

EMPLA AG, spol. s r. o. Hradec Králové

Výzkum, vývoj a realizace technologií pro ochranu prostředí a zdraví

***Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území dle zákona č. 183/2006 Sb.,
v platném znění***

ZMĚNA Č. 1 ÚZEMNÍHO PLÁNU RALSKO

Objednatel: Obec Ralsko

Zpracovatel: EMPLA AG, spol. s r.o., Hradec Králové

Ing. Vladimír Plachý

číslo odborné způsobilosti 182/OPV/93 ze dne 21. 1. 1993

Spolupracovali: Bc. Naděžda Pecková, DiS.

Bc. Eva Lukášková, DiS.

Mgr. Alice Háková

Mgr. Jan Losík, Ph. D.

Hradec Králové, duben 2016

Archivní číslo: 158/16

EMPLA AG, spol. s r.o.
Za Škodovkou 305
503 11 Hradec Králové

IČO: 259 96 240
DIČ: CZ 259 96 240
Bank. spoj. 27-9410870237/0100

tel.: 495 218 875, 495 211 579
fax.: 495 217 499
e-mail: empla@empla.cz

Společnost je zapsána v obchodním rejstříku Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu C, vložka 19004

www.empla.cz

OBSAH:

Úvod.....	4
Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí	6
Vyhodnocení vlivů územního plánu na území NATURA 2000	78
Vyhodnocení vlivů územního plánu na skutečnosti zjištěné v územně analytických podkladech	80
případné vyhdnocení vlivů na jiné skutečnosti ovlivněné navrženým řešením, avšak nepodchycené v územně analytických podkladech.....	83
Vyhodnocení přínosu územního plánu k naplnění priorit územního plánování	86
Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj - shrnutí	91

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1: Stanovisko Krajského úřadu Libereckého kraje k návrhu Zadání změny č. 1 územního plánu Ralsko

Příloha č. 2: Biologické posouzení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu"

Zkratky a symboly použité v textu

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
DP	Dobývací prostor
EIA	Proces posuzování vlivu záměru na životní prostředí a veřejné zdraví
EVL	Evropsky významná lokalita
CHLÚ	Chráněné ložiskové území
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
k. ú.	Katastrální území
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO ₂	Oxid dusičitý
OP	Ochranné pásmo
PM ₁₀	Suspendované částice frakce PM ₁₀
PO	Ptačí oblast
PP	Přírodní park
PUPFL	Pozemek určený k plnění funkce lesa
PÚR ČR	Politika územního rozvoje České republiky
SEA	Strategické posuzování vlivu záměru na životní prostředí a veřejné zdraví
SZÚ	Státní zdravotní ústav se sídlem v Praze
ÚP	Územní plán
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VAK	Vodovody a kanalizace
VKP	Významný krajinný prvek
VPO	Veřejně prospěšné opatření
VPS	Veřejně prospěšná stavba
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZCHÚ	Zvláště chráněné území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZÚR LK	Zásady územního rozvoje Libereckého kraje
ŽP	Životní prostředí

Úvod

Udržitelný rozvoj je považován za nový rámec strategie civilizačního rozvoje. Vychází z široce přijaté definice Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj z r. 1987, považující rozvoj za udržitelný tehdy, naplňuje-li potřeby současné generace, aniž by ohrožoval možnost naplnit potřeby generací příštích. Rozvoj území by měl být takový, který mezi základními pilíři (sociálním, ekonomickým a environmentálním) zajistí rovnováhu tak, aby ani jeden z pilířů nebyl upřednostňován.

Podstatou udržitelnosti je postupné naplňování tří základních cílů:

- sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech,
- účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů,
- udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

Jedním z úkolů územního plánování, stanovených zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění, je také vyhodnocení vlivů územně plánovací dokumentace na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území - tzv. vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Jeho součástí je posouzení vlivů na životní prostředí (zpracované dle přílohy stavebního zákona) a posouzení vlivu na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast (tzn. lokality soustavy NATURA 2000), pokud příslušný orgán ochrany přírody svým stanoviskem takový vliv nevyloučil.

ČÁST A

VYHODNOCENÍ VLIVŮ ÚZEMNÍHO PLÁNU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

OBSAH:

1. Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů územně plánovací dokumentace, vztah k jiným koncepcím	7
2. Zhodnocení vztahu územně plánovací dokumentace k cílům ochrany životního prostředí přijatým na vnitrostátní úrovni	10
3. Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna územně plánovací dokumentace	22
4. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním územně plánovací dokumentace významně ovlivněny	39
5. Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním územně plánovací dokumentace významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a ptačí oblasti.....	61
6. Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant územně plánovací dokumentace, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných	64
7. Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení. Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení	66
8. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí.....	67
9. Zhodnocení způsobu zapracování vnitrostátních cílů ochrany životního prostředí do územně plánovací dokumentace a jejich zohlednění při výběru variant řešení	67
10. Návrh ukazatelů pro sledování vlivu územně plánovací dokumentace na životní prostředí	68
11. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí	69
12. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů	71

Předmětem zpracování tohoto dokumentu je posouzení Změny č. 1 Územního plánu Ralsko (dále jen Změna ÚP) z hlediska vlivů na životní prostředí dle platné legislativy (tzv. SEA).

Tento požadavek plyne ze stanoviska vydaného dne 11.4.2016 Krajským úřadem Libereckého kraje (značka: KULK 29492/2016), který byl vydán k návrhu Zadání změny č. 1 územního plánu Ralsko.

SEA dokumentace byla zpracována dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění a dle přílohy zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění.

Údaje o pořizovateli Změny ÚP

Městský úřad Ralsko

Kuřívody 701

47124 Ralsko

Údaje o zpracovateli Změny ÚP

SAUL s.r.o. Liberec

U Domoviny 491/1

460 01 Liberec 4

Údaje o zpracovateli posouzení vlivů koncepce na životní prostředí

EMPLA AG, spol. s r.o.

Ing. Vladimír Plachý

Za Škodovkou 305

503 11 Hradec Králové

tel.: 495 218 875

e-mail: empla@empla.cz, eia@empla.cz

1. Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů územně plánovací dokumentace, vztah k jiným koncepcím

Cílem územního plánování je vytváření územních podmínek pro trvale udržitelný rozvoj území při minimalizaci negativních dopadů na vyváženost vztahů mezi životním prostředím, hospodářským rozvojem a sociálními podmínkami.

Zastupitelstvo města Ralsko rozhodlo na svém zasedání ze dne 27.4.2016 o pořízení Změny ÚP na návrh Mgr. Milana Baiera a zároveň schválilo jako pořizovatele změny ÚP Městský úřad Ralsko v zastoupení Společnosti pořizovatelů územních plánů.

Zadání Změny ÚP bylo zpracováno v souladu s požadavky zákona č. 183/2006 Sb., v platném znění a jeho prováděcích vyhlášek. Na základě výsledků projednání provedl pořizovatel ve spolupráci s určeným zastupitelem úpravu a doplnění návrhu Zadání Změny ÚP pro schválení Zastupitelstvem města Ralsko.

Předmětem Změny ÚP je obnova a zpřístupnění hradu Ralsko zlepšením přístupových cest a zázemí pro návštěvníky hradu.

Cílem Změny ÚP je vytvoření územních podmínek pro rozvoj cestovního ruchu, který může vytvořit žádoucí pracovní místa. Město je nuceno budovat turistickou infrastrukturu úplně od základů. Díky svému zachovalému okolí (v místech nepostižených přímo pobytem vojsk) skýtá dobré podmínky pro relaxaci. Území Ralska je velmi vhodné pro rozvoj cykloturistiky, neboť je zde velké množství komunikací, kde je automobilový provoz buď zcela vyloučen, nebo je minimální.

Záměr investora na zlepšení přístupnosti hradu Ralsko pro pěší turisty je v souladu s Programem rozvoje města i základními tezemi ÚP Ralsko. Jsou tak vytvářeny podmínky pro naplňování systémového rozvoje cestovního ruchu při využití potenciálu území (jeho přírodních a kulturních hodnot).

Cílem Změny ÚP je především vytvoření podmínek pro zvýšení nabídky služeb cestovního ruchu prostřednictvím rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch, zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení jejich pobytu v obci a tím i zvýšení příjmů z cestovního ruchu.

Změnou ÚP je také posilován rozvoj systému bezmotorové dopravy (pěší trasa), který je na území obce založen. Pro odstavování vozidel, nejen návštěvníků hradu Ralsko, jsou vytvořeny územní podmínky vymezením kapacitního parkoviště u skládky Svěbořice.

Změna ÚP neovlivní základní urbanistickou a prostorovou koncepci města, neboť se jedná o zcela specifickou jednoúčelovou změnu funkčního využití jedné plochy mimo kontinuální oblast již vymezených zastavitelných a zastavěných ploch. Záměrem je umožnit a ulehčit záchranu unikátního komplexu zříceniny hradu Ralsko a její komfortnější zpřístupnění pro turistický ruch. Obnova hradu není předmětem Změny ÚP, protože hrad je vymezen na stabilizované ploše občanského vybavení, pro kterou stanovené podmínky využití ploch (regulativy) obnovu umožňují.

Změnou ÚP se vymezuje zastavitelná plocha dopravní infrastruktury – vybavení (Z105) v nově navrženém nástupním místě pro pěší turisty u skládky Svěbořice. V rámci této plochy bude realizována stavba infocentra se zázemím pro obsluhu parkoviště a návštěvníky. Dopravní přístup k ploše je zajištěn od Mimoně silnicí III/26829 a od ní po stávající komunikaci vedoucí k místní skládce odpadů.

Pro specifickou formu dopravy je vymezen koridor nákladní lanové dráhy (LD1) jako překryvná vrstva nad plochami s rozdílným způsobem využití, kdy umístění stavby tohoto zařízení (visutá nákladní lanová dráha) včetně staveb souvisejících (strojovna, překládací sklad aj) je podmíněně přípustné v rámci příslušných ploch s rozdílným způsobem využití (regulativy). Nepředpokládá se využívání lanové dráhy pro dopravu osob.

Zábor půdního fondu byl minimalizován pouze na zastavitelnou plochu Z105, kdy je navržen zábor lesní půdy pro parkoviště návštěvníků hradu. Pro koridor nákladní lanové dráhy se zábor půd na úrovni ÚP nestanovuje, protože liniová stavba lanové dráhy bude realizována

v průseku lesního porostu šířky cca 8,5 m, přičemž uvedená plocha zůstane bez trvalé změny druhu dotčených pozemků v evidenci Katastru nemovitostí. Jedná se o zanedbatelný zábor půdy plochami patek podpěr lanové dráhy a souvisejících staveb (kotevní bloky dolní stanice, menší manipulační sklad u dolní stanice lanovky).

Záměrem je úprava podmínek využití (regulativů) stávajících ploch nebo změna funkčního využití části pozemků:

- p. č. 3, 5, 53/1, 54/5 ze stávajících ploch NL – plochy přírodní lesní, na kategorii ploch umožňujících realizaci umístění lanového dopravního zařízení včetně dolní stanice, manipulačních a skladovacích ploch pro překládku materiálu, odpočívadla na pěší cestě,
- p. č. 84 ze stávajících ploch L – plochy lesní na kategorii zastavitelných ploch umožňujících realizaci záchytného parkoviště (26 OA + 1 BUS) včetně stavby infocentra s občerstvením a toaletami.

Plánované stavby:

- Infocentrum - montovaná dřevěná stavba - občerstvení, zázemí u parkoviště,
- Parkoviště pro turisty - zpevněná plocha 1 000 m²,
- Dolní stanice lanovky (nákladní lanovka) - zpevněná plocha 230 m², dřevěný přístřešek 20 m², výška 4m,
- Lanová dráha - půdorysná délka cca 1,3 km (včetně části na k.ú. Noviny pod Ralskem), profil bude upřesněn, průsek šířky cca 8,5m,
- Odpočívadlo - zpevněná plocha 30 m², dřevěný přístřešek,

Předmět Změny č.1 se dotýká území i sousedící obce Noviny pod Ralskem. kdy koridor nákladní lanové dráhy přechází z území obce Ralsko na území obce Noviny pod Ralskem. Vzájemná koordinace mezi obcemi je zajištěna, protože jsou pro obě obce současně pořizovány změny územních plánů týkající se záměru „Obnovy a zpřístupnění hradu Ralsko“, pro který je zpracována podrobnější dokumentace. Změny územních plánů obou obcí zpracoval stejný autorizovaný projektant.

Změna ÚP vymezuje následující zastavitelné plochy s rozdílným způsobem využití:

- Plochy dopravní infrastruktury - vybavení:

k. ú. Svěbořice   Z105.

- Koridor nákladní lanové dráhy:

k. ú. Svěbořice   LD1.

Vliv na jednotlivé složky životního prostředí byl hodnocen u všech nově navržených ploch.

V oblasti životního prostředí jsou k předmětnému území vztaženy koncepce celostátní a krajské úrovně. Celostátní koncepční návaznost Územního plánu Ralsko lze vyhodnotit zejména u Státní politiky životního prostředí, Národního programu snižování emisí České republiky, Státní surovinové politiky České republiky, Strategie udržitelného rozvoje České republiky, Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky, Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky, Strategie hospodářského růstu České republiky, Strategie regionálního rozvoje České republiky, Národního rozvojového plánu České republiky, Plánu hlavních povodí České republiky, Národního strategického plánu pro rozvoj venkova České republiky a Programu rozvoje venkova České republiky, Operačního programu životního prostředí, Politiky územního rozvoje České republiky i u Národního lesnického programu II.

Vztah Změny ÚP k dalším schváleným koncepcím na krajské úrovni lze nalézt u Zásad územního rozvoje Libereckého kraje, Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje, Koncepce EVVO Libereckého kraje, Konceptu snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší v Libereckém kraji, Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje a u Krajské koncepce zemědělství Libereckého kraje.

Ve Změně ÚP jsou podporovány cíle v souladu se strategickými dokumenty celostátní i regionální úrovně.

2. Zhodnocení vztahu územně plánovací dokumentace k cílům ochrany životního prostředí přijatým na vnitrostátní úrovni

V oblasti životního prostředí jsou k předmětnému území vztaženy koncepce celostátní a krajské úrovně. Zhodnocení jejich vztahu k posuzované změně územního plánu je uvedeno níže pomocí zvolené hodnotící stupnice, která vyjadřuje, do jaké míry tyto dokumenty reflektují problematiku řešenou v této koncepci.

Hodnotící stupnice:

0 (bez vztahu) – Koncepce neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry, které vyžadují řešení v rámci PÚR nebo ÚPD,

1 (slabý nebo nepřímý vztah) – Koncepce neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na „návrhovou“ část PÚR nebo ÚPD, je však podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů,

2 (silný, přímý vztah) – Koncepce bez konkrétně definovaných nároků na změnu využití území. Do PÚR nebo ÚPD se promítají ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky). Realizace koncepce není přímo závislá na platné PÚR nebo ÚPD,

3 (velmi silný, přímý vztah) – Koncepce obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným nárokem na změnu využití území, které vyžadují řešení v rámci PÚR nebo ÚPD vymezením plochy nebo koridoru. Zahrnutí do platné PÚR nebo ÚPD je nezbytnou podmínkou pro realizaci koncepce.

Celostátní úroveň:

▪ Státní politika životního prostředí

Státní politika životního prostředí je hlavním strategickým dokumentem pro oblast životního prostředí, ze které vycházejí i další koncepční materiály vztahující se k ochraně životního prostředí. Mezi hlavní cíle této koncepce patří především:

- dosažení dalšího zlepšení kvality životního prostředí jako celku i stavu jeho složek a součástí,
- uplatnění principů udržitelného rozvoje a k pokračující integraci hlediska životního prostředí do sektorových politik,
- zvyšování ekonomické efektivity a sociální přijatelnosti environmentálních programů, projektů a činností.

V posuzovaném dokumentu se uplatňují všechny obecné cíle ochrany životního prostředí stanovené pro území České republiky. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

▪ Národní program snižování emisí ČR

Globálním cílem Národního programu snižování emisí ČR je snížit, s důrazem na podporu nových environmentálně šetrných technologií a využití potenciálu energetických úspor, zátěž životního prostředí látkami poškozujícími ekosystémy a vegetaci a vytvořit předpoklady pro regeneraci postižených složek životního prostředí a pro snižování rizik pro lidské zdraví, která plynou ze znečištění ovzduší, a tím přispět k naplnění strategického cíle Environmentálního pilíře Strategie udržitelného rozvoje České republiky.

V posuzovaném dokumentu se uplatňují všechny obecné cíle ochrany životního prostředí stanovené pro území České republiky. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

▪ Státní surovinová politika ČR

Státní surovinová politika je souhrn všech aktivit, kterými stát ovlivňuje vyhledávání a využívání tuzemských zdrojů surovin a získávání surovin v zahraničí s cílem zabezpečit jimi chod své ekonomiky. Ze Státní surovinové politiky vychází surovinové politiky jednotlivých krajů.

Surovinová politika není předmětem řešení posuzované Změny ÚP. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 0.

▪ Strategie udržitelného rozvoje ČR

Strategie udržitelného rozvoje České republiky definuje hlavní (strategické) cíle, dále dílčí cíle a nástroje, které jsou formulovány tak, aby co nejvíce omezovaly nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem udržitelnosti. Směřují k zajištění co nejvyšší dosažitelné kvality života pro současnou generaci a k vytvoření předpokladu pro kvalitní život generací budoucích.

Posuzovaná koncepce přispívá k odstranění disparit jednotlivých pilířů rozvoje území. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR

Vláda ČR schválila Strategii ochrany biologické rozmanitosti ČR v roce 2005. Tato strategie vychází z úmluvy podepsané v roce 1992 v Rio de Janeiro a představuje první materiál svého druhu, který přináší komplexní ochranu biodiverzity v ČR. Hlavními cíli této strategie jsou ochrana biologické rozmanitosti, která je chápána jako rozmanitost všech živých organismů a systémů, jichž jsou organismy součástí, dále udržitelné využívání jejich složek a také spravedlivé a rovnocenné rozdělování přínosů plynoucích z genetických zdrojů. Úmluva je celosvětově hodnocena jako klíčový dokument v ochraně biologické rozmanitosti na všech třech úrovních (tzn. genové, druhové a ekosystémové).

Posuzovaná koncepce při respektování všech navržených opatření významněji nezasáhne do biologické rozmanitosti republiky. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR

Smyslem Státního programu ochrany přírody a krajiny je přijmout a uskutečňovat takový systém pravidel a opatření, která ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu přispějí k zásadnímu zlepšení stavu přírody a krajiny. Tato pravidla a opatření je pak nezbytné uplatňovat mimo jiné při tvorbě a realizaci vládních odvětvových programů a koncepcí např. v územním plánování, dopravní, surovinové, energetické a zemědělské politice.

Při řešení využití území bylo ve Změně ÚP nalezeno takové řešení a umístění nových ploch, které vyloučilo, popř. minimalizovalo negativní vlivy na jednotlivé složky životního prostředí včetně chráněných území. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

- Strategie hospodářského růstu ČR

Tato koncepce je strategií priorit hospodářského růstu ČR a zajištění konkurenceschopnosti České republiky v mezinárodním měřítku. Zabývá se vybranými oblastmi, které jsou stanoveny jako prioritní pro zajištění požadovaného hospodářského růstu ČR, formuluje vizi růstu, obecné principy, cíle a úkoly a dále nástroje k jejich splnění. Strategie se zaměřuje především na ekonomickou oblast, plně však respektuje i zbývající dva hlavní pilíře udržitelného rozvoje (sociální a environmentální dimenze).

Návrh nových ploch přispěje k hospodářskému rozvoji kraje při současném respektování ostatních pilířů udržitelného rozvoje. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

- Strategie regionálního rozvoje ČR

Strategie regionálního rozvoje České republiky tvoří základní dokument politiky regionálního rozvoje pro období 2014-2020. Jejím cílem je implikace nových nařízení EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti do strategie, priorit a opatření české regionální politiky

a také formulace témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik tam, kde je to účelné a potřebné.

Cílem strategie je formulování témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik tam, kde je to účelné a potřebné. Strategie regionálního rozvoje tak představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni.

Návrh nových ploch v zájmovém území přispěje k rozvoji území Libereckého kraje. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

- Národní rozvojový plán ČR

Národní rozvojový plán ČR definuje strategii rozvoje České republiky pro období let 2007-2013. Vychází z textů nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, jeho strategie se opírá o klíčové evropské Strategické obecné zásady Společenství i domácí Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007-2013 a další platné resortní a regionální strategie a strategické dokumenty. Zajišťuje návaznost Strategických obecných zásad Společenství a národních strategických dokumentů. Dále také popisuje nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Národní rozvojový plán, jak již bylo zmíněno, vychází z dalších strategických dokumentů, se kterými je posuzovaná koncepce v souladu. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

- Plán hlavních povodí ČR

Plán hlavních povodí České republiky představuje hlavní rámec jednotné politiky v oblasti vod pro Českou republiku překračující opatření resortních politik ústředních vodoprávních úřadů při sdílení kompetencí a určuje možnosti území v oblasti vod pro koordinaci s ostatními záměry v rámci Politiky územního rozvoje.

Zpracování Plánu hlavních povodí České republiky stanoví rámcové cíle, hlavní principy a zásady státní politiky v oblasti vod pro území České republiky, případně pro jednotlivá hlavní povodí, pro dlouhodobé zajištění veřejných zájmů.

Cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby jako předpokladu dalšího sociálního i ekonomického rozvoje na úrovni lokální, regionální i státní musí být harmonizovány s ohledem na zajištění udržitelnosti vodních zdrojů. Plán hlavních povodí České republiky stanovuje možnosti rozvoje vodních zdrojů, limity využití vody a priority pro jednotlivé složky hospodářství.

Zásady státní politiky v oblasti vod nejsou předmětem řešení posuzované Změny ÚP. Změna ÚP respektuje vymezené vodní zdroje, jejich ochranu a aktivity vedoucí ke snižování znečištění povrchových i podzemních vod. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 0.

▪ Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR a Program rozvoje venkova ČR

Vychází z návrhu Nařízení Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, které stanoví povinnost pro jednotlivé členské země EU. Na základě strategických směrů EU by měl každý členský stát připravit svůj národní strategický plán rozvoje venkova, který by tvořil referenční rámec pro přípravu programů pro rozvoj venkova.

Ochrana přírodních zdrojů a ochrana životního prostředí ve venkovských oblastech je prioritou, která prostřednictvím přiměřeného obhospodařování krajiny přispívá k již schváleným národním i EU strategiím a legislativě pro životní prostředí (NATURA 2000, Rámcová směrnice o vodě, Kjótský protokol), zvláště v souvislosti se změnami biodiverzity, vod a klimatu. Specifikem České republiky, které vyplývá z polohy tohoto státu na rozvodí tří moří a plné závislosti zdrojů vody na objemu srážek, je v této oblasti také ochrana a čistota vody a vodních zdrojů.

V posuzované Změně ÚP je zakotveno vytváření územních podmínek pro ochranu přírodních zdrojů, vhodně obhospodařování krajiny, ochranu a čistotu vodních zdrojů. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

▪ Operační program ŽP

Operační program Životní prostředí navazuje na operační programy z let 2004 - 2006 a je členěn do sedmi prioritních os: zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí, udržitelné využívání zdrojů energie, zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik, zlepšování stavu přírody a krajiny, rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu.

Značný potenciál se nabízí pro města, obce a jejich svazky, kraje, jejich příspěvkové organizace a firmy, ve kterých mají majoritní podíl. Poměrně velký prostor mají i podnikatelé a neziskové organizace.

Posuzovaná Změna ÚP vytváří podmínky pro postupné zvyšování kvality životního prostředí a životní úroveň obyvatel při současném zvyšování potenciálu pro rozvoj obce. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 1.

▪ Politika územního rozvoje ČR

Politika územního rozvoje ČR určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a rovněž určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů.

Cílem je určení strategie územního rozvoje České republiky v mezinárodních, přeshraničních a republikových souvislostech. Politika územního rozvoje s ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci územně plánovacích dokumentací krajů, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a záměry na změny v území republikového významu. Politika územního rozvoje stanoví úkoly územního plánování v mezinárodních, přeshraničních a republikových souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj a určí strategii a základní podmínky pro jejich naplňování. Politika

územního rozvoje stanoví republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území a dále vymezuje zejména oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území z důvodu soustředění aktivit mezinárodního, republikového významu nebo svým významem přesahující význam jednoho kraje. Vymezuje rovněž koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury a oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního, republikového významu nebo svým významem přesahující význam jednoho kraje. Pro vymezené oblasti, koridory a plochy jsou stanovena kritéria a podmínky pro jejich rozvoj.

Z celostátního nástroje územního plánování – PÚR ČR, která byla schválena usnesením vlády ČR č. 929 ze dne 20.7.2009, včetně její Aktualizace č. 1, která byla schválena usnesením vlády ČR č. 276 ze dne 15.4.2015, vyplývají pro pořízení Změny ÚP obecné požadavky spočívající v naplňování priorit. Všechny tyto obecné požadavky vyplývající z republikových priorit územního plánování, kdy je mimo jiné kladen důraz na vytváření předpokladů pro lepší dostupnost území, zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury a na hledání vhodných řešení územního rozvoje ve spolupráci s obyvateli území, jsou Změnou ÚP respektovány. Při stanovování funkčního využití území a vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu byly zohledněny přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně péče o urbanistické, architektonické a archeologické dědictví.

Správní území obce Ralsko není na úrovni PÚR ČR (republikové a mezinárodní) zařazeno ani jako součást rozvojové oblasti nebo rozvojové osy, ani není zařazeno do specifických oblastí. Přes území obce Ralsko nejsou vedeny navrhované koridory dopravní infrastruktury mezinárodního a republikového významu.

Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 0.

▪ Národní lesnický program II

Strategie Společenství pro lesy ustanovila rámec aktivit pro lesní hospodářství, jehož hlavním cílem je podpora trvale udržitelného obhospodařování lesů. Strategie zdůrazňuje důležitost multifunkční role lesů a určuje základní zásady a principy, které jsou pro realizaci této strategie určující.

Národní lesnický program má poskytovat plánovací rámec pro vymezení vlivů jiných sektorů na lesnickou politiku, zvýšit povědomí o důležitosti lesů a zajistit spoluúčast zodpovědných resortů vlády a zájmových skupin na řešení problémů lesů a lesnictví, vytvořit předpoklady k zajištění příslušných kapacit, které se mají zaměřovat na sporné otázky, jejichž řešení je v kompetenci různých státních institucí.

Národní lesnický program není předmětem řešení posuzované změny územního plánu obce. Zpracovatel hodnocení SEA hodnotí vztah územně plánovací dokumentace k této koncepci stupněm 0.

Krajská úroveň:

Další sledovanou úrovní je úroveň krajská, jejíž relevantní strategické dokumenty jsou harmonizovány s národními cíli v oblasti ochrany životního prostředí. Změna ÚP je s těmito koncepcemi v souladu.

▪ Zásady územního rozvoje Libereckého kraje

Tato koncepce je jedním z významných koncepčních dokumentů, určujících hlavní směry rozvoje tohoto kraje. Strategie vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb regionu a představuje dohodu významných regionálních aktérů o budoucích směrech rozvoje Libereckého kraje. Postupnou realizací jednotlivých stanovených kroků může vést k naplňování dohodnuté vize a cílů.

Krajské priority územního plánování ZÚR LK se stanovují k dosažení harmonického vztahu územních podmínek pro hospodářský rozvoj, pro soudržnost společenství obyvatel území (udržitelný rozvoj území) a pro příznivé životní prostředí.

Krajské priority územního plánování ZÚR LK zohledňují v souladu s charakterem území Libereckého kraje a strukturou jeho osídlení požadavky na udržitelný rozvoj území, vyjádřené v PÚR ČR (2015), ve znění aktualizace č. 1.

Krajské priority územního plánování jsou určeny ke konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů územního plánování a požadavků na udržitelný rozvoj v územně plánovací činnosti obcí, kterou budou stanovovány podmínky pro změny v konkrétním území.

Změna ÚP zahrnuje vyhodnocení souladu s oběma nadřazenými dokumenty. Tato část Vyhodnocení vlivů Změny ÚP na ÚRU se zaměřuje na podrobné vyhodnocení naplnění priorit ZÚR LK.

Zajištění příznivého životního prostředí:

(P1) Prostředky a nástroje územního plánování ve veřejném zájmu chránit přírodní hodnoty území kraje, zvyšovat funkční účinnost zvláště a obecně chráněných území přírody a zajistit jejich organické doplnění a propojení s prvky ÚSES a NATURA 2000.

Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci upřednostňovat komplexní řešení před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Nepřipouštět takové zásahy a aktivity, které by samy o sobě nebo ve svých důsledcích poškozovaly stav zvláště chráněných území.

Ve Změně ÚP jsou stanoveny hlavní principy koncepce rozvoje území obce, ochrany a rozvoje hodnot území. Ochrana přírodních hodnot území je provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje území. Ve veřejném zájmu jsou chráněny prvky obecné i zvláštní ochrany přírody.

Do zvláště chráněných území přírody není nevhodně zasahováno a nejsou připouštěny takové aktivity, které by poškozovaly stav ZCHÚ, lokalit soustavy Natura 2000 nebo prvků ÚSES.

Před zpracováním návrhu Změny ÚP bylo provedeno autorizovanými osobami (Volf, Volfová, 2015) hodnocení vlivů záměru „Obnova a zpřístupnění hradu Ralsko“ na přírodní prostředí a soustavu NATURA (EVL Ralsko, Ptačí oblasti) a bylo konstatováno, že záměr nemá významně negativní vliv na EVL Ralsko. Mírně negativní vlivy budou řešeny zmírňujícími opatřeními v následných stupních projektové dokumentace a při realizaci (např. minimalizovat rozsah kácení stromů, zajistit ochranu půd před znečištěním betonem, usměrňovat pohyb turistů na stabilizované cesty).

Dále bylo provedeno biologické hodnocení vlivu záměru na zdejší rostliny a živočichy (Pravec, 2015), kde výsledky neprokázaly negativní vlivy. Lze konstatovat, že realizací záměrů „oprava přístupových cest k hradu Ralsko, výstavba nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu“, nebudou významně dotčeny zájmy ochrany přírody v tomto území, tzn., že nebudou nad únosnou míru dotčeny populace rostlin, živočichů a ekosystémy.

(P4) Vhodným přístupem k ochraně půdního fondu, upřednostňováním ekologických forem hospodaření a účinným rozvíjením prvků ÚSES zajistit ochranu zemědělské a lesní půdy před vodní a větrnou erozí, před svahovými deformacemi a neodůvodněnými zábury pro jiné účely ve smyslu ochrany půdy jako prakticky neobnovitelné složky životního prostředí a ve smyslu uchování produkční hodnoty území.

V ÚP Ralsko byl upřesněn systém ÚSES. Koridor nákladní lanové dráhy (LD1) se dotýká regionálního biocentra RC1257. Zásah do přírodního prostředí bude minimalizován. Lanová dráha bude vedena v průseku lesního porostu širokém cca 8,5 m. Byla vybrána trasa zohledňující terénní konfiguraci a minimalizující zásah do lesního porostu.

Zajištění hospodářského rozvoje území

(P8) Podporovat únosný rozvoj hospodářských a sociálních funkcí ve specifických oblastech kraje a řešit specifické problémy, které jsou příčinou jejich vymezení.

Změna ÚP respektuje zařazení města do specifické oblasti nadmístního významu Mimoňsko.

Tato změna ÚP řeší zcela specifickou jednoúčelovou změnu funkčního využití jedné plochy mimo kontinuální oblast již vymezených zastavitelných a zastavěných ploch. Záměrem je umožnit a ulehčit záchranu unikátního komplexu zříceniny hradu Ralsko a její komfortnější zpřístupnění pro turistický ruch. Obnova hradu není předmětem změny ÚP, protože hrad je vymezen na stabilizované ploše občanského vybavení, pro kterou stanovené podmínky využití ploch (regulativy) obnovu umožňují.

Změnou ÚP se vymezuje zastavitelná plocha dopravní infrastruktury – vybavení (Z105) v nově navrženém nástupním místě pro pěší turisty u skládky Svěbořice. V rámci této plochy bude realizována stavba infocentra se zázemím pro obsluhu parkoviště a návštěvníky.

Pro specifickou formu dopravy je vymezen koridor nákladní lanové dráhy jako překryvná vrstva nad plochami s rozdílným způsobem využití, kdy umístění stavby tohoto zařízení včetně staveb souvisejících (strojovna, překládací sklad aj) je podmíněně přípustné v rámci příslušných ploch s rozdílným způsobem využití.

Zajištění sociální soudržnosti obyvatel území

(P28) Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro odpovídající formy cestovního ruchu, obzvláště ve specifických oblastech - vždy při zachování přírodních a kulturních hodnot území:

- *vymezit a podporovat rozvoj hierarchie struktury nástupních a obslužných center a středisek cestovního ruchu včetně zajištění a odpovídající kvality služeb,*

- *podporovat rozvoj cestovního ruchu v dosud málo využívaných vhodných lokalitách za účelem zajištění nabídky nových pracovních příležitostí a odlehčení urbanizační zátěže tradičních středisek,*
- *upřednostňovat šetrné formy cestovního ruchu (cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika aj.),*
- *podporovat propojení atraktivních míst turistickými cestami, které umožňují celoroční využití pro různé formy turistiky (pěší, cyklo, lyžařská, hipo aj.),*
- *hledat a přijmout opatření ke koordinovanému usměrňování a řízení rekreace a cestovního ruchu jako zdroje přetížení území v nejvíce exponovaných prostorech Jizerských hor, Krkonoš a Českého ráje a naopak navrhnout a realizovat územně plánovací a jiná rozvojová opatření na podporu využití existujících územních rezerv hodnotných území v prostoru Frýdlantska, Ralska, Lužických hor a Jihozápadního Českolipska a tím přispět k vytváření nových pracovních příležitostí.*

Součástí Změny ÚP je koridor nákladní lanové dráhy (s vyloučením dopravy osob) pro obnovu a následnou obsluhu hradu Ralsko (koridor LD1), kapacitní odstavná plocha pro návštěvníky hradu Ralsko, včetně plochy pro stavbu infocentra a zázemí, umístěná na jižním úpatí hory Ralsko u skládky Svěbořice (plocha změn: Z105). Dále tato změna řeší pěší zpřístupnění hradu Ralsko od záchytného parkoviště u skládky Svěbořice (po stávajících účelových komunikacích a pěších stezkách).

Cílem bude zatraktivnění hradu, včetně zvýšení atraktivity z hlediska cestovního ruchu za respektování ochrany přírody. Mimo jiné dojde i k vytvoření územních podmínek pro tvorbu atraktivní nabídky služeb prostřednictvím rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch, zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení jejich pobytu v obci, vytvoření nových pracovních příležitostí a zvýšení příjmů z cestovního ruchu.

Území obce Ralsko je zahrnuto do specifické oblasti Mimoňsko. V tomto území se dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje a akutní potřeba řešení nerovnováhy a střetů ve využívání území.

Změnou č.1 je zejména naplňován úkol pro územní plánování:

g) Územní rozvoj zaměřit na rozvoj příležitostí, které poskytuje cestovní ruch s upřednostněním forem šetrných k životnímu prostředí (udržitelný cestovní ruch), obnovit rekreační funkce původních letovisek Stráž pod Ralskem - Hamr na Jezeře.

Změnou ÚP je rozvíjen šetrný cestovní ruch (pěší turistika) a jsou vytvářeny územní podmínky pro rozvoj návazných služeb (infocentrum, občerstvení a odstavení vozidel turistů).

Vazby jednotlivých druhů dopravy jsou koordinovány při preferenci segregace jejich tras dle jednotlivých aktivit pro zmenšení kumulace negativních vlivů na chráněná území. Vedení dílčích tras je koordinováno s okolními obcemi (Noviny pod Ralskem, Stráž pod Ralskem).

Koncepční řešení Změny ÚP je v souladu se schváleným Programem rozvoje města Ralsko a vytváří územní podmínky pro naplnění stanovené vize a cílů v oblasti Cestovního ruchu.

Území obce Ralsko je dotčeno rozvojovou osou IV. řádu – nadmístního významu ROS10

Dubá – Doksy – Mimoň – Jablonné v Podještědí, která propojuje specifickou oblast SOB3 Mimoňsko s rozvojovými osami republikového významu. Změnou ÚP je naplňován zejména úkol:

e) Připravit územní podmínky pro optimální využití přírodního potenciálu území pro cestovní ruch. Respektovat a posuzovat únosnost území aktivitami cestovního ruchu s ohledem na EVL Jestřebsko Dokesko a PO Českolipsko - Dokeské pískovce.

Požadavky na upřesnění a územní zajištění podmínek pro vymezené záměry nadmístního významu vyplývající ze ZÚR LK byly zohledněny již ve vydaném ÚP Ralsko. Změnou ÚP není zasahováno do vymezených plocha a koridorů dopravní a technické infrastruktury nadmístního významu.

V ÚP Ralsko byl upřesněn systém ÚSES. Koridor nákladní lanové dráhy (LD1) se dotýká regionálního biocentra RC1257. Zásah do přírodního prostředí bude minimalizován. Lanová dráha bude vedena v průseku lesního porostu širokém cca 8,5 m. Byla vybrána trasa zohledňující terénní konfiguraci a minimalizující zásah do lesního porostu. Vliv na krajinný ráz bude minimální, protože lanová dráha nebude převyšovat stávající les.

ZÚR LK vymezují VPS a VPO, stavby a opatření k zajištění obrany a bezpečnosti státu a asanační území nadmístního významu, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit. Tyto byly v ÚP Ralsko upřesněny a vymezeny. Ve Změně ÚP nejsou navrhovány žádné nové VPS ani VPO.

Mimo výše uvedeného jsou ve Změně ÚP zohledněny další zásady územního rozvoje vymezené pro celé území Libereckého kraje zabývající se zejména upřesněním podmínek ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území a vymezením cílových charakteristik krajiny a z nich vyplývajících úkolů pro územní plánování.

Vztah k této koncepci lze proto označit jako velmi silný (přímý) vztah. (tj. 3).

▪ Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje

Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje byla schválena 7.9.2004 Radou Libereckého kraje a 21.9.2004 Zastupitelstvem Libereckého kraje.

Základním obecným cílem Koncepce ochrany přírody Libereckého kraje je vytvoření předpokladů a informační základny pro sladění všech činností v krajině tak (zejména vůči územně plánovacím dokumentacím všech stupňů), aby nedocházelo ke snižování přírodních hodnot dílčích území i kraje jako celku a byla zajištěna účinná ochrana lokalit zvýšené přírodovědné a krajinářské hodnoty. V rámci možností tato koncepce usiluje o nápravu dřívějších škod a o celkovou revitalizaci krajinného prostoru Libereckého kraje.

Jedním z hlavních nezbytných kroků z oblasti ochrany přírody a krajiny nejen v Libereckém kraji je diferenciací území podle naléhavosti ochrany. Nejvyšší prioritu mají zvláště chráněná území, jejichž soustavu je nutné teprve dobudovat. Jedná se o schválení vymezení a ochranu evropsky významných lokalit a ochranu dalších lokalit, které jsou významné v národním či regionálním měřítku. Jako důležitý úkol se jeví rovněž zajištění ochrany zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů, nerostů, provedení revize registrovaných VKP a památných stromů. K prioritním cílům je zařazeno také zprvu alespoň formální dotvoření ÚSES a jeho zakotvení do územně plánovacích dokumentací, následně pak jeho postupná realizace.

Vztah těchto koncepcí je bez jednoznačného vlivu (tj. 0).

▪ Koncepce EVVO Libereckého kraje

EVVO vzniklo na základě zadání Libereckého kraje jako strategický rozvojový dokument, jehož úkolem je navrhnout na základě analýzy stavu základní směry podpory EVVO tak, aby v Libereckém kraji vznikl fungující systém odpovídající potřebám tohoto kraje a základ pro spolupráci jednotlivých subjektů EVVO.

Obecným rámcem koncepce EVVO je Státní program EVVO v České republice, schválený vládou ČR v roce 2000. Cílem tohoto programu, jehož realizace spočívá právě na krajích, regionech, obcích a městech, je zvýšení povědomí a znalostí obyvatel o životním prostředí.

Tato koncepce byla schválena 4.3.2003 Radou Libereckého kraje a 18.3.2003 Zastupitelstvem Libereckého kraje.

Vztah těchto koncepcí je bez jednoznačného vlivu (tj. 0).

▪ Koncept snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší v Libereckém kraji

Hlavní cíle koncepčního řešení ochrany ovzduší vyplývají z výše uvedených požadavků v emisní a imisní oblasti:

- dosáhnout k roku 2010 doporučených hodnot krajských emisních stropů pro Liberecký kraj,
- dosáhnout cestou omezování emisí příslušných látek plnění imisních limitů v zadaných lhůtách, které jsou překračovány,
- zajistit cestou omezování emisí vyloučení rizika budoucího překračování imisních limitů, které nejsou v současné době překračovány,
- dosáhnout cestou omezování emisí oxidů dusíku a VOC cílových imisních limitů pro ozón.

Vedlejší cíle (včetně s ovzduším souvisejících oborů ŽP):

- omezit emise látek přispívajících ke změně klimatu,
- přispět k šetrnému nakládání s energiemi a přírodními zdroji,
- přispět ke zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva,
- přispět k omezení zátěže citlivých ekosystémů,
- přispět k omezování vzniku odpadů.

Vztah těchto koncepcí je bez jednoznačného vlivu (tj. 0).

▪ Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje

Závazná část Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje byla vyhlášena obecně závaznou vyhláškou kraje, která nabyla účinnosti dne 15. dubna 2004.

Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje vychází z plánu odpadového hospodářství České republiky. Závazná část řešení plánu odpadového hospodářství ČR, včetně jejích změn, je závazným podkladem pro rozhodovací a jiné činnosti příslušných správních úřadů, krajů a obcí v oblasti odpadového hospodářství.

Účelem plánu odpadového hospodářství kraje je stanovit optimální způsob dosažení souladu s požadavky právních předpisů ČR a EU v oblasti odpadového hospodářství na území Libereckého kraje a s tím spojené ekonomické dopady.

Z hlediska budoucích požadavků na technickou vybavenost území Libereckého kraje pro nakládání s odpady jsou „vyřešenou“ oblastí v současné době pouze zařízení pro energetické využití směsného komunálního odpadu (TERMIZO Liberec) a skládky komunálních odpadů. Významný je deficit zařízení především v oblasti separace materiálového využití komunálního odpadu, nakládání s objemnými odpady a zařízení pro demontáž autovraků a elektrošrotu.

Na území kraje se nacházejí staré ekologické zátěže a devastace charakteru starých skládek a kontaminovaných průmyslových objektů. Nejvýznamnější situace se týká starých zátěží v okresech Česká Lípa a Liberec.

Vztah těchto koncepcí je bez jednoznačného vlivu (tj. 0).

▪ Krajská koncepce zemědělství Libereckého kraje

Hlavním cílem zpracování Krajské koncepce zemědělství Libereckého kraje (prosinec 2002) je zajistit rozvoj a stabilizaci zemědělství a potravinářství v návaznosti na ochranu životního prostředí, jeho tvorbu a trvalou udržitelnost rozvoje venkovského prostoru.

V koncepci jsou navrhovány alternativní formy podnikání spojené se zemědělskou výrobou a zpracováním zemědělské produkce, aktivity v agropodnikání a cestovním ruchu i rozvoj tradičních venkovských řemesel. V návaznosti na závazné právní předpisy EU a novelizace legislativy ČR, zejména v oblasti ochrany přírody, veterinárních a hygienických předpisů, stanovuje finanční náročnost opatření a navrhuje strategii rozvoje a stabilizace odvětví v rámci kraje a jeho krajskou politiku.

Zemědělství Libereckého kraje bude pro dosažení rozvoje zemědělství a venkova využívat atraktivitu krajiny, vysoký rekreační potenciál venkovských oblastí, dostatku vodních zdrojů a velkého zastoupení lesních porostů.

Hlavními oblastmi, které je nutno zlepšit mimo jiné i prostřednictvím Koncepce rozvoje Libereckého kraje jsou zastaralost technického vybavení, nižší technologicko-technická konkurenceschopnost zemědělského sektoru a zpracovatelského průmyslu, zlepšení odbytu a zvyšování přidané hodnoty zemědělských produktů, nedostatek pracovních příležitostí na venkově mimo agrární sektor, dopravní obslužnost a infrastruktura na venkově a věková struktura pracovníků v zemědělství.

Vztah těchto koncepcí je bez jednoznačného vlivu (tj. 0).

Závěr

V Návrhu ÚP jsou podporovány cíle v souladu se strategickými dokumenty celostátní i regionální úrovně.

3. Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna územně plánovací dokumentace

Změna ÚP byla navržena invariantně, ke zhodnocení byla předložena jedna varianta umístění a rozlohy jednotlivých lokalit.

Z hlediska umístění a rozsahu možných vlivů na životní prostředí a na obyvatelstvo je v SEA dokumentaci hodnocen stávající stav, tj. stav bez činnosti (**nulová varianta**) a **aktivní varianta** předkládaná v podobě Změny ÚP Ralsko. Možné vlivy aktivní varianty na životní prostředí jsou popsány v kapitole č. 3 *Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace významně ovlivněny* a č. 5 *Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných* tohoto hodnocení SEA.

Popis nulové varianty (stávající stav životního prostředí)

Nulovou variantu reprezentuje současný stav životního prostředí v zájmovém území bez realizace záměrů předkládaných v novém územním plánu. Upřednostnění nulové varianty se nepředpokládá. V této kapitole je popsán stav životního prostředí a všech jeho složek na celém území obce Ralsko. Posuzovaná Změna ÚP řeší pouze část území, konkrétně katastrální území Svěbořice.

Geomorfologie, reliéf, geologie

Dle Demkova (1987) orografického členění je na řešeném území jedna subprovincie, a to Česká tabule (VI). Uvedený geomorfologický celek se dále člení takto:

VI	Česká tabule
VIA	Severočeská tabule
VIA – 1	Ralská pahorkatina
VIA – 1A	Dokeská pahorkatina (podcelek),
VIA-1A-e	Hradčanská pahorkatina (okrsek)
VIA – 1B	Zákupská pahorkatina (podcelek),
VIA-1B-c	Podještědská pahorkatina (okrsek)

Zákupská pahorkatina, respektive její část Kotelská vrchovina tvoří většinu území. Dále se zde uplatňuje Dokeská pahorkatina částí Jestřebské kotliny a Bezdězské kotliny na západě území a na jihu území Středožizerská tabule částí Bělské tabule. Reliéf má ráz členité pahorkatiny až ploché vrchoviny, vzniklé na turonských až coniackých kvádrových kaolinických pískovcích s četnými proniky neovulkanitů. Vyznačuje se strukturně denudačním reliéfem pliocenních a staropleistocenních zarovnaných povrchů (sedimentů), údolí vodních toků a četných výrazných neovulkanických vrchů, vypreparovaných výplní diatrem, žil a lakolitů tvarově ovlivněných periglaciálním větráním. Místy je vytvořen akumulací povrch říčních teras, proluviačních kuželů a pokryvů sprašových hlín v nadmořské výšce 300 – 350 m, na severovýchodě až 400 m. Neovulkanity jsou soustředěny především do severovýchodního okraje území, Ralsko 696 m n.m., Velký Jelení vrch 514 m n.m, Malý Jelení vrch 500 m n.m. Ostrovské vrchy 425 m n.m a další. Na jižním okraji území vystupují Velká Buková 474 m n.m, Malá Buková 431 m n.m a Jezovská horka 400 m n.m. Na západě jsou Popelový hřeben 354 m n.m, pískovcové Hradčanské stěny. Na východě Svěbořický Špičák 425 m n.m, Lanův kopec 426 m n.m.

Dle biogeografického členění (Culek a kol., 1996) zájmové území leží v Ralském bioregionu (1.34). Celý bioregion budují horniny křídly, především pískovce, které jsou na jihovýchodě vápnité, jinak kvádrové. Na Českolipsku a při severním okraji vystupují i svrchnoturonské až koniacské slíny a jíly, jakož i kvádrové a rozpadavé pískovce. Četné jsou tercierní čedičové vyvěřeliny v podobě výplní přírodních kanálů a také několik km dlouhých žil (Čertovy zdi). Z pokryvů mají význam spraše vystupující v menších plochách na Mimoňsku a Českolipsku. Pod velkými čedičovými tělesy se nakupily kamenité sutě, místy i v podobě otevřených drolin (Ralsko). Nivy mají písčité charakter a jsou vázány jen na větší toky.

Reliéf má ráz ploché deprese v povodí horní Ploučnice. Pískovce tvoří plošiny ojediněle členěné výrazně modelovanými údolními, často kaňonovitěho charakteru. Místy se vytvořila spleť suchých roklí s okrajovými skalními městy (Hradčanské stěny). Mezi pískovcovými strukturními plošinami je několik pánví, které jsou vyplněny kvarténními usazeninami (písky, šterky a rozsáhlé polohy humolitů). Čediče tvoří různé vysoké kužele a kupy, někdy v podobě výrazných skalních útvarů, jako je například Ralsko. Významné jsou rovněž široké údolní nivy, v nichž dodnes volně meandruje např. Ploučnice.

Zájmové území je tvořeno horninami Severočeské křídlové tabule, vedle nichž se vyskytují sedimentární a vulkanické tercierního stáří. Z kvarténních hornin se vyskytují ojediněle spraše a sprašové hlíny, u vypreparovaných vulkanických těles i hrubé sutě.

Svrchnokřídlové sedimenty tvoří většinu povrchu zájmového území, jsou součástí Lužické faciální oblasti České křídlové pánve. Převažují psamity stupňů cenoman až po nejmladší coniak.

Cenomanského souvrství zastupují cyklické převážně kontinentální (fluiválně – lakustrinní) uloženiny, psamity s cyklickou stavbou. Na úroveň terénu nikde nevystupují. Mořský cenoman se táhne podél celého okraje křídlových uloženin tj. při lužické poruše. Z horninových typů se vyskytují kaolinické a prachovité pískovce. Směrem na jih mocnost souvrství klesá. Uranové zrudnění je vyvinuto v sedimentech kontinentálního cenomanu v horizontech A1 až A3. Nadložní sedimenty mořského cenomanu nasedají na své podloží tzv. rozmyvovým horizontem s horninami brakciového charakteru, na které jsou vázány uranové polohy B1 až B2. Na tyto horniny transgredují středně až hrubě zrnité pískovce

s vyvinutými rudnými polohami C1 až C3. Na kontaktu s podložím je ojediněle vyvinut rudní horizont D. Celková mocnost sedimentů mořského cenomanu je od 10-ti do 100 m.

Na bázi spodního turonu jsou písčito – jílovité prachovce s glaukonitem, dispergovanou organickou hmotou a pyrizovaným detritem. Vyšší sedimenty tvoří jediný inverzní cyklus s plynulými litofaciálními přechody. Převažují křemenné pískovce. Na povrch v řešeném území nevycházejí.

Nejstarší vrstvy středního turonu tvoří monotónní pískovec, hrubě zrnitý s tenkými polohami konglomerátů (výlučně křemenné valounky). Výše nastupují hrubozrnné až konglomerátické pískovce. Na povrch rovněž v zájmovém území nevycházejí.

Svrchní turon až coniak je složen z inverzního cyklického komplexu nerozlišených stupňů faciálně proměnlivých prachových pískovců ve flyšoidním vývoji. Kvádrové pískovce v nich vytvářejí jen ojedinělé vložky. Tyto horniny vycházejí na povrch (Hradčanské stěny), budují převážnou část zájmového území.

Sedimenty svrchní křídly jsou porušeny nespojitými strukturami saxonské germanotypní tektoniky, které kopírují tektonické linie předkřídového fundamentu. Převažují střížné (radiální) zlomy, především poklesy. Zlomy krušnohorského směru (SV – JZ) se uplatňují při výstupu neovulkanitů. Na severu zájmového území v českolipském zlomovém poli směru ZJZ – VSV prochází středohorský zlom.

Křídové sedimenty se mírně uklánějí k JV, směrem do centra křídové pánve. V blízkosti SZ okraje území probíhá Strážský zlom, který náleží k významným strukturám českého masivu. Zlomové linie mají jen velmi malé výšky skoku, nepřesahující 10 m. Území lze charakterizovat jako slabě tektonicky exponované, kde převažují puklinové systémy nad radiální tektonikou. Puklinové systémy mají převážně krušnohorskou orientaci.

Od severu, severovýchodu a jihu zasahují do území vulkanické horniny tercierního stáří. Neovulkanity trachyt – fonolitové řady zde mají povrchové formy (příkrovy, kupy).

Kvartérní sedimenty se vyskytují ve formě fluviálních náplavů potoků, ojedinělých a maloplošných poloh sprašových hlín a málo mocných deluviálních sedimentů na svazích a úpatích svrchnoturonských útvarů. Jde převážně o písčito-hlinité sedimenty. V okolí vypreparovaných neovulkanitů se složení těchto sedimentů rychle mění a přechází až v kamenné moře s písčito-hlinitou výplní. Nejvyšší patra kvartéru v zastavěném území, jeho okolí, včetně míst působení sovětské okupační armády, tvoří antropogenní sedimenty.

Realizaci posuzované koncepce může dojít ke změně geomorfologie a reliéfu krajiny v důsledku hrubých terénních úprav a příprav území pro stavbu. Rozsah těchto změn však nelze v současné době objektivně určit.

Hydrogeologické a hydrologické poměry

Hydrologické poměry

Řešené území spadá do dvou hlavních povodí. Východní až jihovýchodní část území spadá do povodí vodárenského toku Jizera (č.h.p.1-05-1), zbylá převážná část spadá pod povodí Ploučnice (č.h.p. 1-14-03-001). Ploučnice pramení na západním svahu Ještědu a ústí zprava do Labe v Děčíně, délka toku je 106,2 km. Průtok Q₃₅₅ Ploučnice dosahuje pod soutokem

s Ploužnickým potokem $1,19 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Tok na okraji řešeného území v blízkosti SAP Mimoň meandruje v údolní nivě.

Do Ploučnice se vlévají Ploužnický potok a Hradčanský potok. Ploužnický potok protéká od prameniště (mokřadů) ze středu řešeného území (od bývalé obce Okna – samota Heide) zastavěným územím Hvězdova a Ploužnice a vlévá se zleva do Ploučnice. Tok vytváří údolí orientované od SV k JZ. Ze severu se do něho vlévá Svěbořický potok jako pravostranný přítok. Oba potoky napájí Hvězdovsko – Novohradskou soustavu rybníků. Pravostranným přítokem tohoto toku je Ralský potok (bezejmenný).

Tok Ploučnice je recipientem pro čistírnu odpadních vod v řešeném území a drenážní bází kontaminovaného území v prostoru zóny Hradčany letiště. Kontaminované podzemní vody proudí směrem k Ploučnici.

Významnou složkou oblasti jsou vodní plochy v podobě rybníčních soustav. Na Ploužnickém potoce je to soustava Hvězdovských rybníků a Ploužnický rybník, na jeho pravobřežním přítoku Svěbořickém potoku je soustava Novodvorských rybníků. Na Hradčanském potoku je rovněž kaskáda Hradčanských rybníků - Černý, Vavrouškův, Strážovský, Držník, a Hradčanský rybník.

Hradčanský potok je přepadem z kaskády Hradčanských rybníků, délka toku je přibližně 1 km.

Přítokem rybníka Držník je Bělokamenná strouha a bezejmenný tok, jejich prameništěm jsou mokřady u Bílého kamene v území nazývaném Pustý rybník.

Jizera řešeným územím neprotéká. Vody do ní odvádí z řešeného území potok Zábrdka a její přítoky Mukařovský potok, Rokytky, Čertův potok.

Jako občasná vodoteč, který je dotován přítokem vody přes vypuštěný rybník v Jablonečku je Mukařovský potok, odvádí vody z území Jablonečku do Zábrdky.

Z území Čertova žlebu ležícího jihozápadně od Náhlova odvádí vody Čertovský potok, který je pravostranným přítokem Zábrdky.

Aktivní zóna záplavového území není zde stanovena. Zátopová čára nezasahuje do exponovaných ploch sídla, i když areál SAP Mimoň je obklopen zátopou velmi těsně.

Hydrogeologické poměry

Řešené území leží svojí severní částí ve vodním útvaru podzemních vod 46400, v hydrogeologickém rajónu základní vrstvy 4640 Křída Horní Ploučnice, rajon základní vrstvy je v sedimentech svrchní křídly. Ploučnice zahrnuje plochu horního povodí Ploučnice. V rajonu jsou čtyři samostatné kolektory podzemní vody křídové pánve. Jižní a jihovýchodní část řešeného území zasahuje do vodního útvaru 44100, hydrogeologický rajon 4410 Jizerská křída pravobřežní, rajon základní vrstvy je v sedimentech svrchní křídly. Tento rajon zahrnuje z větší části plochu pravostranných přítoků Jizery od lužického zlomu po profil Tuřice. V rajonu jsou dva víceméně samostatné kolektory podzemních vod křídové pánve.

Ralsko je situováno v CHOPAV Severočeská křída, vyhlášené nařízením vlády č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod. Na k. ú. Náhlov se vyskytuje

zranitelná oblast.

Řešené území je situováno na rozhraní zdrojových oblastí Dolánky (prameniště pro oblastní vodovod okresu Liberec a Jablonec n. Nisou) ve správě SČVK a.s. Teplice, na rozhraní ochranného pásma vodního zdroje Klokočka (pro část okresu Mladá Boleslav ve správě VAK Mladá Boleslav a.s. a část území spadá do OP vodního zdroje Jordán-Břehyně a vodního zdroje Mimoň ve správě SČVK a.s. Teplice). Severovýchodní až jižní část území spadá do OP III. stupně Jizera - vodního zdroje Káraný.

V území jsou provozovány zdroje pitné vody s vyhlášenými ochrannými pásmy. Zdroje plní funkci zásobení veřejných vodovodů sítí pitnou vodou a vodovodů soukromých.

Změna hydrogeologických charakteristik území se nepředpokládá. Realizací posuzované koncepce může dojít ke změně hydrologických poměrů v území v důsledku hrubých terénních úprav a příprav území pro stavbu, stejně tak jako v důsledku zastavění zelených ploch a tím zapříčiněných změn odtokových poměrů v území. Rozsah těchto změn však nelze v současné době objektivně určit.

Pedologické poměry

Dotčené území spadá do Ralského bioregionu. Na chudých písčitých podkladech zde vystupují humuso-železité arenické podzoly na největší ploše v českých zemích, v severní třetině bioregionu převažují pseudoglejové luvizemě. Na plošinách jsou i vápnité pískovce hluboce odvápněné a nesou chudé půdy s tendencí k podzolizaci. Na dnech podmáčených sníženin pokrývají značné plochy organozemě typu slatin i rašelin.

Předmětem územního plánu je město Ralsko, která se rozkládá na osmi katastrálních územích (Horní Krupá, Kuřívody, Jabloneček, Náhlov, Svébořice, Ploužnice pod Ralskem, Hradčany nad Ploučnicí a Boreček). Celková rozloha území tak činí cca 170,23 km². Změnou ÚP bude dotčeno katastrální území Svébořice.

V následující tabulce je uvedena struktura půdního fondu pro jednotlivé katastrálního území, které jsou součástí Návrhu ÚP Ralsko.

Tabulka č. 1: Struktura půdního fondu pro řešené katastrální území [m², %]

katastrální území	výměra	ZPF	lesní pozemky	vodní plochy	ostatní plochy	zastavěné plochy
Boreček	6 368 754	328 908	5 254 165	214 510	544 614	26 557
Horní Krupá	6 869 832	0	5 540 561	4 109	1 278 261	46 901
Hradčany nad Ploučnicí	25 109 728	39 271	19 889 468	920 035	3 796 147	464 807
Jabloneček	24 020 303	1 473 358	20 785 714	75 512	1 489 287	196 432
Kuřívody	48 066 429	0	42 019 422	8 167	5 774 082	264 758
Náhlov	14 125 818	4 516 877	8 514 969	0	1 080 016	13 956
Ploužnice pod Ralskem	17 267 553	1 268 035	11 344 976	208 310	4 184 511	261 721
Svébořice	28 405 010	1 845 127	24 944 052	61 305	1 479 290	75 236
celkem obec Ralsko	170 233 427	9 471 576	138 293 327	1 491 948	19 626 208	1 350 368
% zastoupení	100,0	5,7	81,1	0,9	11,5	0,8

Při veškeré činnosti dotýkající se úpravy zemského povrchu je nutno zabývat se také protierozní ochranou území, a to zejména při činnosti zemědělské, lesním hospodářství a veškeré činnosti stavební.

Ohrožení větrnou erozí je zejména díky členitosti terénu a vegetačnímu krytu malé. K účinnějšímu zabránění vodní eroze budou sloužit plochy zeleně, které zvyšují retenční schopnosti území.

V dotčeném území tvoří dominantní zastoupení rozsáhlé lesní masívy, jejichž rozsah je cca 80% sídla. Celková výměra ochranných lesů je cca 402 ha, tj. cca 48% z celkové výměry porostní plochy v řešeném území.

Celková výměra lesů zvláštního určení je cca 5 813 ha, tj. cca 48% z celkové výměry porostní plochy v řešeném území. Celková výměra lesů hospodářských je cca 402 ha, tj. cca 4% z celkové výměry lesů řešeného území.

Pokud by nedošlo k realizaci posuzované koncepce, nedošlo by ani k dalšímu záboru lesních pozemků.

V rámci záměru dojde k vytvoření průseku lesa pro umístění lanovky. V tomto průseku bude upraveno nebo pokáceno v maximální variantě 228 různě silných stromů v rozptylu obvodu od 20 – 240 cm. V minimální variantě lze očekávat úpravu nebo pokácení 130 - 150 různě silných stromů.

Změna pedologických poměrů v území se po realizaci nepředpokládá. Pokud by nedošlo k realizaci posuzované koncepce, nedošlo by k dalšímu záboru půdy kategorie PUPFL.

Klimatické poměry

Podle klimatické klasifikace náleží dotčené území do mírně teplé oblasti. Jižní a jihozápadní část území leží v klimatické jednotce MT9, severní, střední a jihovýchodní část území je v klimatické jednotce MT7 a okrajová severovýchodní část v MT4. Pro mírně teplou klimatickou oblast MT4 je charakterické krátké léto, mírně až suché, přechodné období krátké s mírným jarem a mírným podzimem, zima je normálně dlouhá, mírně teplá a suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky. Pro MT7 normálně dlouhé, mírné, suché léto, přechodné období je krátké, s mírným jarem a mírně teplým podzimem, zima je normálně dlouhá, mírně teplá, suchá až mírně suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky. Pro MT9 je charakterické dlouhé léto, teplé, suché až mírně suché, přechodné období krátké s mírným až mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem, krátká zima, mírná, suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky.

Podrobnější charakteristiky této klimatické oblasti jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 2: Klimatické charakteristiky oblastí MT4, MT7 a MT9

Charakteristiky	Klimatická oblast MT4	Klimatická oblast MT7	Klimatická oblast MT9
Počet letních dnů	20 – 30	30 - 40	40 - 50
Počet dnů s průměrnou teplotou >10°C	140 – 160	140 - 160	140 - 160
Počet mrazových dnů	110 – 130	110 – 130	110 - 130
Počet ledových dnů	40 – 50	40 – 50	30 - 40
Průměrná teplota v lednu v °C	-2 až -3	- 2 až – 3	- 3 až - 4
Průměrná teplota v červenci v °C	16 – 17	16 – 17	17 - 18
Průměrná teplota v dubnu v °C	6 – 7	6 – 7	6 - 7
Průměrná teplota v říjnu v °C	6 - 7	7 – 8	7 - 8
Průměrný počet dnů se srážkami > 1 mm	110 – 120	100 - 120	100 - 120
Srážkový úhrn ve vegetačním období v mm	350 – 450	400 – 450	400 - 450
Srážkový úhrn v zimním období v mm	250 – 300	250 – 300	250 - 300
Počet dnů se sněhovou příkrývkou	60 – 80	60 - 80	60 - 80
Počet dnů zamračených	150 – 160	120 – 150	120 - 150
Počet dnů jasných	40 - 50	40 - 50	40 - 50

Změnu klimatických charakteristik území, které by byly vyvolány realizací posuzované koncepce, nelze v současné době objektivně určit. Vzhledem k tomu, že dojde k zastavení nových nezpevněných ploch, mohlo by dojít ke změně odtokových poměrů v území, a tím i k ovlivnění klimatu.

Fauna a flóra

Dle biogeografického členění (Culek a kol., 1996) zájmové území leží v Ralském bioregionu (1.34). Tento bioregion je tvořen málo rozčleněnou pískovcovou tabulí s podmáčenými sníženinami s neovulkanickými kužely. Bioregion je mimořádně významný, azonálního charakteru s řadou reliktních a exklávních prvků rozmanitého charakteru. Mezi všemi bioregiony pískovců má nejpestřejší biotu, podmíněnou zastoupením různých kvalit pískovců (vč. vápnitých) a střídáním suchých a mokřadních (rašelinných a slatinných) stanovišť a stanovišť na neovulkanitech. Nacházejí se zde dva endemity flóry – tučnice česká a prstnatec český. Biota náleží 4. bukovému vegetačnímu stupni, částečně jeho dubojehličnaté variantně. Potenciální vegetaci tvoří borové doubravy, rašeliniště a olšiny, na neovulkanitech květnaté bučiny.

V bioregionu dnes převažují rozsáhlé kulturní bory, které jsou blízké přirozených, charakteristické jsou rašeliniště, vlhké louky a několik velkých rybníků.

Na území obce se nacházejí biochory, které jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 3: Biochory v zájmovém území

biochory	vegetační stupeň	typ reliéfu a skupiny půdotvorných substrátů
3BE	dubobukový	erodované plošiny na spraších
3RE	dubobukový	plošiny na spraších
3UF	dubobukový	výrazná údolí ve vápnitých pískovcích
4BE	bukový (dubojehličnatý)	erodované plošiny na spraších
4BW	bukový (dubojehličnatý)	erodované plošiny na kyselých pískovcích
4Do	bukový (dubojehličnatý)	podmáčené sníženiny na kyselých horninách
4Dr	bukový (dubojehličnatý)	podmáčené sníženiny s hlubokými rašeliništi
4II	bukový (dubojehličnatý)	izolované vrchy na bazických neovulkanitech
4Nh	bukový (dubojehličnatý)	hlinité nivy
4QW	bukový (dubojehličnatý)	pahorkatiny se skalními městy
4RU	bukový (dubojehličnatý)	plošiny na kyselých štěrkopíscích
4RW	bukový (dubojehličnatý)	plošiny na kyselých pískovcích
4UF	bukový (dubojehličnatý)	výrazná údolí ve vápnitých pískovcích

Území obce patří mezi tzv. migračně významná území, vyskytuje se zde několik významných dálkových migračních koridorů, které využívají velcí savci - zde ze sledovaných druhů jelen lesní (evropský). Posláním těchto koridorů je umožnění dlouhodobě udržitelné průchodnosti územím s minimem migračních překážek, s trvale průchodnou osou, kdy základní šířka koridoru je 500 m. Označení koridorů je v rámci celé ČR.

Bez realizace návrhu změny nedojde k dalšímu zastavení volné krajiny a dalšího zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Zvláště chráněná území, území přírodních parků, evropsky významné lokality a ptačí oblasti, VKP, území historického, kulturního nebo archeologického významu

Zájmové území není součástí žádného velkoplošného chráněného území. Není zde vyhlášen přírodní park. Maloplošná chráněná území jsou v zájmovém území zastoupena přírodní památkou Vranovské skály a přírodní rezervací Ralsko.

Ve správním území Ralsko se nacházejí tři evropsky významné lokality. Jedná se o EVL Horní Ploučnice, EVL Ralsko a EVL Jestřebsko-Dokesko. Zasahuje sem také území ptačí oblast Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady.

V dotčeném území není žádný významný krajinný prvek registrován. Za významné krajinné prvky ze zákona v řešeném území lze považovat prvky lesní komplexy, vodní toky, údolní nivy, rybníky, mokřady, remízy, meze, trvalé travní plochy, apod.

Na území obce Ralsko se nachází 6 historicky cenných objektů, které byly prohlášeny za kulturní památky a zapsány do Ústředního seznamu nemovitých a movitých kulturních památek. Jedná se o kostel sv. Havla a zámek v Kuřívodech, pomník generálmajora A. Sochora a hrad Ralsko a zřícenina v Svěbořicích, kaple a lávka (mostek) v Náhlově.

Mezi historicky významné stavby v území patří zřícenina skalního hradu Stohánek v k. ú. Svěbořice a vojenské letiště Hradčany v k.ú. Hradčany nad Ploučnicí.

Nachází se zde 3 místa významných událostí: útok husitů z obsazené Mimoně na hrad Ralsko v roce 1426, během prusko-rakouské válce bitva u Kuřívod v roce 1866 a invaze vojsk armád Varšavské smlouvy a obsazení sovětské armády vojenský výcvikový prostor Ralsko v roce 1968.

Dále se zde nachází 19 pietních míst uvedených v „Seznamu válečných památníků, hrobů a pietních míst“ evidovaných podle zákona č. 122/2004 Sb.

Celé řešené území leží na území s pozitivně prokázaným a dále bezpečně prokázaným výskytem archeologických nálezů nebo na území, na němž nebyl dosud pozitivně prokázán výskyt archeologických nálezů, ale určité indicie mu nasvědčují. Pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů je zde 51 – 100%.

Má-li se provádět stavební činnost na takovém území, jsou stavebníci již od přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum (dle § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění).

Za archeologické nálezy jsou považovány archeologické situace (nálezy zdiva, jímek, hrobů, atd.) i movité artefakty keramiky, kostí, mincí, zbraní, apod.

Územní systém ekologické stability

V zájmovém území jsou vymezeny prvky územního systému ekologické stability nadregionální, regionální a lokální úrovně.

Prvky ÚSES nadregionálního významu:

- biocentrum 1-NC42,
- biokoridor K33B, v území tvořeného úseky 110/111, 111/112, 112/113, 113/114, 114/115, 115/116, 116/0 část, zabezpečeného vloženými biocentry místního významu 110, 111, 112, 113, 114, 115 a 116,
- biokoridor K34B, v území tvořeného úseky 28/140, 28/141, 53/148, 53/149, 111/154, (136)/137 část, (139)/140 část, 141/142, 142/143, 143/144, 144/145, 145/146, 146/147, 147/148, 149/150, 150/151, 151/152, 152/153, 153/154, zabezpečeného vloženými biocentry místního významu 137, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153 a 154.

Prvky ÚSES regionálního významu:

- biocentrum 18-RC1240 regionálního významu,
- biocentrum 27-RC1257 regionálního významu,
- biocentrum 28-RC1258 regionálního významu,
- biocentrum 52-RC1794 regionálního významu,
- biocentrum 53-RC1795 regionálního významu,
- biokoridor RK658 regionálního významu, v území tvořeného úsekem 1/537, a částí místního vloženého biocentra 537,
- biokoridor RK663 regionálního významu, v území tvořeného úseky 553/554, 554/555, 555/556, 556/557, 557/(558), zabezpečeného vloženými biocentry místního významu 552 část, 553, 554, 555, 556 a 557,
- biokoridor RK664 regionálního významu, vymezeným mimo území obce, zabezpečeného zde vloženými biocentry místního významu 560 část, 562 a 563.

Prvky ÚSES lokálního významu:

- biocentra 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1165, 1167, 1193, 1194, 1195, 1199, 1201 část, 1201 část, 1202, 1203, 1204,
- biokoridory 1/1107, 1/1167, 27/1195, 53/1098, 53/1107, 53/1108, 115/1093, (136)/1114 část, 140/1193, 143/1193, 143/1194, 143/1202, 145/1113, 147/1106, 147/1109, 537/1201 část, 552/1111, 552/1199, 556/1114, 562/1105, 563/1102 část, (541)/143, 1093/1094, 1094/1095, 1094/1097, 1094/1099, 1095/1096, 1096/0, 1097/1098, 1097/1104, 1100/1102, 1101/0, 1101/1102, 1102/1103, 1103/1104, 1105/1106, 1108/1201, 1109/1110, 1109/1113, 1110/1199, 1111/1112, 1112/1193, 1113/1193, (1164)/1165 část, 1165/(1166) část, 1165/1167, 1194/1195, 1201/1204, 1202/1203, 1203/1201/1204.

Plochy biocenter a biokoridorů v území je nutno považovat za nezastavitelné.

Některé navržené plochy jsou v kontaktu s vyhlášenými prvky ÚSES. V případě nerealizace předkládané koncepce by nedošlo k ovlivnění těchto prvků ÚSES.

Charakter krajiny a zástavby

Základní hodnotou území obce Ralsko je jeho geomorfologická pestrost. Zejména na severu a západě území se na relativně malých plochách střídají zarovnaný povrch pískovcové plošiny s vypreparovanými pískovcovými vrchy či tělesy neovulkanitů, nivami vodních toků s rybníčními soustavami a mokřady na plochých rozvodích.

Nejvyšším bodem území je vrchol Ralska (696 m n.m.) a nejnižším místem niva Ploučnice u hranic s k.ú. Veselí nad Ploučnicí (265 m n.m.). Přírodními dominantami jsou dále Velký a Malý Jelení vrch, Svěbořický Špičák, Velká a Malá Buková, Jezovská horka, Liščí vrch, Bor a Borová.

Historicky se jedná o území, které bylo málo ekonomicky rozvinuté (nevznikly zde větší průmyslové podniky), území neprořala žádná z železničních tratí, síť silnic se zpevněným povrchem byla řídká. Valná část území byla zalesněna, půda využívaná k zemědělským sloužila především k pastvinářství.

Po druhé světové válce bylo usnesením vlády rozhodnuto o zřízení vojenského výcvikového tábora Bezděz později přejmenovaného na Mimoň. Tak započal vývoj území podřízený vojenským účelům. Vznikající vojenský prostor přispěl k naprostému zániku asi 20 obcí a zcela změnil charakter obcí, které se dochovaly do současnosti. V území utvořená struktura sídel, propojená sítěmi cest, byla násilně porušena a vědomě likvidována, do území byly vneseny nové, nesourodé prvky poplatné vojenskému využití a to především po vstupu sovětských vojsk do řešeného území.

Po roce 1968 obsadila VVP sovětská armáda s negativními, devastačními vlivy na území. V letech 1969-1989 byly vybudovány rozsáhlé areály pro ubytování, parky techniky včetně garáží pro mobilní nosiče raket a řada muničních skladů. Bylo rozšířeno a upraveno letiště. Více než dvacetileté působení sovětské armády přineslo kromě výstavby vojenských objektů naopak především likvidaci původního stavebního fondu a historicky cenných objektů. Velká část využívané plochy byla kontaminována, znečištěna nebo vyžaduje pyrotechnickou očistu. Po roce 1991 odešla sovětská vojska z ČR, z obce i z vojenského prostoru.

Severní část řešeného území byla dotčena těžbou a úpravou uranové rudy probíhající od počátku 70-tých let v dobývacím prostoru Stráž pod Ralskem – Hamr na Jezeře. Těžba byla na konci 20. století ukončena a probíhají sanační práce území.

Zásadní změny společenskopolitických poměrů v ČR, provázené mimo jiné změnou majetkoprávních vztahů, byly do značné míry příčinou změn v prioritách dalšího vývoje urbanistické struktury území.

Sídelní struktura je velmi rozptýlená s nejhustší zástavbou v prostoru (pásu) Hradčany – Boreček - zóna letiště Hradčany – Ploučnice – Hvězdov. Ostatní stávající sídla jsou řídká nebo vůbec osídlena. Vesnice a samoty existující před vznikem VVP byly zdemolovány a zůstávají po nich v terénu jen nepatrné artefakty (např. zbytky hřbitova v Palohlavech včetně aleje, zbytky budov Dvora Krupá včetně lípy, zbytky základů, sadů, skalní sklepy apod.).

Pro dopravní síť byly využity původní cesty a byla vytvořena řada nových spojek a účelových tras. Během vojenského využití byly prostorem rozvinuty tankové cesty, které v současnosti podléhají síle přírody a jejich trasy postupně zanikají.

Původní dominanty obcí byly povětšinou zbořeny (např. kostel v Jablonečku) a nahrazeny nevhodnými dominantami budov určených pro vojenské účely. Často jsou dominantami i panelové bytové domy, které svou výškou značně převyšují okolí. Daleko viditelnou dominantou v určitých pohledech konkurující i Bezdězům jsou hlavice věžových vodojemů na Červeném vrchu.

Na dotčeném území lze identifikovat 3 oblasti krajinného rázu (dále jen OKR). Převážná část území je vymezena v OKR 13 – Ralsko. Do severozápadní části zasahuje OKR 15 – Dokesko a do severovýchodní části OKR 10 – Českodubsko, Hodkovisko.

V OKR 15 – Dokesko je na území Ralska možné identifikovat místo krajinného rázu Hradčanské stěny a tři významné krajinné dominanty (vysoký vrch, Čertův kopec a Čížkův kopec). V OKR 10 jsou to dvě místa krajinného rázu (K Zábrdce a Náhlov a okolí, který sem zasahuje s OKR 13) a tři významné krajinné dominanty (Na vyhlídce, Zourovský vrch a Čertova stěna).

V nejvíce dotčené oblasti krajinného rázu 13 – Ralsko můžeme vymezit poměrně velké množství míst krajinného rázu: Kuřívody a okolí, Malá a Velká Buková, Lesní komplexy, Hradčanské rybníky, Hradčany a okolí, niva Ploužnice, Boreček a okolí, Za Borečkem, Ploužnice, Novodvorské rybníky, Nový Dvůr, Ralsko a Vranovské skály, Jelení vrchy, plocha zemědělského využití, Osacovský vrch, Náhlov a okolí, Oborní step, Jabloneček a okolí). Dále se zde nachází 29 významných krajinných dominant (Liščí vrch, Červený vršek, Víšek, Malá Buková, Velká Buková, Dubová hora, Zlatý vrch, Jezovská horka, U liščích nor, Malý Radechov, Rokytská horka, Prosíčka, Prosíčská horka, Židovská horka, Chrbty, Hřebínek, Poustevník, Medný, Osacovský vrch, Kalich, Lánův kopec, Kalvárie, Brada, Dlouhý kopec, Stohánek, Malý Jelení vrch, Velký Jelení vrch, Doubek, Ralsko.

Z hlediska typologie krajiny zde můžeme nalézt několik typů krajiny. V k.ú. Hradčany nad Ploučnicí v jeho západní části jsou vymezena krajina skalních měst řadící se mezi unikátní krajinné typy. Krajina skalních měst se dále nachází v severovýchodní a severozápadní části k.ú. Svěbořice. Další unikátní krajinné typy zde nacházíme na k. ú. Ralsko (Malá a Velká Buková), jihovýchodní cíp k.ú. Horní Krupá, k.ú. Svěbořice (Ralsko a Vranovské skály a Jelení vrchy), jedná se o krajinu izolovaných kuželů.

Kromě unikátních krajinných typů můžeme na území Ralska nalézt převážně krajinu lesní, dále pak i lesozemědělskou a podél Novodvorských rybníků v Ploužnici pod Ralskem a ve Svěbořicích krajinu rybníční.

Na základě příslušného podílu jednotlivých druhů ploch zastoupených a evidovaných v řešeném území, tj. porovnáním ploch relativně stabilních s výměrou ploch ekologicky nestabilních, činí koeficient ekologické stability následující hodnoty:

k.ú. Boreček	hodnota KES 47,8
k.ú. Horní Krupá	hodnota KES 118,2
k.ú. Hradčany nad Ploučnicí	hodnota KES 41,3

k.ú. Jabloneček	hodnota KES 16,2	
k.ú. Kuřivody	hodnota KES 158,7	
k.ú. Náhlov	hodnota KES 14,2	
k.ú. Ploužnice pod Ralskem	hodnota KES 10,5	
k.ú. Svěbořice	hodnota KES 16,5	
celkem území obce Ralsko	hodnota KES 22,8	typ krajiny (výrazně) přírodní - C

Pro ekologickou stabilitu tento velmi nadprůměrný stav je dán významnějším zastoupením zejména evidovaných lesních pozemků, zčásti i trvalých travních porostů (luk a pastvin) v porovnání s výměrou orné půdy a zastavěných ploch.

Realizací plánovaných záměrů na vymezených plochách dojde k ovlivnění krajinného rázu oblasti, neboť zde přibudou technické prvky.

Kvalita ovzduší

Základním obecným podkladem pro hodnocení současného imisního zatížení uvažovanými škodlivinami jsou výsledky pozadového imisního měření. Imisní situace přímo v posuzované lokalitě není trvale sledována.

Dle ČHMÚ Ústí nad Labem, odborného odhadu větrné růžice pro obec Ralsko generelně převládá na řešeném území západní a severozápadní proudění vzduchu.

Pětileté průměry (ČHMÚ)

Při hodnocení stávající úrovně znečištění v předmětné lokalitě se vychází z map úrovní znečištění konstruovaných v síti 1x1 km, ve formátu shapefile. Tyto mapy obsahují v každém čtverci hodnotu klouzavého průměru koncentrace pro všechny znečišťující látky za předchozích 5 kalendářních let, které mají stanoven roční imisní limit.

Následující tabulka uvádí rozsah hodnot v rámci všech čtverců pokrývajících zájmové území obce Ralsko.

Tabulka č. 4: Pozadové imisní koncentrace (2010 – 2014)

Znečišťující látka	Koncentrace
NO ₂ [µg/m ³]	11,6 - 13,6
PM ₁₀ [µg/m ³]	20,1 - 22,3
BZN [µg/m ³]	1,0 - 1,3
BaP [ng/m ³]	0,58 - 0,73
PM _{10_M36} [µg/m ³]	37,2 - 42,4
SO _{2_M4} [µg/m ³]	25,6 - 21,4
PM _{2,5} [µg/m ³]	15,6 - 17,4

Vysvětlivky:

M36	36. nejvyšší hodnoty 24hodinové průměrné koncentrace v kalendářním roce
M4	4. nejvyšší hodnota 24hodinové průměrné koncentrace v kalendářním roce

Dle hodnot klouzavého průměru koncentrací znečišťující látky uvedených v předchozí tabulce za předchozích 5 kalendářních let nejsou překračovány imisní limity výše uvedených látek.

Změnu klimatických charakteristik území, které by byly vyvolány realizací posuzované koncepce, nelze v současné době objektivně určit. Vzhledem k tomu, že dojde k zastavění nových nezpevněných ploch, dojde ke změně odtokových poměrů v území, dále zvýšením dopravy a vznikem nových stacionárních zdrojů emisí, a tím i k ovlivnění klimatu.

Hluková situace

Dominantním zdrojem hluku je hluk ze silniční dopravy.

Zdroje hluku v popisovaných lokalitách lze rozdělit do dvou skupin:

- hluk z pozemní dopravy (na veřejných komunikacích),
- stacionární zdroje hluku.

Hluk ze silniční dopravy na komunikacích:

- silnice II. třídy (II/268, II/270),
- jednotlivé místní komunikace (veřejné),
- parkoviště a odstavné plochy, jež jsou součástí přilehlých komunikací (veřejných).

Hluk ze stacionárních zdrojů hluku:

- stacionární zdroje hluku situované do výrobních objektů – včetně dopravy uvnitř těchto areálů a na účelových komunikacích,
- stacionární zdroje hluku umístěné v a na objektech obchodů, restaurací, penzionů, výrobních objektech apod. Jedná se o různé klimatizační a ventilační jednotky, nakládací rampy, vykládku nebo nakládku zboží u nákladových ramp...,
- parkoviště a odstavné plochy, jež nejsou součástí přilehlých komunikací (veřejných), např. u penzionů, ...,

Důsledky pro posouzení

Dle nařízení vlády č. 272/2011Sb. jsou pro zájmové lokality stanoveny hygienické limity uvedené v následující tabulce. Denní doba – 06⁰⁰ – 22⁰⁰ hod, noční doba – 22⁰⁰ – 06⁰⁰ hod.

Tabulka č. 5: Hygienický limit daný pro posuzované lokality

Stacionární zdroje hluku ¹⁾		
Chráněný venkovní prostor staveb	Den	$L_{Aeq,T} = 50$ dB
Chráněný venkovní prostor		$L_{Aeq,T} = 50$ dB
Chráněný venkovní prostor staveb	Noc	$L_{Aeq,T} = 40$ dB
Chráněný venkovní prostor		$L_{Aeq,T} = 50$ dB
Hluk z dopravy na pozemních komunikacích (III. třídy) 2)		
Chráněný venkovní prostor staveb	Den	$L_{Aeq,T} = 55$ dB
Chráněný venkovní prostor		$L_{Aeq,T} = 55$ dB
Chráněný venkovní prostor staveb	Noc	$L_{Aeq,T} = 45$ dB
Chráněný venkovní prostor		$L_{Aeq,T} = 55$ dB
Hluk z dopravy na hlavních pozemních komunikacích (II. a vyšší třídy) 2)		
Chráněný venkovní prostor staveb	Den	$L_{Aeq,T} = 60$ dB
Chráněný venkovní prostor		$L_{Aeq,T} = 60$ dB
Chráněný venkovní prostor staveb	Noc	$L_{Aeq,T} = 50$ dB
Chráněný venkovní prostor		$L_{Aeq,T} = 60$ dB
Hluk ze stavební činnosti ³⁾		
Chráněný venkovní prostor staveb	Den	$L_{Aeq,s} = 65$ dB
Chráněný venkovní prostor		$L_{Aeq,s} = 65$ dB

Poznámka:

¹⁾ Stacionární zdroje hluku se vyhodnocují pro 8 nejhluchnějších, na sebe navazujících hodin v denní době ($T = 8$ hod) a pro 1 nejhluchnější hodinu v noční době ($T = 1$ hod),

²⁾ Doprava na pozemních komunikacích, doprava na drahách a letecký provoz se vyhodnocuje pro celých 16 hod v denní době ($T = 16$ hod) a celých 8 hod v noční době ($T = 8$ hod),

³⁾ Hluk ze stavební činnosti se v denní době mezi 7⁰⁰ – 21⁰⁰ hod ($T=14$ hod).

Poznámka 1: imisní příspěvky ekvivalentní hladiny akustického tlaku $A L_{Aeq,T}$ z jednotlivých typů zdrojů hluku se nesčítají!

Poznámka 2: jedná-li se o veřejné parkoviště, které je součástí místní komunikace, musí být hygienický limit stanoven jako pro hluk z dopravy. Jedná-li se o veřejné parkoviště, které je součástí účelové komunikace, musí být hygienický limit stanoven jako pro hluk ze stacionárních zdrojů hluku (týká se např. některých parkovišť u hotelů, obchodních center, ...).

Hygienické limity

Nejvyšší přípustné hladiny hluku jsou uvedeny v nařízení vlády č. 272/2011 Sb. „O ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací“.

§ 12

Hygienické limity hluku v chráněných venkovních prostorech staveb a v chráněném venkovním prostoru

(1) Hodnoty hluku, s výjimkou vysokoenergetického impulsního hluku, se vyjadřují ekvivalentní hladinou akustického tlaku $A L_{Aeq,T}$. V denní době se stanoví pro 8 souvislých a na sebe navazujících nejhlučnějších hodin ($L_{Aeq,8h}$), v noční době pro nejhlučnější 1 hodinu ($L_{Aeq,1h}$). Pro hluk z dopravy na pozemních komunikacích, s výjimkou účelových komunikací, a drahách a pro hluk z leteckého provozu se ekvivalentní hladina akustického tlaku $A L_{Aeq,T}$ stanoví pro celou denní ($L_{Aeq,16h}$) a celou noční dobu ($L_{Aeq,8h}$).

(3) Hygienický limit ekvivalentní hladiny akustického tlaku A , s výjimkou hluku z leteckého provozu a vysokoenergetického impulsního hluku, se stanoví součtem základní hladiny akustického tlaku $A L_{Aeq,T}$ se rovná 50 dB a korekcí přihlížejících ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době podle přílohy č. 3 k tomuto nařízení. Pro vysoce impulsní hluk se přičte další korekce - 12 dB. V případě hluku s tónovými složkami, s výjimkou hluku z dopravy na pozemních komunikacích a drahách, a hluku s výrazně informačním charakterem se přičte další korekce - 5 dB.

Budoucí vývoj hlukové situace bude odvislý od rozložení stacionárních i mobilních zdrojů hluku v území.

Stávající hluková situace se po realizaci nového územního plánu změní. V případě, že by nedošlo k realizaci posuzované Změny ÚP, nedojde k realizaci plánovaného parkoviště a nových komunikací pro zpřístupnění nových zastavitelných ploch a tím k mírnému navýšení hlukové zátěže zájmového území.

Ložiska nerostných surovin, území zatěžovaná nad míru únosného zatížení (včetně starých ekologických zátěží)

Do dotčeného území zasahuje dobývací prostor Stráž pod Ralskem, kde se těžily radioaktivní suroviny (zejména uran).

V souvislosti v výskytu a těžbou uranových rud byla na území ložisek Strážského bloku stanovena chráněná ložisková území Stráž pod Ralskem a Plouznice pod Ralskem. V současné době se jedná o dvě ložisková území Stráž pod Ralskem a Plouznice pod Ralskem.

Do řešeného území zasahuje výhradní ložisko uranových rud Stráž pod Ralskem, kde surovinou byla radioaktivní surovina, uran, hydrozirkon, ningyolit a zirkon.

V území obce Ralsko se dále nachází jeden ze čtyř prognózních zdrojů Libereckého kraje, jedná se o prognózní zdroj Hvězdov, kde se do současné doby netěžilo a nachází se zde radioaktivní surovina.

Mezi ložiska nevýhradních nerostů patří v území ložisko šterkopísku Hradčany nad Ploučnicí, kde se do současné doby netěžilo. Surovinou je fluviální písek a křídový pískovec s oslabenou pojící vazbou.

Z nebilancovaných ložisek šterkopísku je v území vymezeno ložisko Mimoň-Ploučnice. Do současné doby zde neproběhly v území ložiska žádné ložiskově průzkumné práce ani těžební práce.

Na území obce se nachází devět registrovaných poddolovaných území. Jedná se o Hvězdov Hradčany, Hvězdov-Liščí vrch, Hvězdov-Kuřivody, Hvězdov-Svébořice, Hvězdov-Malý

Jelení vrch, Hvězdov-Brada, Hvězdov-Stohánek, Svěbořice-Hřebínek a Náhlov-Čertova stěna.

Mezi stará důlní díla patří dobývka Hřebínek v k. ú. Svěbořice a dobývka Čertova stěna v k. ú. Náhlov. Obě důlní díla patří po těžbě železné rudy.

Na území obce Ralsko bylo registrováno 19 lokalit se starými ekologickými zátěžemi. Nejvyšší znečištění území s nejvyšším rizikem je u bývalých stáčíren PHM u letiště a v Kuřívodech v okolí bývalé prádelny. Staré ekologické zátěže jsou postupně sanovány. Rozsáhlý areál Hradčanského letiště (cca 4 km²) patří mezi území s největším znečištěním ropných látek, rozsah znečištění je přibližně 47 ha s celkovou hmotností cca 8 086 tun.

V období využití zájmového území pro vojenské účely bylo nakládání s odpady mimo jakoukoli kontrolu a probíhalo s největší pravděpodobností způsobem, výrazně rizikovým pro životní prostředí a zdraví lidí (např. ukládání odpadů živočišného původu a vojenského materiálu společně s relativně málo rizikovými komunálními odpady a demoličními odpady na nezajištěných skládkách odpadů).

Těžba uranu byla realizována chemickým způsobem ve vyluhovacích polích (v blízkosti severovýchodní části území). Uranová ruda uložená v sedimentech cenomanského horizontu byla vyluhována vtačováním směsí kyselin (fluorovodíkové, sírové) do podzemí. Důsledky těžby uranu představují závažné ohrožení kvalitní podzemní vody turonských sedimentů CHOPAV Severočeská křída. Sanace je řešena řízeným čerpáním a čištěním zbytkových technologických roztoků na stanici likvidace kyselých roztoků a neutralizační dekontaminační stanici.

Vojenská činnost, při které mohlo dojít ke kontaminaci terénu municí probíhala plošně, hlavní rizika jsou kumulována do dopadových prostorů střelnic Židlov a tanková a pěchotní střelnice Kuřívody, střelnice Svěbořice. Nevybuchlá munice již z nich byla odstraněna. Nejzávažnější rizikovou aktivitou je bombodrom Prosičská horka v těsné blízkosti bývalých skladů raket na Chlumu. Bombodrom v současnosti doposud není od nevybuchlé munice vyčištěný (ponecháno na 100 let).

Velice rizikovým momentem bylo živelné opuštění bývalého VVP Ralsko sovětskou armádou, která se nekontrolovaně zbavovala přebytečné výzbroje a výstroje - riziko nálezů nevybuchlé munice je tedy plošné a je nutné s ním počítat (např. i žumpy a septiky u objektů, vodní plochy). V území jsou vymezeny prostory s předpokládaným a pravděpodobným výskytem munice. Stávající rizikovou aktivitou je stálá trhací jáma Policie ČR - Kuřívody na tzv. Generálské cestě na bývalé střelnici Židlov, kde se likviduje nalezená munice. Má stanovené ochranné pásmo pro omezení účinků rozletu zeminy a střepin o poloměru 500 m označené výstražnými tabulemi a ochranné pásmo pro omezení účinků akustické vlny o poloměru 2 200 m.

Změny těchto charakteristik území po realizaci koncepce se nepředpokládají.

4. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním územně plánovací dokumentace významně ovlivněny

Cílem této kapitoly je identifikovat ty oblasti životního prostředí, které mohou být realizací této koncepce ovlivněny. Realizace Návrhu ÚP tvoří z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí tzv. aktivní variantu, která se může určitým způsobem projevit na složkách životního prostředí.

Podrobná vyhodnocení významnosti vlivů na tyto složky životního prostředí jsou popsána v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na půdy kategorie ZPF, PUPFL, lesní porosty a dřeviny rostoucí mimo les

V souvislosti s realizací ploch posuzované koncepce nedojde k záboru půd kategorie ZPF.

Trasa lanové dráhy vede přes lesní pozemky na k. ú. Svěbořice. Pro koridor nákladní lanové dráhy se zábor půd na úrovni ÚP nestanovuje, protože liniová stavba lanové dráhy bude realizována v průseku lesního porostu šířky cca 8,5 m, přičemž uvedená plocha zůstane bez trvalé změny druhu dotčených pozemků v evidenci Katastru nemovitostí. Jedná se o zanedbatelný zábor půdy plochami patek podpěr lanové dráhy a souvisejících staveb (kotevní bloky dolní stanice, menší manipulační sklad u dolní stanice lanovky).

Odhadovaný případný zábor PUPFL v k. ú. Svěbořice by byl cca 7 100m².

V rámci záměru dojde k vytvoření průseku lesa pro umístění lanovky. V tomto průseku bude upraveno nebo pokáceno v maximální variantě 228 různě silných stromů v rozptylu obvodu od 20 – 240 cm. V minimální variantě lze očekávat úpravu nebo pokácení 130 - 150 různě silných stromů.

Vliv posuzovaného územního plánu na plochy PUPFL a les lze vzhledem k výše uvedenému záboru a kácení dřevin označit jako mírně negativní.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na zvláště chráněná území, přírodní parky

Zájmové území není součástí žádného velkoplošného chráněného území. Není zde vyhlášen přírodní park. Maloplošná chráněná území jsou v zájmovém území zastoupena přírodní památkou Vranovské skály a přírodní rezervací Ralsko.

Záměr opravy a zpřístupnění hradu není v kolizi s žádným významným druhem vyskytujícím se na hodnoceném území. Průzkumy také ukázaly na absenci některých významných druhů, které jsou dnes předmětem ochrany v přírodní rezervaci. Realizací záměru nebudou významně dotčeny zájmy ochrany přírody v tomto území, tzn., že nebudou nad únosnou míru dotčeny populace rostlin, živočichů a ekosystémy. Podmínkou je realizace a dodržování zmírňujících opatření, které mají preventivní charakter.

Vliv na zvláště chráněná území a přírodní parky lze označit jako nulový.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na ÚSES, soustavu NATURA 2000

V zájmovém území jsou vymezeny prvky územního systému ekologické stability nadregionální, regionální a lokální úrovně.

Koridor nákladní lanové dráhy (LD1) se dotýká regionálního biocentra RC1257. Zásah do přírodního prostředí bude minimalizován, přesto byl vliv vyhodnocen jako mírně negativní.

Ve správním území Ralsko se nacházejí tři evropsky významné lokality. Jedná se o EVL Horní Ploučnice, EVL Ralsko a EVL Jestřebsko-Dokesko. Zasahuje sem také území ptačí oblast Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady.

Hodnocený záměr byl již v konkrétním technickém provedení v roce 2015 vyhodnocen dle §45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění (Volf, Volfová 2015). Závěrem bylo konstatováno, že záměr nemá významný negativní vliv na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000.

V rámci vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí bylo provedeno nové posouzení návrhové plochy Z105 a koridoru pro lanovou dráhu ve vztahu k územím soustavy Natura 2000 a bylo rozhodnuto, zda daný záměr může mít vliv na území soustavy Natura 2000. Výběr přitom nebyl založen pouze na prostorových vztazích (územním střetu) mezi záměry a lokalitami soustavy Natura 2000, ale byly brány v úvahu i možnosti nepřímého ovlivnění, které by mohlo být způsobeno záměry vzdálenými od území soustavy Natura 2000.

Vzhledem k umístění záměru a jeho charakteru byla jako potenciálně dotčená určena EVL Ralsko. Dotčení jiných území soustavy Natura 2000 bylo vyloučeno.

Vliv na EVL Ralsko však vyloučen nebyl. V dalším stupni posuzování bylo zapotřebí určit významnost vlivu.

Komentář k jednotlivým návrhovým plochám

▪ Z105:

Plocha se nachází mimo území EVL Ralsko. Je navržena v návaznosti na přístupovou komunikaci u areálu skládky Svěbořice. Její realizací nedojde k přímému ovlivnění předmětů ochrany EVL. Avšak zřízením parkoviště a navazujících staveb může dojít ke zvýšení turistického tlaku v oblasti a ovlivnění předmětů ochrany EVL Ralsko. Pohyb pěších turistů s sebou přináší řadu negativních vlivů, mezi které patří např. zvýšení hlukové zátěže v dotčeném území, eutrofizaci okolí turistických cest, zvýšená pravděpodobnost zavlečení nepůvodních a invazních druhů rostlin apod.

Pohyb turistů po stávajících turistických cestách může znamenat ovlivnění podrostu v lesních porostech na území EVL. Ovlivnění přírodních stanovišť bude lokálního charakteru. Vzhledem k očekávané návštěvnosti nedojde k významnému snížení rozlohy přírodních stanovišť. Míra ovlivnění může být zmírněna např. místním zpevněním turistických cest autochtonním materiálem.

▪ LD1:

Koridor lanové dráhy se v délce 660 m nachází na území EVL Ralsko a je vymezen v k. ú. Svěbořice. Koridor je navržen v rámci lesních porostů a jeho realizací dojde ke kácení dřevin, ztrátě stanovišť při realizaci podpěr lanové dráhy a k přechodnému ovlivnění povrchu při pokládce kabeláže.

Realizací lanové dráhy budou dotčeny v dolní části trasy lanovky květnaté bučiny přírodního stanoviště 9130 Bučiny sv. Asperulo-Fagetum. Kromě buku je zde vtroušen javor klen i mlč. V keřovém patru se vyskytují bezy (*Sambucus nigra*, *S. racemosa*), v bylinném patru jsou z významnějších druhů zastoupeny následující: lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), rozrazil horský (*Veronica montana*), kokořík přeslenitý (*Polygonatum verticillatum*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), žindava evropská (*Sanicula europaea*), lopuch hajní (*Arctium nemorosum*) dále např. ostřice lesní a o. oddálená (*Carex sylvatica*, *C. remota*), třtina chloupkatá (*Calamagrostis vilosa*), pšeníčko rozkladité (*Milium effusum*), náprstník červený (*Digitalis purpurea*), rozrazil lékařský (*Veronica officinalis*), vrbovka horská (*Epilobium montanum*), vrbina hajní (*Lysimachia nemorum*), bika bělavá (*Luzula luzuloides*), strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), paprkatka samičí (*Athyrium filix-femina*) (Mazánková 2015 in Volf, Volfová 2015). Celkově dojde k ovlivnění 0,45 ha tohoto stanoviště, což znamená 0,4 % jeho výskytu na území EVL Ralsko.

Výše po svahu se pod kamenným mořem nachází acidofilní bučina (přírodní stanoviště 9110 Bučiny sv. Luzulo-Fagetum), kde není vyvinuto keřové patro a s velmi nízkým (cca 5%) plošným zastoupením bylin (svízel vonný *Galium odoratum*, bika bělavá *Luzula luzuloides*) (Mazánková 2015 in Volf, Volfová 2015). Realizací lanové dráhy bude ovlivněno 0,06 ha tohoto stanoviště na území EVL Ralsko, což odpovídá 0,32 % z jeho celkové rozlohy.

Pod vrcholem Ralska podél cesty ze sedla do Novin pod Ralskem dojde k zásahu do přírodního stanoviště 9180* Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích. Jedná se o as. *Mercuriali-Fraxinetum* s typickým druhovým složením stromové etáže: javor mlč a klen (*Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), jilm horský (*Ulmus glabra*), vtroušený dub zimní (*Quercus petraea*). Je zde vyvinuto bohaté bylinné patro a v podrostu suťového lesa se vyskytuje i chráněná měsíčnice vytrvalá (*Lunaria rediviva*) a lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*) (Mazánková 2015 in Volf, Volfová 2015). V přímo ovlivněném koridoru je v části les rozvolněný s výskytem suťového pole. Realizací lanové dráhy v k. ú. Ralsko bude ovlivněno 0,15 ha tohoto stanoviště na území EVL Ralsko, což odpovídá 0,47 % z jeho celkové rozlohy. K přímé ztrátě dojde pouze v místech lanových podpěr, což představuje zanedbatelnou rozlohu.

Vzhledem k rozsahu narušení přírodních stanovišť a umístění lanové dráhy do průseku o šířce max. 10 m, nedojde její realizací k významnému ovlivnění předmětů ochrany EVL Ralsko. Je třeba minimalizovat rozsah kácení, nově vzniklé porostní stěny je možné zpevnit melioračními dřevinami a to podsadbou ještě před realizací průseku. Osvětlené biotopy v průseku mohou zvýšit rozmanitost stanovišť pro řadu druhů rostlin i živočichů.

Klasifikace zjištěných vlivů

U obou návrhových ploch byl vyhodnocen mírně negativní vliv (hodnota -1), který lze charakterizovat jako mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného

vývoje druhu. Tento negativní vliv je možné jej vyloučit zmírňujícími opatřeními a nevylučuje realizaci koncepce.

▪ Z105:

Nepřímé ovlivnění přírodních stanovišť zvýšeným turistickým tlakem na území EVL Ralsko. Lesní stanoviště nejsou výrazně citlivá na zvýšenou turistickou zátěž, která bude souviset s rozvojem občanské vybavenosti v zájmovém území.

▪ LD1:

Výstavba lanové dráhy, která je určena pro přepravu nákladů, bude znamenat snížení rozlohy a ovlivnění přírodních stanovišť. Vzhledem k rozsahu přímo dotčených ploch, kdy je plánováno vykácet průsek o max. šířce 10 m, nebude významně ovlivněn stav předmětů ochrany.

Vyhodnocení kumulativních vlivů

Kumulativním vlivem se rozumí ovlivnění jedné lokality a jednoho předmětu ochrany větším počtem záměrů, jejichž společné působení může přesáhnout hranici významně negativního vlivu. Záměr výstavby nákladní lanové dráhy LD1 zasahuje zčásti i do sousedícího katastrálního území Noviny pod Ralskem.

V případě realizace dopravního koridoru v obou katastrálních územích dojde k ovlivnění 0,28 ha přírodního stanoviště 9180 Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích, což znamená 0,88 % jeho rozlohy na území EVL Ralsko. V průseku lanovky nepředpokládáme, i přes vykácení stromů, úplný zánik charakteristického podrostu suťových lesů.

V rámci hodnocené Změny ÚP Noviny pod Ralskem je navržena v rámci areálu hradu Ralsko plocha občanské vybavenosti (ZOV2). Realizací této plochy o rozloze 0,04 ha dojde také k ovlivnění přírodního stanoviště 9180 Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích. Kumulativní ovlivnění realizace této plochy a koridoru lanové dráhy v obou katastrálních územích se dotkne 0,32 ha rozlohy tohoto stanoviště na území EVL Ralsko, což představuje ovlivnění 1 % jeho výskytu v rámci EVL Ralsko. Do rozlohy ovlivněného stanoviště je započítána i rozloha samotné zříceniny hradu Ralsko, kde se přírodní stanoviště nevyskytuje. Také v bezprostředním okolí hradu je z důvodu turistické návštěvnosti dotčené stanoviště nereprezentativní. Na základě uvedených skutečností nedojde k významnému ovlivnění příznivého stavu přírodního stanoviště 9180* Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích na území EVL Ralsko.

Vzhledem k rozsahu dotčených ploch a významnosti vlivu nedojde k významnému kumulativnímu působení na předměty ochrany EVL Ralsko.

Vyhodnocení významnosti vlivů na celistvost lokalit

Výstavba lanové dráhy vede ke fragmentaci lesních porostů na území EVL. Kromě přímé ztráty přírodních stanovišť, které bylo vyhodnoceno jako nevýznamné, bude mít vykácení průseku vliv i na lesní porosty při jeho okrajích, mimo přímo ovlivněné území. Dojde ke změně mikroklimatických podmínek, což zahrnuje i změnu např. světlených poměrů

na lokalitě. Vzhledem k šířce průseku do max. 10 m bude ovlivnění na okolní porosty nevýznamné.

Fragmentované lesní porosty jsou náchylnější při působení bořivých větrů. Prosvětlení okrajových částí podél průseku může znamenat podporu růstu semenáčků dřevin. Vytvoření nového lesního pláště snižuje možnost vzniku polomů. Rozvoj lesního pláště může být podpořen i cílenou výsadbou vhodných dřevin před realizací kácení.

Na základě dostupných podkladů a hodnocení vlivu návrhových ploch na předměty ochrany lze konstatovat, že realizace záměrů nebude znamenat významné ovlivnění předmětů ochrany v EVL Ralsko a nebude mít významný vliv na její celistvost.

Vyhodnocení variant

Návrh Změny ÚP byl předložen k hodnocení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v jedné variantě.

Závěr

Cílem provedeného hodnocení bylo posoudit vliv Změny ÚP na předměty ochrany a celistvost území soustavy Natura 2000. Jako potenciálně dotčená byla určena EVL Ralsko.

Na základě vyhodnocení je konstatováno, že hodnocená změna ÚP Ralsko nemá významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000.

Konkrétní vyhodnocení vlivu této složky životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Vliv na faunu a flóru

V souvislosti s vyhodnocením realizace posuzované koncepce byl v listopadu 2015 proveden biologický průzkum zájmového území.

Z tohoto biologického hodnocení by mělo vyplynout, zda dojde realizací záměru k zásahu do biotopu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a v jaké míře a zda je třeba pro realizaci záměru výjimka podle § 56 zákona“.

Hodnocená lokalita byla posuzována z hlediska biodiverzity nalezených organismů, které se nachází v místech záměru a jeho nejbližším okolí. Účelem průzkumu bylo zjištění přítomnosti chráněných druhů a dále zjištění potenciálních biotopů pro výskyt chráněných druhů.

Již v průběhu prováděných průzkumů byla projektantovi doporučena trasa, která by měla být nejméně kolizní s předměty ochrany na Ralsku. Trasa lanovky byla proto naprojektována tak, aby se maximálně držela hranice porostních skupin, na kterých bývají vlivem lesního hospodaření větší rozestupy mezi stromy, a tím bude minimalizován zásah do lesního celku.

Botanický průzkum

Botanický průzkum zachytil pozdně jarní a letní aspekt. V tomto období bylo možné zaznamenat a identifikovat většinu cévnatých rostlin. Průzkum se soustředil zejména na bezprostřední okolí turistických cest a cílového turistického bodu - okolí zříceniny hradu.

Přehled zjištěných taxonů cévnatých rostlin má za účel upozornit na vzácnější druhy rostlin a cennější biotopy v zájmovém území a navrhnout vhodná opatření z hlediska jejich ochrany při realizaci oprav cest; nejde tedy o podrobný inventarizační průzkum.

Zoologický průzkum

Zoologický průzkum zahrnoval biologický průzkum bezobratlých, obojživelníků a plazů a ptáků.

Entomofauna Ralska je vzhledem k biotopové pestrosti a poloze velmi diferencovaná a poměrně bohatá. Dokládá to seznam významných druhů, který byl sestaven na základě vlastních sběrů či pozorování a excerptce publikací s nálezy z této lokality.

Zoologický průzkum v roce 2010 - 2014 objevil na lokalitě kopce Ralsko 3 druhy obojživelníků a 1 druh plazů. V roce 2015 bylo provedeno celkem 5 návštěv za účelem pozorování plazů a obojživelníků. Byly procházeny turistické trasy z Vranova do Novin, trasa od Pavlina Dvora a pod budoucí lanovkou. Byly pozorovány 3 druhy plazů a 1 druh obojživelníka.

Průzkum ptáků byl zaměřen na pás porostu zasažený výstavbou plánované lanovky a na turistické cesty, na kterých mají být uskutečněné opravy dle projektové dokumentace. Zvláštní pozornost byla zaměřena na případný výskyt zvláště chráněných nebo jinak významných druhů.

Shrnutí

Celkově lze flóru a vegetaci zájmového území charakterizovat jako velmi pestrou, což je dáno relativní zachovalostí území a přítomností více typů biotopů od lesních, přes kamenné moře, po skalní step.

Ve sledované lokalitě (transekty podél turistických cest a lanovky, vrcholová partie) bylo zjištěno 11 taxonů z tzv. červeného seznamu (Grulich 2012), z toho dva jsou chráněné zákonem v kategorii ohrožené.

Bezprostřednímu kontaktu s návštěvníky je vystavena lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*) v horním úseku cesty do Novin a ojedinelé i v úseku ze sedla ke hradu.

Na hodnocené lokalitě bylo zkontrolováno několik stovek stromů, které by mohly být biotopem zvláště chráněných druhů brouků. Dále byla kontrolována přítomnost otakárka fenyklového a běláška topolového.

Velmi podrobnými průzkumy bylo zjištěno následující:

- tesařík alpský-*Rosalia alpina*: pokud zde stále žije, tak jen v řídkých suťových lesích na území PR, které by neměly být projektem dotčeny za předpokladu, že nedojde ke kácení starých buků kvůli lanovce v oblasti sutě a těsně pod vrcholem,
- kravec lipový- *Lamphrodila rutilans*: žije zde pravděpodobně v lípách řídké zastoupených ve světlých suťových lesích. V trase lanovky ani podél výstupových cest lípy nejsou, negativní vliv je tedy vyloučen,

- střevlík proměnlivý-*Carabus irregularis*: žije zde ve zbytcích původních lesů v oblasti PR, přezimuje v trouchu pařezů. Podmínkou existence je tedy zachování pařezů podél výstupových cest a uvnitř a podél zamýšleného průseku,
  - střevlíci *Pterostichus negligens* a *Leistus montanus*: glaciální relikty žijící převážnou dobu hluboko v suti. Protože na suťových polích není plánováno postavení nosných sloupů a zároveň sutě leží mimo výstupové cesty, je vliv lanovky na tyto druhy vyloučen,
  - kornatec velký-*Peltis grossa*: tento druh brouka zde žil na uschlých jedlích, které však již byly odtěženy. Jeho výskyt zde však nelze vyloučit, protože je schopný přejít i na uschlé smrky vhodného stáří, pokud se na dané lokalitě vyskytují (Procházka & Schlaghamerský 2015). V trase lanovky nebyly stojící uschlé smrky zjištěny, proto je negativní vliv na tento druh vyloučen,
  - střevlík *Carabus problematicus* a svižník *Cicindela sylvicola*: druhy prosvětlených lesů bez dalších speciálních nároků na stanoviště, které se vyskytují v širokém okolí. Případný vliv kácení průseku na jejich populace nelze vyloučit, nicméně byl by zanedbatelný, protože jde o dravé, terestrické a velmi mobilní druhy brouků, které se mohou bez problémů přemístit na vedlejší nedotčený biotop,
  - střevlík měděný-*Carabus cancellatus* a majka obecná-*Meloe proscarabeus*: druhy bezlesí nebo lesních okrajů, na Ralsku byly nalezeny pravděpodobně na jeho úpatí. Vliv na tento druh se daným záměrem nepředpokládá,
  - otakárek fenyklový- *Papilio machaon*: byl pozorován ve vrcholovém bezlesí (skalnaté výchozy) JZ od hradu, které by nemělo být stavbou dotčeno. Pro tento druh je charakteristický tzv. hilltoping, což je setkávání se samců a samic na vyvýšených místech, proto není vůbec jisté, že zde jeho housenky žijí.
- Zajímavé je, že i když jsou jeho živné rostliny (t.j. mrkvovité) prakticky všudypřítomné, motýl obecně preferuje raně sukcesní stadia například na polních kulturách (kmínu, fenyklu apod.), opuštěných polích nebo výsypkách (www.lepidoptera.cz). Charakteristické housenky tohoto motýla nebyly na vrcholovém bezlesí zjištěny, a to ani na skalnatých výchozech na JZ od hradu ani na bezlesí na východ od hradu, kde budou umístěny stavební objekty. Proto lze vliv stavby na tento druh vyloučit.
- bělopásek topolový-*Limnitis populi*: ovlivnění je možné pouze skrze likvidaci živné rostliny, kterou je topol osika a která je široce rozšířenou náletovou dřevinou běžnou na okrajích lesů. Protože zároveň jsou bělopásci považováni v současné době za druhy rapidně ustupující, lze případné ovlivnění eventuálním odstraněním osiky považovat za vyloučené,
  - tesařík *Isotomus speciosus*: pravděpodobně zde již dlouhou dobu nežije, proto nemá význam posuzovat vliv stavby na tento druh,
  - Až na střevlíka nepravidelného a několik raritních druhů (celkem jde o 5 druhů) jsou všechny nalezené druhy bezobratlých běžné a legislativně nechráněné. Z ostatních chráněných druhů byl v nejbližším okolí hodnoceného území (horní etáž) nalezen pouze zástupce rodu čmelák.

Biologickým průzkumem byl zjištěn jeden druh obojživelníka (skokan hnědý) a 3 druhy plazů (ještěrka živorodá, ještěrka obecná a slepýš křehký). V dřívějších letech byly pozorovány ještě 2 druhy obojživelníků (skokan štíhlý a ropucha obecná). Všechny druhy obojživelníků jsou disperzně rozprostřené (migrující za potravou) v bučině a nemají žádnou vazbu na úseky, které se vážou k opravě cest, hradu nebo k budování lanovky. Jejich existenční místa – malé vodní plochy se na hodnoceném území a v jeho okolí nenachází. Výskyt slepýše křehkého, je lokalizován mimo území zásahu. Není vyloučen jeho výskyt ani na cestách nebo v trase lanovky, ale negativní vliv vůči tomuto druhu by byl náhodný a tudíž se nepředpokládá. Výskyt obou druhů ještěrek je vázán na suťové pole a vrcholové partie kolem hradu. Vliv lanovky na suťové pole bude prakticky nulový a ani střet v okolí hradu vzhledem k minimalizaci úprav, se nepředpokládá.

Během roku 2015 bylo na předemtné lokalitě ornitologickým průzkumem zjištěno 27 druhů ptáků. Na lokalitě byly prokazatelně pozorovány 2 chráněné druhy, a to: Krkavec velký (*Corvus corax*) a holub doupňák (*Columba oenas*). Ani jeden z těchto druhů v okolí hradu, cest a trasy lanovky nehnízdí. Kontrolou stromů podél cest a v trase lanovky nebyl zjištěn žádný, který by byl prokazatelně osídlený.

Předpokládané přímé a nepřímé vlivy na rostliny a živočichy

Hlavní hodnotu Přírodní rezervace a území EVL představují na jedné straně kvalitní lesní ekosystémy zachovalé na velké ploše, na straně druhé primární bezlesí skalních výchozů (neovulkanitů i pískovců) se vzácnou reliktní květenou.

Tento fenomén může být potenciálně ohrožen necitlivým lesním hospodařením – holosečnou obnovou lesů s nevhodnou druhovou skladbou. Dalším rizikovým faktorem je i početné stádo muflonů, které znemožňuje přirozenou obnovu lesů (zvláště v exponovaných suťových polohách) a do jisté míry decimuje i bylinné patro.

Hlavní vlivy záměru mohou být tyto:

- negativní ovlivňování živočichů a zánik biotopů a stanovišť organismů a rostlin v důsledku kácení lesních porostů a křovin – lanovka a vrchol Ralska,
- poškození biotopu kamenného pole vinou odstranění dřevin,
- negativní ovlivňování živočichů a zánik biotopů v důsledku úprav turistických cest – odstranění biotopů vzácných rostlin a živočichů vlivem necitlivých úprav cest,
- negativní ovlivňování živočichů a zánik biotopů a stanovišť organismů a rostlin vlivem zvýšení turistického tlaku,
- negativní ovlivňování živočichů vlivem rušení během výstavby a provozu hradu.

Vlivy na flóru

Ve sledované lokalitě (transekty podél turistických cest a lanovky, vrcholová partie) bylo zjištěno 11 taxonů z tzv. červeného seznamu (Grulich 2012), z toho dva jsou chráněné zákonem v kategorii ohrožené.

Bezprostřednímu kontaktu s návštěvníky je vystavena pouze lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*) v horním úseku cesty do Novin a ojediněle i v úseku ze sedla ke hradu. V tomto úseku se neplánuje žádné rozšíření cesty, tudíž nedojde ke zvýšení rizika negativního zásahu do biotopu tohoto druhu, než jakému je vystaven dosud.

Vlivy na faunu - bezobratlí

tesařík alpský-Rosalia alpina

Jeho přítomnost na Ralsku je nejistá. Pokud zde stále žije, tak jen v řídkých suťových lesích na území PR, které by neměly být projektem dotčeny za předpokladu, že nedojde ke kácení starých buků kvůli lanovce v oblasti sutě a těsně pod vrcholem. ZŘEJMĚ BEZ VÝSKYTU - BEZ VLIVU

krasec lipový- Lamphrodila rutilans

Žije zde pravděpodobně v lípách řídkce zastoupených ve světlých suťových lesích. V trase lanovky ani podél výstupových cest lípy nejsou, negativní vliv je tedy vyloučen. BEZ VLIVU

střevlík proměnlivý-Carabus irregularis

Žije zde ve zbytcích původních lesů v oblasti PR, přezimuje v trouchu pařezů. Pokud zůstanou zachovány pařezy podél výstupových cest a uvnitř a podél zamýšleného průseku, žádný vliv se neprojeví. BEZ VLIVU S PODMÍNKOU

střevlíci Pterostichus negligens a Leistus montanus

Glaciální relikty žijící převážnou dobu hluboko v suti. Protože na suťových polích není plánováno postavení nosných sloupů a zároveň sutě leží mimo výstupové cesty, je vliv lanovky na tyto druhy vyloučen. BEZ VLIVU

kornatec velký - Peltis grossa

Tento druh brouka zde žil na uschlých jedlích, které však již byly odtěženy. Jeho výskyt zde však nelze vyloučit, protože je schopný přejít i na uschlé smrky vhodného stáří, pokud se na dané lokalitě vyskytují (Procházka & Schlaghamerský 2015). V trase lanovky nebyly stojící uschlé smrky zjištěny, proto je negativní vliv na tento druh vyloučen. BEZ VLIVU

střevlík Carabus problematicus a svižník Cicindela sylvicola

Druhy prosvětlených lesů bez dalších speciálních nároků na stanoviště, které se vyskytují v širokém okolí. Případný vliv kácení průseku na jejich populace nelze vyloučit, nicméně byl by zanedbatelný, protože jde o dravé, terestrické a velmi mobilní druhy brouků, které se mohou bez problémů přemístit na vedlejší nedotčený biotop. BEZ VLIVU – ZANEDBATELNÝ VLIV

střevlík měděný-Carabus cancellatus a majka obecná-Meloe proscarabeus

Druhy bezlesí nebo lesních okrajů, na Ralsku byly nalezeny pravděpodobně na jeho úpatí. Jejich ovlivnění je teoreticky možné v dolních partiích nové výstupové trasy od Pavlína. Vliv na tyto druhy je velmi nepravděpodobný jelikož střevlík měděný je dostatečně mobilní

a dokáže se přemístit na sousední vhodný biotop a larvy majky obecné se vyvíjejí v hnízdech blanokřídleho hmyzu, na který náhodně čekají na květech. BEZ VLIVU

otakárek fenyklový- Papilio machaon

Byl pozorován vrcholovém bezlesí (skalnaté výchozy) JZ od hradu, které by nemělo být stavbou dotčeno. Pro tento druh je charakteristický tzv. hilltoping, což je setkávání se samců a samic na vyvýšených místech, proto není vůbec jisté, že zde jeho housenky žijí. Zajímavé je, že i když jsou jeho živné rostliny (t.j. mrkvovité) prakticky všudypřítomné, motýl obecně preferuje raně sukcesní stadia například na polních kulturách (kmínu, fenyklu apod.), opuštěných polích nebo výsypkách (www.lepidoptera.cz). Charakteristické housenky tohoto motýla nebyly na vrcholovém bezlesí zjištěny, a to ani na skalnatých výchozech na JZ od hradu ani na bezlesí na východ od hradu, kde budou umístěny stavební objekty. Proto lze vliv stavby na tento druh vyloučit. BEZ VLIVU

bělopásek topolový-Limenitis populi

Ovlivnění je možné pouze skrze likvidaci živné rostliny, kterou je topol osika a která je široce rozšířenou náletovou dřevinou běžnou na okrajích lesů. BEZ VLIVU

tesařík Isotomus speciosus

Pravděpodobně zde již dlouhou dobu nežije, proto nemá význam posuzovat vliv stavby na tento druh. NEVYSKYTUJE SE

Vlivy na faunu - obojživelníci a plazi

ropucha obecná - Bufo bufo

Ropucha byla pozorována pouze jednou a to v roce 2014. Její výskyt se nesoustředí na určité místo a je tím pádem náhodný. Důkazem toho je absence zjištění v roce 2015. V rámci kopce Ralsko se nikde nenachází soustředěné množství povrchových vod – tůň, potok, rybník, které by sloužilo jako rozmnožovací stanoviště. Záměr na tento druh mít nebude. BEZ VLIVU

skokan štíhlý - Rana dalmatina

V roce 2015 přítomnost v mítech záměru nepotvrzena. Skokan je typickým obyvatelem nižších a středních poloh, (150 - 400 m n. m.). Jedná se o značně teplomilný druh, typickými místy výskytu jsou světlé listnaté a smíšené lesy a jejich okraje, paseky, louky a křovinaté a kamenité lokality stepního a lesostepního charakteru. Je schopen žít i na velmi suchých stanovištích, značně vzdálených od vody. Vzhledem k jeho nárokům se bude zdržovat ve středních polohách kopce Ralsko. Jeho výskyt bude stejně jako u ropuchy disperzní a tedy náhodný. Při opravách cest nebo stavbě lanovky by setkání s ním bylo spíš nahodné. Záměr na tento druh mít nebude. Stejná situace ohledně výskytu a vlivu je také u nechráněného druhu skokana hnědého. BEZ VLIVU

ještěrka živorodá - Lacerta vivipara

V roce 2015 byl pozorován jedinec na okraji kameného pole. Obývá především suťová pole v lomech, na valech nahrnuté zeminy a kamenů. Rozsah prací, který se bude odehrávat v okolí hradu a na příváděcím chodníku nemůže ovlivnit jeho populaci. Je velmi

nepravděpodobné i náhodné usmrcení jedinců neboť se jedná o velmi rychle se pohybujícího živočicha. Plánované zábradlí podél chodníku u hrany kamenného pole také nebude mít žádný vliv. BEZ VLIVU

ještěrka obecná - Lacerta agilis

V roce 2015 byl pozorován jedinec na okraji kameného pole na cestě k hradu. Ještěrka obecná obývá především sušší slunečná místa, kde preferuje travinná a nižší bylinná stepní společenstva s malou pokryvností vegetace a hlubší vrstvou půdy. Zde je situace podobná jako u ještěrky živorodé. Vliv záměru – oprava cesty, nebo vybudování stupňů nebo zábradlí nebude mít na tento druh žádný vliv. BEZ VLIVU

slepýš křehký - Anguis fragilis

V roce 2015 byl pozorován jedinec v lese poblíž cesty od Pavlinina Dvora na hrad Ralsko. Převážně však žije skrytě, a to i díky svému pomalému pohybu. Jeho výskyt není nikde koncentrován. Vyhledává vlhčí místa. Místo nálezu je poměrně vzdálené od stavebních nebo terénních činností hodnoceného záměru. K narušení biotopu slepýše nedojde neboť rozsah činnosti je malý a pravděpodobnost střetu s negativními vlivy (vozidly a jinou technikou) je minimální. BEZ VLIVU

Vlivy na faunu - ptáci

U ptáků bylo hodnocení zaměřené na ztrátu biotopů – hnízdních podmínek, potravní nabídky a rušení zejména během hnízdění. Tyto vlivy byly vyhodnoceny jak u zvláště chráněných druhů tak druhů bez zvláštní ochrany.

Podrobným průzkumem bylo zjištěno, že se v okolí turistických cest nachází cca 6 stromů, které mají potravní a hnízdní potenciál. Pokud budou tyto stromy zachovány, nebude podél cest identifikován žádný vliv na zdejší ptactvo. Na hradě ani v okolí nehnízdí žádný chráněný druh (jako např. zástupce sov), takže rušení ptáků během hnízdění není relevantní.

Z chráněných druhů ptáků byli pozorováni pouze holub doupňák a krkavec velký.

Holub doupňák - Columba oenas

Druh preferuje především bučiny. Druh byl na území Ralska v okolí cest zaznamenán, ovšem doupné stromy na hodnocené lokalitě ani v nejbližším okolí nalezeny nebyly. Další teoretické vlivy nebyly vůči tomuto druhu identifikovány. BEZ VLIVU

Krkavec velký - Corvus corax

Obývá lesnaté oblasti hornatin a vrchovin, nevyhýbá se ani lesnatým oblastem nížin. Je stálý. V mimohnízdním období se potuluje v okolí hnízda. Žije osamoceně v trvalých párech po mnoho let. Na hnízdiště se vrací kolem února, kdy začíná se stavbou či opravou starého hnízda, které si staví na vysokých stromech a na nedostupných skalách. Svě hnízdo používá po několik let, takže za několik let může být nápadně svými rozměry. Hnízda krkavců jsou tak snadno zjištělná. Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně plachého ptáka jeho výskyt podél turistických cest a v okolí hradu se nepředpokládá. V trase lanovky nebylo hnízdění ptáka také registrováno. BEZ VLIVU

Komentář k působení vlivů na jednotlivé rostliny a živočichy

- na kopci Ralsko bylo pozorováno v posledních dvou letech 15 chráněných druhů rostlin a živočichů,
- úpravy cest, okolí hradu ani průsek pro lanovou dráhu žádný z těchto druhů neohrozí ani neomezí,
- vliv záměru opravy hradu a cest včetně instalace drobných stavebních objektů nebude mít výrazný vliv ani na ostatní místní druhy,
- mapováním stromů kolem cest bylo zjištěno několik stanovišť – zejména odumírajících stromů, které slouží jako biotopy některých méně běžných druhů brouků. Pokud budou ponechány na místě, nedojde k žádnému vlivu na výskyt těchto brouků,
- zamýšlený záměr má mj. usměrnit pohyb návštěvníků, což v některých partiích cest bude znamenat pozitivní počin. Nejpalčivějším místem, krom vrcholové plošiny, se jeví strmé stoupání bučinou od Vranova, kde došlo díky rozptýlenému pohybu návštěvníků k erozi půdy a obnažení kořenů buků,
- plazi a obojživelníci nejsou vázáni na konkrétní stanoviště v lese, takže místo, kde bude docházet k opravám cest, opustí a přesunou se do míst, kde nedojde k žádnému střetu,
- oba chráněné druhy rostlin (měsíčnice, lilie) se vyskytují mimo plánované úpravy cest, mimo trasu lanovky a míst, kde budou prováděny úpravy hradu nebo mimo místa umístění stavebních objektů,
- oba chráněné druhy ptáků (krkavec a holub) hnízdí mimo plánované úpravy cest, mimo trasu lanovky a míst, kde budou prováděny úpravy hradu nebo mimo místa umístění stavebních objektů,
- také ostatní ptačí druhy nebudou, záměrem nijak významně rušeni,
- vzhledem k použitým pracovním prostředkům – při opravách cest jde o ruční práce a na hradě půjde o klasické zednické prostředky (míchačka) nelze vnímat nijak výrazně vliv hluku popř. vibrací,
- tyto vlivy, pokud by se přece jen prosadily, po uplynutí těžby přestanou působit,
- v okolí hradu ani cest v současné době nehnízdí žádný citlivý druh na hluk nebo vibrace,
- objekty - malé sklady a odpočívadlo jsou navrženy jako trámkové dřevostavby založené na patkách. Tyto stavby nejsou navrženy v místech biotopu žádného chráněného druhu ani významného vzrostlého stromu. Vzhledem k jejich šetrnému založení (na betonových patkách v nezámrzných hloubkách) nevznikají velké nároky na úpravy terénu a přesuny zeminy.

Vlivy na biotopy

V rámci záměru dojde k vytvoření průseku pro umístění lanovky. V tomto průseku 1 200m dlouhém bude upraveno nebo pokáceno v maximální variantě 228 různě silných stromů v rozptylu obvodu od 20 – 240 cm. V minimální variantě lze očekávat úpravu nebo pokácení 130 - 150 různě silných stromů.

Tento průsek znamená zásah do ekosystému bukového lesa. Vliv na tento ekosystém v konečném důsledku ovšem nebude natolik významný. Důvodů je několik:

- trať lanové dráhy byla vybrána s ohledem na porostní skupiny lesa a vede téměř po okraji těchto skupin. V rámci lesního hospodaření mezi porostními skupinami bývá větší rozestup mezi dřevinami,
- zasažený porost je stejného věku a převážně se jedná o monokulturu bučiny. V tomto porostu chybí větší diverzita a tím větší duhová pestrost,
- takto zapojený porost brání existenci některých vzácných druhů, které se zde v minulosti vyskytovaly. Lze uvést například tesaříka alpského, který vyžaduje světlé okraje lesů a průseky takové stanoviště nabízí,
- celkový počet zasažených stromů nemusí být pokáceno. U některých stromů to nebude zapotřebí. Počítána byla maximální varianta o pruhu 10 - 12 m. Dále u řady stromů dojde pouze k úpravě koruny. Lanovka, která bude mít de facto jeden vozík, a ten bude kyvadlově pojíždět, nevyžaduje velké úpravy,
- stejné typy lanovek se vyskytují v NPR Bezděz (CHKO Kokořínsko) nebo v NPR Pravčická brána (NP České Švýcarsko),
- rozsah upravených nebo pokácených stromů v dané trase bude objemově podobný lesnickému zásahu,
- plánovaná šířka nepředstavuje velký průsek a polohou lanovky (jižní strana) nevnikne nebezpečí odkrytí se převládajícím silným větrům ze západní popř. severní strany,
- o určitém riziku lze hovořit pouze v otázce ruderalizace okolí výstavby lanovky nebo v okolí hradu. Je zapotřebí tohle riziko eliminovat podmínkami nadefinovanými pro úpravy hradu a umístění podpěr lanovky. Na druhou stranu je třeba zopakovat skutečnost, že všechny plánované objekty, které jsou navrženy svým řešením (založení na betonových patkách v nezámrzných hloubkách) nevyžadují velké nároky na úpravy terénu a přesuny zeminy.

Opatření k eliminaci vlivu na rostliny

- při stavební činnosti eliminovat přesuny hmot na nejnutnější minimum. Rizikové jsou především navážky zemin, kde může dojít k nežádoucí ruderalizaci území a vnosu diaspor invazních druhů rostlin,
- při provozu důsledně nakládat s odpadem a zajistit dostatečné hygienické zázemí tak, aby nedocházelo k eutrofizaci lokality,

- neupevňovat prvky návštěvnické infrastruktury do stromů,
- uvážlivě kácet dřeviny. Pokud to bude možné raději pro trasu lanovky upravit koruny stromů než kácet. Jak ukazují zkušenosti z Bezdězu a Pravčické brány, nákladní lanovce stačí poměrně malý prostor.

Opatření k eliminaci vlivu na živočichy - obecná

- z principu předběžné opatrnosti nastavit termín přípravy lanovky tak, aby respektoval požadavky živočichů osídlujících hodnocenou lokalitu. Jde o obojživelníky, plazy a ptáky popř. i bezobratlé. Většina druhů by mohla být stresována kácením a terénními úpravami v období jaro – léto, ve kterém dochází rozmnožování a výchově mláďat. To znamená, že práce, které budou mít vliv na hodnotné biotopy tj. kácení dřevin a terénní úpravy, by měly probíhat v období od druhé poloviny srpna,
- vzhledem k plánovanému kácení dřevin a terénním úpravám zabezpečit pro etapu výstavby biologický dozor, který bude minimálně 2x měsíčně monitorovat přímé a nepřímé vlivy při výstavbě lanové dráhy, opravách hradu, cest a dalších souvisejících činnostech na faunu a flóru, o prováděných činnostech bude provádět zápisy a fotodokumentace, pravidelně vyhodnocovat situaci výskytu zvláště chráněných živočichů v prostoru stavby a přijímat vhodná opatření (fóliové bariéry, transfery), monitorovat šíření invazních druhů rostlin a realizovat nezbytná opatření k zabránění šíření, a to jak na dotčené lokalitě po provedení úprav, tak také při nakládání se skrývkou.

Opatření k eliminaci vlivu na bezobratlé

- všechny stromy, které jsou vyjmenovány v biologickém hodnocení záměru (str. 79 - 81 biologického hodnocení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu" v příloze č. 2 části A RÚRÚ), jejich torza, ležící kmeny či pařezy by měly zůstat eventuálními úpravami stezky nedotčené,
- stromy, pařezy a smrčiny, které jsou zmíněny v biologickém hodnocení záměru (str. 79 - 81 biologického hodnocení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu" v příloze č. 2 části A RÚRÚ) ponechat na místě jako atraktivní cíl pro xylofágní hmyz nebo jako zimoviště stěvlíka.

Opatření k eliminaci vlivu na plazy a obojživelníky

- zabezpečit biologický dozor, který by mohl pomoci při nečekaném záchranném transferu (výskyt slepýše nebo některé z žab). Biologický dozor by před započítím prací prošel terén a případné chráněné živočichy transferoval do klidnějších lokalit. Jedná se zejména o slepýše a obojživelníky.

Opatření k eliminaci vlivu na ptáky

- jako kompenzace za dotčené nebo pokácené stromy (potenciální hnízdní stanoviště) by bylo vhodné nainstalovat po okraji průseku cca 20 ptačích budek o různých průřezích.

Závěr

Záměr opravy a zpřístupnění hradu není v kolizi s žádným významným druhem vyskytujícím se na hodnoceném území. Průzkumy také ukázaly na absenci některých významných druhů, které jsou dnes předmětem ochrany v přírodní rezervaci. Navrhovaná minimalizační opatření je potřebné chápat jako opatření preventivní. V žádném případě neřeší eliminace konfliktu záměru s významnými rostlinnými nebo živočišnými druhy. Záměr bude mít naopak kladné dopady na místní ekosystémy. Opravené cesty usměrní pohyb turistů, který v některých úsecích kopce negativně podporuje půdní erozi a způsobuje devastaci některých částí biotopů (např. v okolí hradu Ralsko). Zamýšlený záměr nebude mít, při respektování výše uvedených podmínek) negativní dopad na flóru, faunu a vegetaci území.

Z výše uvedených důvodů lze konstatovat, že realizací záměru „oprava přístupových cest k hradu Ralsko, výstavba nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu“, nebudou významně dotčeny zájmy ochrany přírody v tomto území, tzn., že nebudou nad únosnou míru dotčeny populace rostlin, živočichů a ekosystémy. Podmínkou je realizace a dodržování zmírňujících opatření, které mají preventivní charakter.

Biologického hodnocení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu" je součástí přílohy č. 2 části A RÚRÚ.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na krajinu, krajinný ráz, VKP a kulturní památky

Podmínkou pro posuzované záměry je, aby byly vhodně začleněny do krajiny tak, aby nebyla snížena estetická hodnota území, čehož může být docíleno provedením vhodného architektonického řešení u jednotlivých ploch.

Realizace ploch a objektů nesmí být v rozporu s původními formami architektury a nesmí narušit území negativní výstavbou objektů pro rekreaci architektonicky a historicky nevhodnými v daném území.

V zájmovém území se vyskytují významné krajinné prvky dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění. Za významné krajinné prvky „ze zákona“ je nutno považovat lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek. Vzhledem k tomu, že realizací posuzované koncepce dojde k zásahu do lesních pozemků, je vliv na tuto složku životního prostředí vyhodnocen jako mírně negativní.

V zájmovém území se nenachází registrovaný významný krajinný prvek.

Lanová dráha bude vedena v průseku lesního porostu širokém do cca 10 m. Byla vybrána trasa zohledňující terénní konfiguraci a minimalizující zásah do lesního porostu. Vliv na krajinný ráz bude minimální, protože lanová dráha nebude převyšovat stávající les a nebudou tak narušeny dálkové pohledy.

Územní plán respektuje prostorové uspořádání území, které vzniklo historickým vývojem. V návrhu využití území jsou respektována současná měřítko krajiny, není snížena estetická hodnota krajiny jako celku. Zachovává působení stávajících dominant v krajině i solitérní

přírodní a antropogenní prvky a snižuje negativní působení nových staveb, které se v obecné rovině připouštějí v zastavitelných plochách.

Kulturní památky nebudou realizací posuzované změny územního plánu dotčeny, vliv lze označit jako nulový. V případě výskytu archeologických památek v dotčeném území je třeba splnit oznamovací povinnost v případě jakéhokoli náhodného výskytu archeologických nálezů.

Jiné vlivy na hmotný majetek se nepředpokládají.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na vody

Na základě znalosti stávajícího stavu životního prostředí na předmětném území a vzhledem k charakteru plánovaných záměrů lze konstatovat, že by plánované záměry neměly významně ovlivnit hydrologické poměry v posuzovaném území. Zastavěním ploch „na zelené louce“ dojde ke změně odtokových poměrů v území a ke zvýšení množství dešťových vod (potencionálně znečištěných vod stékajících například z parkovacích ploch).

Vzhledem k charakteru posuzovaných ploch změn využití území lze konstatovat, že jejich standardní provoz, včetně přípravy území pro záměr a stavebních činností by neměl mít negativní vliv na kvalitu povrchových a podzemních vod v daném území. Vždy však záleží na typu a způsobu realizace jednotlivých aktivit a záměrů.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na znečištění ovzduší

Fáze výstavby záměru

Při výstavbě budou emitovány zejména tuhé znečišťující látky. Během výstavby se mohou uvolňovat emise polévatého prachu (při provádění zemních prací, ze skládek sypkých materiálů aj.).

Proto bude nutné (zejména v době suchého a větrného počasí) provádět pravidelné čištění vozovky na dopravní trase, aby se zamezilo šíření prachu do okolí a omezovat prašnost i v místě stavby.

Stavební práce budou realizovány v krátkém časovém úseku v průběhu roku a produkované emise budou závislé na aktuálních povětrnostních podmínkách, vlhkosti vzduchu a půdy, síle a směru větru. Prašnost bude také závislá na dodržování opatření k omezování prašnosti po dobu realizace stavby.

Při výstavbě bude rovněž docházet k emisím znečišťujících látek vznikajících spalováním pohonných hmot ve stavebních mechanismech a dopravních prostředcích. Sledovanými škodlivinami z automobilové dopravy a stavebních mechanismů jsou zejména oxidy dusíku, oxid uhelnatý, uhlovodíky a pevné částice.

Fáze provozu záměru

- *Koridor nákladní lanové dráhy*

Vybudování nákladní lanové dráhy nebude mít výrazný vliv na kvalitu ovzduší v posuzované lokalitě.

- *Plochy dopravní infrastruktury*

Vybudování nové parkovací plochy nebude mít vliv na kvalitu ovzduší v zájmovém území.

Závěr posouzení lokalit z hlediska umístění zdrojů znečištění ovzduší

Posuzovaná lokalita je vhodná k umístění zdrojů znečištění ovzduší při splnění následujících předpokladů:

- Pro každý umístěvaný zdroj (vyjmenovaný stacionární zdroj) bude společně s projektovou dokumentací pro územní řízení předložena rozptylová studie a odborný posudek, zpracované autorizovanou osobou dle zákona č. 201/2012 Sb.,
- u staveb, činností a technologií, které podléhají procesu EIA, proběhne zjišťovací řízení, během kterého budou stanoveny podmínky pro výstavbu a provoz záměru,
- při umístěvaní zdrojů budou respektovány požadavky Konceptu snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší v Libereckém kraji.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na hlukovou situaci

Níže je pro jednotlivé řešené plochy vyhodnocena míra vlivu změny využití dané plochy na hlukovou situaci v posuzované lokalitě. Potenciální vliv na hlukovou situaci je řešen ve vztahu ke stávajícímu a plánovanému chráněnému venkovnímu prostoru a chráněnému venkovnímu prostoru staveb.

Zastavitelné plochy v členění dle hlavního způsobu využití:

- *Koridor nákladní lanové dráhy*

Změna využití by mohla v bezprostřední blízkosti těchto ploch vyvolat mírný nárůst hlukové zátěže vlivem instalace nových stacionárních zdrojů hluku. Tato změna by však neměla mít vliv na plnění hygienických limitů vymezených v nařízení vlády č. 272/2011 Sb.

- *Plochy dopravní infrastruktury*

Změnou využití ploch pro dopravní infrastrukturu - parkoviště by v bezprostřední blízkosti těchto ploch mohlo vlivem nově vyvolané silniční dopravy dojít k mírnému nárůstu hlukové zátěže, která by však neměla mít vliv na plnění hygienických limitů vymezených v nařízení vlády č. 272/2011 Sb.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

Potenciální vliv na obyvatelstvo

Dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů, je veřejné zdraví chápáno jako zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin. Tento zdravotní stav je určován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.

Některé faktory mohou pomáhat zdraví udržovat a podporovat nebo naopak poškozovat. Výsledné působení je komplexním vlivem všech faktorů a podmínek, které mohou být často vzájemně podmíněny. Podle odhadů SZÚ ovlivňují zdravotní stav především faktory způsobu života (z 50 až 60 %), zatímco životní a pracovní prostředí zodpovídá za zdravotní stav přibližně z 20 % a zdravotní péče ovlivňuje zdraví zhruba také přibližně z 20 %.

V současné době je pro hodnocení vlivů jednotlivých konkrétních záměrů používán postup hodnocení zdravotních rizik, který využívá dostupných údajů pro určení faktorů, které mohou za určitých podmínek vyvolat nežádoucí zdravotní účinky. Odhaduje rozsah expozice určitému faktoru, kterému jsou nebo v budoucnu mohou být vystaveny jednotlivé skupiny dotčené populace a konečně zahrnuje charakterizaci existujících nebo potenciálních rizik vyplývajících z uvedených zjištění. Součástí hodnocení je také diskuse úrovně nejistot, které jsou spjaty s tímto procesem. Cílem celého procesu je shromáždění podrobnějších údajů o vlivu faktorů vyvolaných provozem hodnoceného záměru na zdraví exponované populace.

Hodnocení zdravotních rizik bývá nejčastěji realizováno jako součást hodnocení vlivů záměru na obyvatelstvo (resp. na veřejné zdraví) dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů a dále v některých specifických případech (posouzení rizika na žádost příslušné krajské hygienické stanice, hodnocení oprávněnosti stížností občanů apod.). Podkladem pro hodnocení zdravotních rizik i kvality životního prostředí v dané lokalitě mohou být výsledky měření imisní situace, hlukové zátěže nebo v případě rozhodování o vhodnosti umístění zamýšleného záměru to jsou modelové výpočty rozptylové nebo hlukové studie.

Zdravotní rizika lze podle výše uvedeného postupu vyhodnotit na základě znalosti konkrétního návrhu řešení záměru, jeho parametrů a kapacit (popř. jeho variant). Cílem posuzované koncepce není znalost přesného řešení záměrů, ale určení a vymezení jednotlivých ploch a jejich funkčních regulativů, proto nelze provést kvantifikaci předpokládané expozice modelovými výpočty a následně odhad možných zdravotních rizik.

Během přípravy jednotlivých záměrů dle koncepce bude u významnějších projektů provedeno podrobné hodnocení v rámci procesu EIA. Vzhledem k tomu, že v této fázi už bude známo technické (a technologické) řešení včetně nároků na obslužnou dopravu bude možné hodnotit konkrétní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, včetně stanovení podmínek na prevenci, eliminaci a kompenzaci případných negativních vlivů.

Při hodnocení vlivu na veřejné zdraví se posuzují všechny dopady na zdraví - pozitivní i negativní. Uvažuje se s působením fyzikálních, chemických (popř. biologických) škodlivin, ale také vlivem jiných faktorů (sociálních, ekonomických,...). Hodnocení zdravotních rizik je tedy součástí hodnocení vlivu na veřejné zdraví. Cílem posouzení vlivu na veřejné zdraví je zmírnění zdravotních rizik a zvýšení pozitivních efektů z realizace záměrů koncepce.

V rámci této části jsou dále vyhodnoceny možné pozitivní a negativní vlivy na veřejné zdraví vyplývající z funkčního vymezení zájmových ploch v obecné rovině.

▪ *Koridor nákladní lanové dráhy*

Zatraktivnění veřejných prostranství a realizace občanského vybavení bude mít kladný vliv pro občany a může mít pozitivní dopad i na oblast rozvoje rekreačních aktivit a cestovního ruchu. S tím jsou spojeny i možné ekonomické přínosy obci a podnikatelům v regionu (zejména v oblasti služeb), popř. i vznik nových pracovních příležitostí.

Vytvářením územních podmínek pro sportovní vyžití může dojít k aktivnímu trávení volného času, ke zvýšení pohybových aktivit obyvatelstva s následnými příznivými dopady v oblasti zdraví. Podpora rozvoje volnočasových a sportovních aktivit určených široké veřejnosti je také významným preventivním opatřením k omezování vzniku sociálně-patologických jevů. Zlepšování zdravotního stavu populace se může dále odrazit i snížením výdajů za zdravotní péči.

Určitým negativním jevem zatraktivnění oblasti by mohl být nárůst intenzity automobilové dopravy v některých lokalitách, a s tím spojené zvyšování imisní a hlukové zátěže podél využívaných komunikací, v blízkosti objektů, parkovišť, sportovních ploch. Vzhledem k tomu, že se bude jednat o dopravu především osobní, neměly by být tyto vlivy významnějšího charakteru.

Při realizaci konkrétních záměrů na navržených plochách je třeba dále důsledně posoudit ty záměry, které by mohly negativně ovlivňovat okolí (zejména emisemi znečišťujících nebo pachových látek a hlukem).

▪ *Plochy dopravní infrastruktury*

Koncepce vymezuje plochu pro dopravní vybavení (parkoviště). Je ale nutné zajistit, aby vybudování nemělo významný negativní vliv na stávající situaci (zejména z hlediska hlukové zátěže) v blízkosti tras těchto staveb. U nových staveb tohoto charakteru je možné lépe zabezpečit účinnou ochranu proti hluku technickými opatřeními (vhodné osazení do terénu, protihlukové stěny aj.) a snížit tak expozici hluku na co nejnižší úroveň.

Vozidla také mohou poškozovat lidské zdraví přímo – při dopravních nehodách. Vysoká intenzita pohybu automobilů vede ke zvyšování počtu dopravních nehod a také k omezení pohybu lidí. Na frekventovaných ulicích lidé a zvláště děti podstupují určité riziko při přecházení ulic. Snížení intenzity pohybu vozidel v sídle by mohlo pomoci zajistit zvýšení bezpečnosti pohybu chodců (cyklistů).

Mimo výše uvedené kladné vlivy lze také očekávat i určité negativní vlivy – především v době výstavby jednotlivých záměrů. Jedná se zejména o zvýšení imisní a hlukové zátěže v dotčených lokalitách vyplývající z realizace stavby, resp. z provozu stavebních mechanismů a navazující obslužné nákladní dopravy. Dále může být v blízkosti stavby i omezeno parkování, doprava nebo její plynulost. Všechny tyto negativní vlivy mají relativně krátkodobý charakter (po dobu výstavby).

Identifikace a stručná charakterizace faktorů ovlivňujících zdraví

Škodliviny

Během výstavby jednotlivých záměrů budou emitovány znečišťující látky ze spalování pohonných hmot ve stavebních mechanismech a obslužné dopravě. Dále se mohou

ze stavebních ploch uvolňovat emise tuhých látek (při výkopových pracích, ze skládek sypkých materiálů aj.). Bude nutné (zejména v době suchého a větrného počasí) zamezit šíření prachu do okolí a omezovat prašnost i v místě stavby vhodnými technickými a organizačními opatřeními (např. zkrápění materiálu, zajištění nákladu proti úsypům, vhodná manipulace se sypkými materiály a ostatními potencionálními zdroji prašnosti, pravidelné čištění vozovky na dopravní trase aj.).

Při realizaci jednotlivých záměrů (obytných a smíšených objektů, staveb výroby a skladů aj.) budou v posuzovaném prostoru pravděpodobně instalovány především spalovací zdroje (k vytápění jednotlivých objektů). Na plochách, na kterých je plánována výstavba pro výrobu, mohou být vybudovány také ostatní stacionární zdroje znečišťování ovzduší.

Mobilními zdroji emisí bude provoz dopravy po komunikacích. Ovzduší v okolí komunikací, parkovišť a areálů bude znečišťováno emisemi z provozu motorových vozidel a obslužných mechanismů. Zdrojem emisí je nedokonalé spalování paliva (benzinu a motorové nafty), jsou emitovány především oxidy dusíku, dále oxid uhelnatý, prašný aerosol (zejména při spalování motorové nafty), oxid siřičitý, alifatické a aromatické uhlovodíky, aldehydy, ketony, dehty, benzen, saze aj.

Zprovozněním malých spalovacích zdrojů (vytápění obytných objektů) by nemělo dojít k výraznějšímu nárůstu imisních koncentrací znečišťujících látek v ovzduší posuzovaného území.

Dominantní vliv na množství emisí znečišťujících látek bude mít především využívání nákladní automobilové dopravy. V rámci obytné zóny obce se předpokládá především nárůst osobní dopravy spojený s vybudováním nových obytných objektů. Nákladní automobily mohou být využívány především pro zásobování výrobních objektů.

Na základě předpokládaného emitovaného množství a možných účinků těchto látek na lidské zdraví lze za nejvýznamnější považovat oxidy dusíku, prašný aerosol, oxid siřičitý, benzen a polycyklické aromatické uhlovodíky.

Hluk

Při realizaci záměrů lze očekávat vznik nových zdrojů hluku přímo v lokalitách (zejména ploch určených pro výrobu, dopravní infrastrukturu a sport) a z vyvolané obslužné dopravy související s dopravní obslužností záměrů.

Nadměrný hluk způsobuje v lidském organismu řadu reakcí. Hluk má vliv na psychiku; může vyvolávat únavu, deprese, stres, pocity rozmrzelosti a nervozity, agresivitu, neochotu. Rušení a obtěžování hlukem je častou subjektivní stížností na kvalitu životního prostředí a může představovat prvotní podnět rozvoje neurotických, psychosomatických i psychických stresů u četných nemocných. Je pravděpodobné, že snižuje obecnou odolnost vůči zátěži, zasahuje do normálních regulačních pochodů. Nadměrná hluková expozice pracujících snižuje pozornost a produktivitu a kvalitu práce. Významně je také ohrožena bezpečnost práce. Důsledkem zvýšené hladiny hluku může docházet také ke zhoršení komunikace řeči, a tím ke změnám v oblasti chování a vztahů a k rušení spánku (zmenšením jeho hloubky a zkrácením doby spánku, k častému probouzení během spánku).

Za dostatečně prokázané nepříznivé zdravotní účinky hluku je považováno poškození sluchového aparátu, vliv na kardiovaskulární systém, spotřeba sedativ a hypnotik, obtěžování

hlukem, rušení spánku a nepříznivé osvojování řeči a čtení u dětí (WHO, 1999, 2007, 2009). Omezené důkazy jsou pro ovlivnění hypertenze, výkonnosti, imunity, psychických poruch, nemocnosti a vývoje plodu.

Prahové hodnoty vybraných účinků hluku pro kvalitativní charakterizaci rizika

Epidemiologické studie prokázaly, že u více než 95 % exponované populace nedochází k *poškození sluchového aparátu* ani při celoživotní expozici hluku v životním prostředí a aktivitách ve volném čase do 24 hodinové ekvivalentní hladiny hluku $L_{Aeq,24h} = 70$ dB.

Dle WHO (1999b) je během dne jen málo lidí vážně *obtěžováno* při svých aktivitách ekvivalentní hladinou hluku pod 55 dB, nebo mírně obtěžováno při L_{Aeq} pod 50 dB a nad L_{Aeq} 35 dB uvnitř interiéru pro bydlení.

Studie nejčastěji prezentují zvýšení rizika *kardiovaskulárních účinků* u dlouhodobé expozice ekvivalentní hladině hluku $L_{Aeq,24h}$ v rozmezí 65 – 70 dB a více (u leteckého a dopravního hluku). Riziko ischemické choroby srdeční nebylo nalezeno pod $L_{Aeq,6-22hod} = 60$ dB (WHO 1999b, 2007). Ve směrnici WHO pro noční hluk (WHO, 2007, 2009) jsou uvedeny jako nedostatečně prokázané účinky na kardiovaskulární choroby. Prahová hodnota (WHO, 2009) pro hypertenzi a infarkt myokardu je $L_{night,outside} = 50$ dB.

Prahová hodnota pro *zvýšeného užívání sedativ a léků k navození spánku* $L_{night,outside} = 40$ dB a vlivu na *psychické nemoci* $L_{night,outside} = 60$ dB (WHO, 2009).

Prahová hodnota pro *rušení spánku hlukem* je $L_{night,outside} = 42$ dB (WHO, 2009).

Při znalosti hlukové expozice se pro kvantitativní charakterizaci zdravotních účinků hluku využívají vztahy expozice a účinku (nejčastěji obtěžování a subjektivní rušení spánku hlukem) odvozené na základě řady provedených epidemiologických studií. Umožňují predikovat procento (počet) rušených osob v závislosti na intenzitě hlukové expozice u běžné, průměrně citlivé populace. Vztahy jsou odvozeny pro jednotlivé typy dopravy - silniční, letecké a železniční.

Směrné hodnoty

Na základě vztahů mezi expozicí nočního hluku a zdravotními efekty WHO ve směrnici pro noční hluk pro Evropu (WHO, 2009) doporučuje k ochraně veřejného zdraví směrnou hodnotu hladiny nočního hluku *NNG (Night noise guideline)* $L_{night,outside} = 40$ dB. Obyvatelstvo by nemělo být vystaveno vyšším nočním hladinám hluku než je 40 dB, a to během té části noci, kdy většina lidí spí. Úroveň expozice nočnímu hluku $L_{night,outside} = 40$ dB může být považována za zdravotně založenou mezní hodnotu k ochraně zdraví veřejnosti včetně nejvíce citlivých skupin (dětí, chronicky nemocní, starší osoby,...).

Dále WHO uvádí také hodnotu prozatímního cíle *IT (Interim target)* $L_{night,outside} = 55$ dB, který je doporučený v situacích, kdy dosažení úrovně NNG není uskutečnitelné v kratší době z různých důvodů. Prozatímní cíl (IT) by mohl být považován za jakýsi uskutečnitelný, střední cíl pro zvláštní místní situace, který ale není založený na ochraně zdraví celé populace. Citlivé skupiny obyvatelstva nemohou být při této úrovni expozice chráněny.

Doporučení pro přípravu a realizaci záměrů

- při umisťování a povolování nových staveb se zdroji znečišťování ovzduší je třeba respektovat využití okolních pozemků (především těch, které jsou určeny pro bydlení či rekreaci) a významně nesnižovat kvalitu prostředí souvisejícího území,
- u zdrojů, které by mohly být významným zdrojem primární i sekundární prašnosti, by mělo dojít k realizaci opatření ke snižování množství emisí tuhých znečišťujících látek. To by se odrazilo v celkovém snížení imisního zatížení území s pozitivními dopady v oblasti zdraví obyvatel,
- v případě problematických ploch by měla být plánována technická opatření včetně výsadby izolační zeleně s protiprašnou funkcí. U prašných příjezdových komunikací, odstavňových a manipulačních ploch by v rámci realizace záměrů měly být provedeny úpravy (zpevnění povrchu), popř. zajištěno jejich pravidelné čištění,
- významným zdrojem emisí tuhých znečišťujících látek mohou být také stavby, i když jejich působení je časově omezené. Jedná se zejména o výkopové (popř. bourací) práce, skladování sypkých materiálů aj. Emise budou závislé na aktuálních podmínkách (např. na vlhkosti vzduchu a půdy, síle a směru větru) a způsobu provádění stavební činnosti. Proto je nutné snižovat emise vhodnými technickými a organizačními opatřeními (např. provádět pravidelné čištění vozovky na dopravní trase, aby se zamezilo šíření prachu do okolí, omezovat prašnost v místě stavby (skrápění aj.), minimalizovat zásoby potencionálních zdrojů prašnosti, vhodně manipulovat se sypkými materiály, zabezpečit náklady na automobilech proti úsypům, před výjezdem z areálu stavby provádět řádnou očistu vozidel,...),
- při rozhodování o vhodnosti situování a řešení záměrů produkujících nadměrný hluk je třeba blíže specifikovat jednotlivé konkrétní zdroje hluku a jejich akustické parametry. Jedná se zejména o významné zdroje hluku, u kterých by pak bylo vhodné vyhodnotit jejich vliv na hranici chráněného venkovního prostoru modelovými výpočty hlukové studie,
- pro posouzení celkové hladiny akustického tlaku v zájmovém území a tedy i možného ovlivnění veřejného zdraví je nutné zhodnotit celkový vliv konkrétních návrhů záměrů (tj. specifikovat vliv stacionárních zdrojů hluku, intenzity vyvolané obslužné dopravy) a stávajících zdrojů hluku. Dále je nutné provést vyhodnocení případné změny hladin akustického tlaku po realizaci konkrétních záměrů v porovnání se stávajícím stavem,
- u jednotlivých konkrétních návrhů záměrů produkujících nadměrný hluk by měla být pomocí hlukové studie ověřena vhodnost jejich řešení. Modelovými výpočty lze porovnávat různé varianty řešení záměrů a zároveň i odhadovat účinnost případně navržených protihlukových opatření,
- je nutné zajistit, aby případné nově instalované zdroje hluku neměly negativní vliv na stávající hlukovou situaci v posuzované lokalitě a hluk z těchto zdrojů byl v souladu s hygienickými limity. Po zprovoznění těchto záměrů je třeba hlukovou situaci v zájmových lokalitách doložit přímým měřením,
- během výstavby záměrů a rekonstrukce stávajících objektů se musí minimalizovat doba trvání stavby a negativní vlivy stavby na obyvatelstvo. Vlastní výstavba musí být organizačně zabezpečena způsobem, který maximálně omezí možnost narušení faktorů pohody, a to zejména v nočních hodinách – tj. veškeré stavební práce spojené s návozem

stavebního a technologického materiálu budou uskutečňovány v denní době, bude minimalizován pohyb mechanismů a těžké techniky v blízkosti obytné zástavby.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 6.

5. Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním územně plánovací dokumentace významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a ptačí oblasti

V této kapitole jsou popsány problémy a jevy životního prostředí pro celé území města Ralska. Změna ÚP se však dotýká pouze EVL Ralsko a PR Ralsko, lesních porostů ložiska výhradních nerostů Stráž pod Ralskem které má stanovený DP a CHLÚ.

K nejvýraznějším environmentálním rizikům způsobeným antropogenní činností patří soustředěná intenzivní doprava v obcích zhoršující kvalitu ovzduší a životního prostředí a nepříznivě zvyšující hlukovou zátěž.

Dominantním zdrojem znečišťování ovzduší a hlukové zátěže v řešeném území je stále se zvyšující osobní a nákladní automobilová doprava, zemědělské a průmyslové provozy. Dalšími potenciálními zdroji znečištění ovzduší jsou domácnosti používající jako topné médium uhlí (negativní dopady na lidské zdraví, vegetaci a ekosystémy – znečištění ovzduší PM₁₀ a PM_{2,5} a polycyklickými aromatickými uhlovodíky).

Dalším problémem je návrat k vytápění nekvalitním uhlím, dřevem atd., což vede k zhoršení ovzduší v zájmovém území.

Za další problémy v území lze označit znečištění vodních toků zemědělskou činností nebo vznik černých skládek.

Povodně jsou největším nebezpečím z oblasti přírodních katastrof. Jsou charakteristické nepravidelným výskytem. Na jejich vzniku se podílí více faktorů, což ztěžuje a komplikuje jejich prognózu. Při důsledné realizaci preventivních opatření lze však škody minimalizovat.

Z hlediska odtokových poměrů trvají problémy s rychlým odtokem srážkových vod z území. Tento stav je způsoben zejména odlesněním, nedostatečnou přirozenou retenční schopností, nevhodnou úpravou drobných toků v minulosti a melioracemi provedenými často v nevhodných terénech. Zrychlený odtok vody z povodí má za nepříznivých klimatických podmínek za následek vznik povodňových situací.

Zastavením nových zelených ploch lze předpokládat zrychlení odtoku srážkových vod z území, a tím také zvýšení rizika povodní.

Zvyšuje se také eutrofizace vod, která se projevuje zejména rozvojem mikroskopických organismů rozptýlených ve vodě (vodní květ). Hlavní příčinou tohoto stavu je přebytek živin ve vodním hospodářství, především pak dusíku a fosforu.

Morfologicky členitější terény a svažité lokality jsou kromě snížené retence vody ohroženy také zvýšenou erozí půdy, a to jak vodní tak větrnou.

Krajina jako celek je poznamenána potlačení původních tradic, deformací její typické tváře použitím nevhodných architektonických stylů, devastací staveb drobné lidové architektury

a nedostatkem zeleně v sídlech. Celkově je snížena biodiverzita, a tím i ekologická stabilita krajiny. Mírně příznivější je situace v oblastech podléhajících legislativní ochraně přírody a krajiny.

Dominantním faktorem, ovlivňujícím charakter území z hlediska bezpečnosti, jsou následky dlouhodobého využívání řešeného území jako vojenského výcvikového prostoru pro potřeby nejprve Československé lidové armády a po roce 1968 i Střední skupiny sovětských vojsk.

V důsledku armádních aktivit, tankových i pěchotních střelnic, skladů vojenského materiálu, letiště Hradčany a dalších rizikových aktivit byly rozsáhlé plochy kontaminovány municí, ropnými produkty a dalšími chemikáliemi. Na území vznikla rovněž celá řada černých skládek neznámého původu a složení, mj. i v důsledku rozsáhlé nekontrolované devastace opuštěných vojenských objektů. Mezi tyto zátěže patří:

- Bombodrom (letecká střelnice) „Prosíčská horka“ nacházející se v těsné blízkosti bývalých skladů raket na Chlumu. Bombodrom dosud není od nevybuchlé munice vyčištěný (a s ohledem na charakter munice a terénu jej ani nelze kompletně vyčistit).
- Střelnice Židlov a tanková a pěchotní střelnice Kuřívody, střelnice Svébořice. Zde však nevybuchlá munice již byla odstraněna.
- Stálá trhačí jáma Policie ČR – Kuřívody na tzv. Generálské cestě na bývalé střelnici Židlov, kde se likviduje nalezená munice. Má stanovené ochranné pásmo pro omezení účinků rozletu zeminy a střepin o poloměru 500 m a ochranné pásmo pro omezení účinků akustické vlny o poloměru 2 200 m.
- Bývalé vojenské objekty a zařízení s lokálním znečištěním ropnými látkami a nebezpečnými odpady (rozpadajících se objekty bývalých kasáren, armádních skladů a obytných domů pro sovětské vojáky).
- Četné ilegální skládky neznámého původu, obsahující neurčené množství ekologicky závadného obsahu. Tyto skládky jsou dnes většinou povrchově „rekultivovány“, ale jako ekologické zátěže zde mohou působit ještě řadu let. Černé skládky na území města jsou průběžně monitorovány a odstraňovány. Nejhorší situace je v částech Hradčany zóna letiště (Rembat), Svébořice - Nový Dvůr.

Na severním okraji řešeného území se projevují vlivy chemické těžby uranu v minulých letech s negativním dopadem na životní prostředí – horninové prostředí a podzemní vody. Navzdory pokračujícím asanačním pracím bude vliv tohoto nešetrného způsobu těžby představovat potenciální riziko ještě dlouhá léta. Pravděpodobně až do roku 2020 bude fungovat hydrobariéra jako ochranný val čistoty podzemních vod mimo území chemické těžby uranu.

Rizikovou aktivitou je i SAP Mimoň, který obtěžuje okolí zápachem a možností infekce. Má ochranné pásmo o poloměru 750 m.

Okrajově do katastrálního území Svébořice zasahuje vnější havarijní zóna B vymezená pro sklady kapalného chlóru v cisternách a skladování amoniaku a amoniakálních vod v cisternách a ve středisku vlečky a vykládky na území sousední obce Stráž pod Ralskem pro areál Diamo s. p.

Přetržení přirozených vazeb v uplynulém období, velká rozloha obce a nesourodá struktura osídlení přináší i specifické socioekonomické vztahy a vazby.

Zemědělské hospodaření je podmíněno výskytem pozemků ZPF, který je oproti zastoupení lesní půdy na území obce minimální. Zemědělské pozemky, tedy i zemědělská činnost, se zde vyskytují mozaikovitě poblíž zdejších sídel, více v okolí Náhlova. Část pozemků TTP je využívána extenzivně nebo již dlouhodobě opuštěna, zejména v partiích vzdálených od center využívání, na vodou ovlivněných pozemcích neúnosných pro mechanizaci, nebo ve svažitéjších partiích.

Velká část lesních pozemků je v LHP zařazena v plochách tzv. bezlesí, které jsou svým rozsahem pro území charakteristické, neboť jsou pozůstatkem nedávné vojenské činnosti. Největší tyto plochy jsou ponechány samovolnému vývoji, jsou charakteru nevyužívaných travnatých pozemků s výskytem náletových struktur, nebo jsou součástí Židlovské obory, JV od Jablonečku je na nich umístěn fotovoltaický areál. Severně od Hvězdova se na části zemědělských pozemků (orná půda, TTP) i spolu na ostatních plochách a na lesních pozemcích vyskytuje Bažantnice.

Nejvýznamnějšími zdroji znečištění ovzduší je SAP Mimoň, s. r. o. a Energie Holding a.s.

Dle hodnot klouzavého průměru koncentrací znečišťující látky za předchozích 5 kalendářních let (2010 – 2014) nejsou překračovány imisní limity NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, SO₂, Benzenu, B(a)P.

Řešeným územím obce Ralsko procházejí, z pohledu vyšší silniční sítě trasy, silnice II/268 a II/270. Obsluha území je dále doplněna sítí silnic III. třídy. Územím neprochází železniční trať. Za nejvýznamnější zdroje hluku lze považovat dopravu na výše zmíněných komunikacích II. tříd.

Koeficient ekologické stability je v průměru 22,8, jedná se o typ krajiny (výrazně) přírodní – C. Pro ekologickou stabilitu tento velmi nadprůměrný stav je dán významnějším zastoupením zejména evidovaných lesních pozemků, zčásti i trvalých travních porostů (luk a pastvin) v porovnání s výměrou orné půdy a zastavěných ploch.

Podíl zastavěných ploch a nádvoří představuje rámcové dílčí kritérium míry urbanizace území. Ani tato průměrná hodnota (0,8 %) se výrazněji neliší od celorepublikového průměru (1,7 %). V území je však oproti republikového průměru překročen podíl lesních pozemků (na území obce představují lesní pozemky cca 81,1 %, celorepublikový průměr je však cca 28,7 %). Naopak zemědělská půda je hluboko pod celostátním i krajským průměrem a to přibližně 5,7 % (celorepublikový průměr je cca 53,6 %, krajský – 44,2 %).

S ohledem na dlouhodobou existenci vojenského prostoru nejsou přes řešené území trasovány nadřazené systémy technické infrastruktury (VVN, VTL, RR trasy). Jedinou výjimkou je dálkový optický kabel Doksy – Mimoň – Zákupy – Česká Lípa. STL plynovod je do části obce sídla Boreček přiveden z Mimoně, naopak parovodní rozvod vede z výtopny Hradčany do Mimoně.

Kanalizace je v městě Ralsko nedostatečná. Na kanalizaci je v obci Kuřívody napojeno 83 % obyvatel, v Borečku je odvod splaškových vod řešen u 100 % obyvatel do septiků se vsakováním, v Hradčanech nad Ploučnicí je část obyvatel napojeno na stávající kanalizaci, zbytek využívá vlastní septiky či jímky. V Ploučnici pod Ralskem a Hvězdov je částečně odkanalizován do ČOV Hradčany – letiště, zbytek využívá jímky či septiky se vsakem.

V Náhlově jsou všichni obyvatelé napojeny na kanalizaci, místní ČOV je však nefunkční. V Horní Krupé je zavedena částečná kanalizace odvedená do septiků. Lokality Jabloneček, Jezová a Nový Dvůr nemají vybudovanou ani nejsou napojeny na žádný kanalizační řad.

6. Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant územně plánovací dokumentace, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných

Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů je součástí kapitoly č. 4 tohoto hodnocení. V této kapitole (viz tabulku č. 7) jsou uvedeny jednotlivé záměry v přehledné tabulce a jejich vliv na jednotlivé složky životního prostředí.

V rámci vyhodnocení a specifikace potenciálních vlivů na jednotlivé složky životního prostředí, které by mohly být realizací posuzované koncepce ovlivněny, byly vzaty v potaz i možné kumulativní a synergické vlivy.

Vyhodnocení sekundárních, kumulativních a synergických vlivů

Posuzovaná Změna ÚP přispěje vymezením nových zastavitelných ploch ke kumulativním a synergickým vlivům. Mezi negativní synergické vlivy lze zařadit zábor půdy kategorie PUPFL, který se u jednotlivých záměrů kumuluje a kácení dřevin. Dojde ke zvýšení spotřeby vody a produkce odpadních vod, intenzity dopravy, vzniku nových zdrojů znečištění ovzduší, k další urbanizaci území. Zároveň dojde k zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Trvalé a dočasné vlivy

V následující tabulce jsou souhrnně popsány trvalé a dočasné vlivy realizace Změny ÚP.

Tabulka č. 6: Identifikace trvalých a dočasných vlivů, vlivů dlouhodobých, střednědobých a krátkodobých

TRVALÉ VLIVY (DLOUHODOBÉ)	
Pozitivní	Negativní
koordinace rozvoje	záběr lesních pozemků
zlepšení občanského vybavení, veřejné infrastruktury	nebezpečí možných změn půdních vlastností, vodního, odtokového režimu a retenční schopnosti krajiny
možnost nabídky pracovních míst pro místní obyvatele	nárůst spotřeby vody a produkce odpadních vod, včetně dešťových – ovlivnění kvality vodního prostředí, nárůst produkce odpadů, nárůst znečištění ovzduší a hlukového zatížení (doprava a stacionární zdroje)
DOČASNÉ VLIVY (KRÁTKODOBÉ, STŘEDNĚDOBÉ)	
Pozitivní	Negativní
možnost pracovních příležitostí pro místní obyvatele během výstavby jednotlivých záměrů	zvýšená prašnost
	zhoršení hlukové situace
	vznik dočasných deponií zeminy
	spotřeba vody během výstavby a možné znečištění povrchových a podzemních vod
	možné havárie ohrožující životní prostředí (kontaminace půdy, vody atd.)

Číselné vyhodnocení významnosti vlivu návrhových ploch

Jednotlivé záměry a jejich vliv na jednotlivé složky životního prostředí jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 7: Číselné vyhodnocení významnosti vlivu návrhových ploch na jednotlivé složky ŽP

Označení plochy	ZPF	PUPFL	ZCHÚ, PP	Fauna, flóra	ÚSES	NATURA	Krajinný ráz	Voda	Ovzduší	Hluk	Obyvatelstvo
Z105	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	+1
LD1	0	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	+1

Vysvětlivky k tabulce:

- 2 závažný záporný vliv
- 1 mírný negativní vliv
- 0 bez vlivu
- +1 mírný pozitivní vliv
- +2 významný pozitivní vliv

?	možný negativní vliv
Z105	Plochy dopravní infrastruktury - vybavení
LD1	Koridor nákladní lanové dráhy

7. Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení. Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení

Změna ÚP byla navržena invariantně. Ke zhodnocení byla předložena jedna varianta umístění a rozlohy ploch. Tato varianta řešení byla porovnána s variantou nulovou, tj. bez realizace nově vymezených ploch ve Změně ÚP Ralsko.

Použitá metodika vyhodnocení vlivů na životní prostředí vychází z požadavků stavebního zákona, respektive jeho přílohy, ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů, a z dokumentu „Metodika vyhodnocení vlivů regionálních rozvojových koncepcí na životní prostředí“.

Prvním krokem byl popis a vyhodnocení současného stavu životního prostředí a jeho složek v zájmovém území a porovnání jejich vývoje po případné realizaci nového územního plánu. V tabulce byl poté číselně vyhodnocen vliv ploch na jednotlivé složky životního prostředí. Na základě tohoto vyhodnocení byly vyspecifikovány plochy s negativním vlivem na životní prostředí. Pro eliminaci negativních vlivů a maximální posílení pozitivních vlivů byla navržena opatření.

Podrobné vyhodnocení vlivu jednotlivých ploch na složky životního prostředí bylo uvedeno v kapitole č. 6 tohoto dokumentu.

Byly identifikovány kladné i záporné vlivy nového územního plánu na složky životního prostředí a zdraví obyvatelstva a byly také stanoveny srovnávací hodnoty (současný stav, pozadové znečištění atd.) k posouzení intenzity vlivu jednotlivých návrhů na složky životního prostředí:

- vliv koncepce na ovzduší byl vztažen k případnému příspěvku navržených aktivit ke zvýšení, případně ke snížení současné míry znečištění ovzduší,
- vliv koncepce na lesní pozemky byl vztažen na velikosti záboru, druhového a věkového složení lesa a pozornost byla také zaměřena na riziko erozí, polomů apod.,
- vliv koncepce na vodu byl posuzován vzhledem ke kvalitě (čistotě) a kvantitě povrchové a podzemní vody. Hodnocení bylo vztaženo i na změnu odtokových poměrů,
- vliv koncepce na přírodu a krajinu byl hodnocen za použití přírodních limitů a limitů využití území (výskyt zvláště chráněných území, přírodních parků, lokalit soustavy NATURA 2000, prvků ÚSES, VKP, lesních porostů, památných stromů a jejich ochranných pásem),
- vliv koncepce na biosféru byl proveden jako srovnání současného stavu bioty (rostlinstva a živočišstva) v zájmovém území a obecně předpokládaných dopadů navrhovaných záměrů na rostliny a živočichy,

- vliv koncepce na urbanizovaná území byl proveden jako srovnání současného stavu a předpokládaných dopadů jednotlivých záměrů na urbanistickou strukturu a architekturu sídla a na estetické hodnoty.

Řešení předkládané ve Změně ÚP se určitou měrou odrazí na stavu životního prostředí v dotčeném území. Zpracovatel vyhodnocení SEA dospěl k závěru, že největším negativním vlivem bude zábor pozemků kategorie PUPFL, kácení dřevin a zásah do biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Použitá metodika vyhodnocení vlivů na životní prostředí vychází z požadavků stavebního zákona, respektive jeho přílohy, ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů), a z dokumentu „Metodika vyhodnocení vlivů regionálních rozvojových koncepcí na životní prostředí“.

8. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí

Zpracovatel hodnocení SEA na základě provedeného vyhodnocení nezjistil žádný závažný záporný vliv předkládané koncepce na jednotlivé složky životního prostředí. Vzhledem k tomu nejsou stanovena žádná kompenzační opatření.

9. Zhodnocení způsobu zpracování vnitrostátních cílů ochrany životního prostředí do územně plánovací dokumentace a jejich zohlednění při výběru variant řešení

V rámci posuzování Změny ÚP na životní prostředí byla hodnocena jedna předkládaná varianta umístění návrhových ploch. Vliv na jednotlivé složky životního prostředí byl hodnocen u všech vymezených ploch.

S ohledem na invariantní řešení Změny ÚP nebylo možné cíle ochrany životního prostředí pro výběr variant použít. V návrhu změny zastavitelného území v jednotlivých funkčních využitích jsou zohledněny cíle ochrany životního prostředí na vnitrostátní úrovni.

V rámci návrhu řešení předkládaného územního plánu byly v rámci možností maximálně respektovány požadavky na ochranu životního prostředí a všech jeho složek.

Relevantní strategické dokumenty, vztahující se k předmětnému území, jsou harmonizovány s národními cíli v oblasti ochrany životního prostředí. Změna ÚP je s těmito koncepcemi v souladu.

Další sledovanou úrovní je úroveň krajská, jejíž relevantní strategické dokumenty jsou harmonizovány s národními cíli v oblasti ochrany životního prostředí. Změna ÚP je s těmito koncepcemi taktéž v souladu.

10. Návrh ukazatelů pro sledování vlivu územně plánovací dokumentace na životní prostředí

Pro Změnu ÚP zpracovatel SEA stanovil monitorovací ukazatele, které vycházejí z národních nebo krajských koncepčních dokumentů:

- změna výměry lesních porostů (ha),
- koeficient odtoku vody z území (m³/rok),
- míra znečištění povrchových a podzemních vod dle ukazatelů jakosti vody,
- celkové emise hlavních znečišťujících látek (t/rok),
- překračování stanovených imisních limitů pro ochranu zdraví lidí a ekosystémů (μg/m³),
- změny intenzity dopravy na hlavních dopravních komunikacích (%),
- počet obyvatel vystavených hlukové zátěži (% obyvatel),
- procento rozlohy chráněných území (%),
- stav sítě územního systému ekologické stability území,
- koeficient ekologické stability krajiny (plochy ekologicky stabilních ploch ku plochám ekologicky nestabilních ploch),
- účinnost opatření k ochraně krajinného rázu,
- početnost chráněných druhů rostlin a živočichů,
- produkce odpadů dle jednotlivých skupin odpadu (t/rok),
- procento separace a materiálového využití odpadů (%),
- počet návštěvníků.

Kritériem pro výběr projektu by se měla stát zejména velikost a významnost budoucího zatížení všech složek životního prostředí zejména v těchto oblastech:

- rozsah (velikost) záměru,
- realizace doprovodných investic,
- navýšení dopravy,
- vstupy energetických a surovinových zdrojů,
- zdroje emisí do životního prostředí (látky znečišťující ovzduší nebo vody, emise hluku),

- zdroj nebezpečných odpadů, havárií,
- změny klimatických poměrů (inverze, mlhy),
- znečištění povrchových a podzemních vod,
- ovlivnění režimu vody v krajině,
- zvýšení eroze, snížení kvality půd,
- narušení horninového prostředí, surovinových zdrojů,
- zdravotní rizika, psychosociální dopady,
- narušení stability ekosystémů,
- snížení druhové rozmanitosti, ohrožení populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů,
- narušení krajinného rázu,
- negativní ovlivnění přírodních stanovišť, biotopů, fauny, flóry,
- zvýšení fragmentace krajiny, snížení průchodnosti krajiny,
- přeshraniční vlivy.

11. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí

V této kapitole je uveden konkrétní návrh požadavků pro jednotlivé navržené plochy, kde byl v kapitole č. 6 vyhodnocen potenciální negativní vliv a je možné tento vliv snížit na únosné minimum. Dále jsou v této kapitole uvedeny požadavky na další studie či průzkumy, které mohou být provedeny až v dalších stupních řízení, kde již budou známy konkrétní záměry a bude tak možné lépe vyhodnotit potenciální vliv.

- u prašných příjezdových komunikací, odstavných a manipulačních ploch realizovat technická opatření včetně výsadby izolační zeleně s protiprašnou funkcí; provést úpravy (zpevnění povrchu), popř. zajistit jejich pravidelné čištění,
- na plochách ÚSES a v jejich blízkosti vyloučit činnosti, které by mohly vést k trvalému ochuzení druhové bohatosti, ke snížení ekologické stability a narušení funkčnosti,
- zvyšovat pestrost krajiny, zejména obnovou a doplňováním krajinné zeleně,
- zvyšovat prostupnost krajiny rozšiřováním a obnovou cestní sítě,
- při rozhodování o vhodnosti situování a řešení záměrů produkujících nadměrný hluk je třeba blíže specifikovat jednotlivé konkrétní zdroje hluku a jejich akustické parametry.

- pro posouzení celkové hladiny akustického tlaku v zájmovém území a tedy i možného ovlivnění veřejného zdraví je nutné zhodnotit celkový vliv konkrétních návrhů záměrů (tj. specifikovat vliv stacionárních zdrojů hluku, intenzity vyvolané obslužné dopravy) a stávajících zdrojů hluku. Dále je nutné provést vyhodnocení případné změny hladin akustického tlaku po realizaci konkrétních záměrů v porovnání se stávajícím stavem,
- je nutné zajistit, aby případné nově instalované zdroje hluku neměly negativní vliv na stávající hlukovou situaci v posuzované lokalitě a hluk z těchto zdrojů byl v souladu s hygienickými limity. Po zprovoznění těchto záměrů je třeba hlukovou situaci v zájmových lokalitách doložit přímým měřením,
- při stavební činnosti eliminovat přesuny hmot na nejnutnější minimum. Rizikové jsou především navážky zemin, kde může dojít k nežádoucí ruderalizaci území a vnosu diaspor invazních druhů rostlin,
- při provozu důsledně nakládat s odpadem a zajistit dostatečné hygienické zázemí tak, aby nedocházelo k eutrofizaci lokality,
- neupevňovat prvky návštěvnické infrastruktury do stromů,
- uvážlivě kácet dřeviny. Pokud to bude možné raději pro trasu lanovky upravit koruny stromů než kácet,
- z principu předběžné opatrnosti nastavit termín přípravy realizace záměrů tak, aby respektoval požadavky živočichů osídlujících hodnocenou lokalitu. Jde o obojživelníky, plazy a ptáky popř. i bezobratlé. Většina druhů by mohla být stresována kácením a terénními úpravami v období jaro – léto, ve kterém dochází rozmnožování a výchově mláďat. To znamená, že práce, které budou mít vliv na hodnotné biotopy tj. kácení dřevin a terénní úpravy, by měly probíhat v období od druhé poloviny srpna,
- vzhledem k plánovanému kácení dřevin a terénním úpravám zabezpečit pro etapu výstavby biologický dozor, který bude minimálně 2x měsíčně monitorovat přímé a nepřímé vlivy při výstavbě lanové dráhy, opravách hradu, cest a dalších souvisejících činnostech na faunu a flóru, o prováděných činnostech bude provádět zápisy a fotodokumentace, pravidelně vyhodnocovat situaci výskytu zvláště chráněných živočichů v prostoru stavby a přijímat vhodná opatření (fóliové bariéry, transfery), monitorovat šíření invazních druhů rostlin a realizovat nezbytná opatření k zabránění šíření, a to jak na dotčené lokalitě po provedení úprav, tak také při nakládání se skrývkou,
- všechny stromy, které jsou vyjmenovány v biologickém hodnocení záměru (str. 79 - 81 biologického hodnocení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu" v příloze č. 2 části A RÚRÚ), jejich torza, ležící kmeny či pařezy by měly zůstat eventuálními úpravami stezky nedotčené,
- stromy, pařezy a smrčiny, které jsou zmíněny v biologickém hodnocení záměru (str. 79 - 81 biologického hodnocení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu" v příloze č. 2 části A RÚRÚ) ponechat na místě jako atraktivní cíl pro xylofágní hmyz nebo jako zimoviště střeblíka,

- zabezpečit biologický dozor, který by mohl pomoci při nečekaném záchranném transferu (výskyt slepýše nebo některé z žab). Biologický dozor by před započítím prací prošel terén a případné chráněné živočichy transferoval do klidnějších lokalit. Jedná se zejména o slepýše a obojživelníky,
- jako kompenzace za dotčené nebo pokácené stromy (potenciální hnízdní stanoviště) by bylo vhodné nainstalovat po okraji průseku cca 20 ptačích budek o různých průřezech.

12. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů

Předmětem zpracování dokumentace SEA je posouzení Změny č.1 ÚP Ralsko z hlediska vlivů na životní prostředí. Posuzovaná koncepce je předkládána v jedné navrhované variantě. Z hlediska umístění a rozsahu možných vlivů na životní prostředí a na obyvatelstvo je v SEA dokumentaci hodnocen stávající stav, tj. stav bez činnosti (**nulová varianta**) a **aktivní varianta** předkládaná v podobě Změny ÚP. Možné vlivy aktivní varianty na životní prostředí jsou popsány v kapitole č. 4 a č. 6 tohoto hodnocení SEA.

SEA dokumentace byla zpracována dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění a dle přílohy zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění.

Řešení je v souladu s požadavky vyplývajícími ze zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), zákona č. 133/2012 Sb., o požární ochraně, zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázní a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, a to vždy ve znění pozdějších předpisů. Změna ÚP je zpracován rovněž v souladu s požadavky zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, oba ve znění pozdějších předpisů.

Obsahová náplň této územně plánovací dokumentace je stanovena schváleným zadáním Změny č.1 ÚP Ralsko, stavebním zákonem a jeho prováděcími předpisy.

Při posuzování vlivů návrhových ploch na životní prostředí se vycházelo z dostupných podkladů, vyjadřujících stávající stav životního prostředí v posuzovaném území. Modelace příslušných vlivů na životní prostředí se opírala o předpoklad standardního provozu jednotlivých záměrů a o jejich realizaci v souladu s platnou legislativou ČR a v souladu s koncepcemi vztahujícími se k předmětnému území.

Cílem SEA hodnocení je identifikovat kladné i záporné vlivy na životní prostředí a zdraví obyvatelstva. V případě, že je identifikován negativní vliv a neexistuje alternativní řešení, musí být navržena zmírňující a kompenzační opatření.

Zdraví obyvatelstva je obecně posuzováno vzhledem k nejvyšší přípustným limitům (např. hluku) a riziku poškození zdraví krátkodobým či dlouhodobým působením určitého faktoru na člověka (hluk, atd.).

V SEA vyhodnocení v kapitole č. 6 *Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant Zásad územního rozvoje, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných* bylo upozorněno na některé možné důsledky realizace záměrů předkládaných v posuzované koncepci ve vztahu k životnímu prostředí a zdraví obyvatel.

Návrh stanoviska Krajského úřadu Libereckého kraje k posouzení vlivu koncepce na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

Název koncepce: Změna č. 1 Územního plánu Ralsko

Umístění záměru:

Kraj: Liberecký

Obec: Ralsko

Katastrální území: Svěbořice

Předkladatel: Městský úřad Ralsko

Zpracovatel posouzení: EMPLA AG, spol. s r.o.

Za Škodovkou 305

503 11 Hradec králové

Odpovědný řešitel - autorizace podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění:

Ing. Vladimír Plachý

Osvědčení o odborné způsobilosti č.j.: 182/OPV/93 ze dne 21.1.1993

Průběh posuzování

Změna ÚP Ralsko byl odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Libereckého kraje předložen dne .....

Dne 11.4.2016 bylo vydáno stanovisko orgánů státní správy k návrhu Zadání změny č. 1 územního plánu Ralsko.

V předmětné věci vydal Krajský úřad Libereckého kraje toto stanovisko:

K návrhu Zadání změny č. 1 územního plánu Ralsko na základě jejího obsahu a kritérií uvedených v příloze č. 8 zákona, uplatňuje požadavek na zpracování vyhodnocení vlivů na životní prostředí, vzhledem k tomu, že nebyl vyloučen vliv na soustavu NATURA 2000.

Odůvodnění:

Změna č. 1 prověří možnost změny funkčního využití ploch přírodních lesních a ploch lesních na kategorii ploch umožňujících umístění lanového dopravního zařízení včetně dolní stanice, manipulačních a skladovacích ploch pro překládku materiálu, odpočívadla pro pěší cestě a realizaci záchytného parkoviště (26 osobních automobilů a 1 autobus), včetně stavby infocentra s občerstvením a toaletami.

Krajský úřad uplatňuje požadavek vyhodnocení vlivů na životní prostředí vzhledem k tomu, že orgán ochrany přírody a krajiny nevyločil významný vliv na soustavy NATURA 2000 k návrhu Zadání změny č. 1 územního plánu Ralsko.

S ohledem na obecnost územně plánovací dokumentace (jen obecný popis záměrů v něm řešených bez konkrétních parametrů) současně krajský úřad upozorňuje, že tímto stanoviskem není dotčena povinnost investora - oznamovatele záměru postupovat ve smyslu ustanovení § 6 a následujících tohoto zákona, upravujících posuzování vlivů na životní prostředí, pokud budou tyto záměry naplňovat ustanovení § 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Posouzení vlivů záměru na životní prostředí je pak jedním z podkladů v následujících řízeních dle zvláštních právních předpisů.

Na informačním systému SEA (<http://www.ceu.cz/EIA/SEA>) byl závěr zjišťovacího řízení zveřejněn dne .....

Veřejné projednání ke Změně ÚP Ralsko včetně posouzení vlivů na životní prostředí proběhlo dne .....

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství obdržel dne ..... všechna vyjádření ke Změně ÚP Ralsko.

Posouzení vlivů Změny ÚP Ralsko na životní prostředí bylo provedeno v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění a dle přílohy zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění.

Stanovisko

Krajský úřad Libereckého kraje odbor životního prostředí a zemědělství jako příslušný orgán podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění, vydává na základě vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí, výsledku veřejného projednání, vypořádání došlých připomínek dotčených správních úřadů, územních samospráv a veřejnosti

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k vyhodnocení vlivů na životní prostředí ke Změně ÚP za předpokladu splnění těchto podmínek:

- u prašných příjezdových komunikací, odstavných a manipulačních ploch realizovat technická opatření včetně výsadby izolační zeleně s protiprašnou funkcí; provést úpravy (zpevnění povrchu), popř. zajistit jejich pravidelné čištění,
- na plochách ÚSES a v jejich blízkosti vyloučit činnosti, které by mohly vést k trvalému ochuzení druhové bohatosti, ke snížení ekologické stability a narušení funkčnosti,
- zvyšovat pestrost krajiny, zejména obnovou a doplňováním krajinné zeleně,
- zvyšovat prostupnost krajiny rozšiřováním a obnovou cestní sítě,

- při rozhodování o vhodnosti situování a řešení záměrů produkujících nadměrný hluk je třeba blíže specifikovat jednotlivé konkrétní zdroje hluku a jejich akustické parametry.
- pro posouzení celkové hladiny akustického tlaku v zájmovém území a tedy i možného ovlivnění veřejného zdraví je nutné zhodnotit celkový vliv konkrétních návrhů záměrů (tj. specifikovat vliv stacionárních zdrojů hluku, intenzity vyvolané obslužné dopravy) a stávajících zdrojů hluku. Dále je nutné provést vyhodnocení případné změny hladin akustického tlaku po realizaci konkrétních záměrů v porovnání se stávajícím stavem,
- je nutné zajistit, aby případné nově instalované zdroje hluku neměly negativní vliv na stávající hlukovou situaci v posuzované lokalitě a hluk z těchto zdrojů byl v souladu s hygienickými limity. Po zprovoznění těchto záměrů je třeba hlukovou situaci v zájmových lokalitách doložit přímým měřením,
- při stavební činnosti eliminovat přesuny hmot na nejnutnější minimum. Rizikové jsou především navážky zemin, kde může dojít k nežádoucí ruderalizaci území a vnosu diaspor invazních druhů rostlin,
- při provozu důsledně nakládat s odpadem a zajistit dostatečné hygienické zázemí tak, aby nedocházelo k eutrofizaci lokality,
- neupevňovat prvky návštěvnické infrastruktury do stromů,
- uvážlivě kácet dřeviny. Pokud to bude možné raději pro trasu lanovky upravit koruny stromů než kácet,
- z principu předběžné opatrnosti nastavit termín přípravy realizace záměrů tak, aby respektoval požadavky živočichů osídlujících hodnocenou lokalitu. Jde o obojživelníky, plazy a ptáky popř. i bezobratlé. Většina druhů by mohla být stresována kácením a terénními úpravami v období jaro – léto, ve kterém dochází rozmnožování a výchově mláďat. To znamená, že práce, které budou mít vliv na hodnotné biotopy tj. kácení dřevin a terénní úpravy, by měly probíhat v období od druhé poloviny srpna,
- vzhledem k plánovanému kácení dřevin a terénním úpravám zabezpečit pro etapu výstavby biologický dozor, který bude minimálně 2x měsíčně monitorovat přímé a nepřímé vlivy při výstavbě lanové dráhy, opravách hradu, cest a dalších souvisejících činnostech na faunu a flóru, o prováděných činnostech bude provádět zápisy a fotodokumentace, pravidelně vyhodnocovat situaci výskytu zvláště chráněných živočichů v prostoru stavby a přijímat vhodná opatření (fóliové bariéry, transfery), monitorovat šíření invazních druhů rostlin a realizovat nezbytná opatření k zabránění šíření, a to jak na dotčené lokalitě po provedení úprav, tak také při nakládání se skrývkou,
- všechny stromy, které jsou vyjmenovány v biologickém hodnocení záměru (str. 79 - 81 biologického hodnocení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu" v příloze č. 2 části A RÚRÚ), jejich torza, ležící kmeny či pařezy by měly zůstat eventuálními úpravami stezky nedotčené,
- stromy, pařezy a smrčiny, které jsou zmíněny v biologickém hodnocení záměru (str. 79 - 81 biologického hodnocení záměru "Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu"

v příloze č. 2 části A RÚRÚ) ponechat na místě jako atraktivní cíl pro xylofágní hmyz nebo jako zimoviště střevlíka.

- zabezpečit biologický dozor, který by mohl pomoci při nečekaném záchranném transferu (výskyt slepýše nebo některé z žab). Biologický dozor by před započítím prací prošel terén a případné chráněné živočichy transferoval do klidnějších lokalit. Jedná se zejména o slepýše a obojživelníky,
- jako kompenzace za dotčené nebo pokácené stromy (potenciální hnízdní stanoviště) by bylo vhodné nainstalovat po okraji průseku cca 20 ptačích budek o různých průřezech.

ČÁST B

VYHODNOCENÍ VLIVŮ ÚZEMNÍHO PLÁNU NA ÚZEMÍ NATURA 2000

Vyhodnocení vlivů na soustavu Natura 2000 (dále také jen hodnocení), bylo vyhotoveno jako součást dokumentace Vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví podle zákona č. 100/2001 Sb., o posouzení vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. Hodnocení odpovídá požadavkům zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, z hlediska posuzování dopadů územního plánu (ÚP) na evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti (PO), které na území České republiky tvoří soustavu Natura 2000. Předmětem hodnocení je Změna č. 1 územního plánu Ralsko. Hodnocení bylo zpracováno na základě stanoviska Ministerstva životního prostředí, odboru státní správy V. v Liberci, který jako příslušný orgán ochrany přírody ve svém stanovisku č.j. 24613/ENV/16, 367/540/16 ze dne 7.4. 2016 nevyloučil významný vliv návrhu ÚP Ralsko na evropsky významné lokality a ptačí oblasti, konkrétně na EVL Ralsko. K hodnocené koncepci byly vydány další dvě stanoviska dle §45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění, které možné ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000 vyloučily. Jedná se o stanovisko Krajského úřadu Libereckého kraje č.j. KULK 23554/2016 ze dne 5.4. 2016 a Regionálního pracoviště Správy CHKO Kokořínsko – Máchův kraj č.j. 066200/KK/16 ze dne 17.3. 2016.

ČÁST C

VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA SKUTEČNOSTI ZJIŠTĚNÉ V ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADECH

Ekonomický pilíř

Změnou ÚP je částečně řešen problém týkající se odlivu investorů z obce, kdy jsou touto Změnou ÚP vytvářeny územní podmínky pro konkrétní záměr investora v oblasti cestovního ruchu na k.ú. Svěbořice.

Cílem Změny ÚP je především vytvoření územních podmínek pro rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení jejich pobytu v obci, vytvoření nových pracovních příležitostí a zvýšení příjmů z cestovního ruchu.

Předmět Změny ÚP se dotýká území i sousedící obce Noviny pod Ralskem, kdy koridor nákladní lanové dráhy přechází z území obce Ralsko na území obce Noviny pod Ralskem. Vzájemná koordinace mezi obcemi je zajištěna, protože jsou pro obě obce současně pořizovány změny územních plánů týkající se záměru „Obnovy a zpřístupnění hradu Ralsko“, pro který je zpracována podrobnější dokumentace.

Sociální pilíř

Změna ÚP respektuje sociálně demografické podmínky obce. Touto změnou je řešen konkrétní záměr investora týkající se „Obnovy a zpřístupnění hradu Ralsko“. Je tedy nově vymezena plocha dopravní infrastruktury – vybavení Z105, kde bude realizováno záchytné parkoviště s informačním centrem a zázemím v kontaktu se skládkou Svěbořice. Dále bude realizováno nové pěší zpřístupnění hradu Ralsko od záchytného parkoviště u skládky Svěbořice po stávajících účelových komunikacích a pěších stezkách. Pro obnovu a následnou obsluhu hradu Ralsko je navržen koridor pro nákladní lanovou dráhu (s vyloučením dopravy osob) LD1 (výstupní stanice je řešena na katastru Noviny pod Ralskem).

Podpora rozvoje volnočasových a rekreačních aktivit určených široké veřejnosti je významným preventivním opatřením k omezování vzniku sociálně-patologických jevů.

Realizace nové plochy řešené ve Změně 1 umožní vznik nových pracovních pozic, což přispěje k lepším sociálním podmínkám života ve městě.

Environmentální pilíř

Řešené území je z pohledu environmentálního pilíře hodnoceno jako dobré, mírně nadprůměrné.

Změna ÚP zásadně neovlivní koncepci ochrany a tvorby životního prostředí stanovenou v ÚP Ralsko.

Území obce je nadprůměrně hodnotné výskytem ploch a lokalit v zájmech ochrany přírody a krajiny - v množství sledovaných jevů, jejich rozloze i pestrosti. Plošně zde naprosto převládají přírodní a přírodě blízké struktury, což je dáno jednak nadprůměrným zastoupením lesních pozemků, krajinářskou atraktivitou danou reliéfem terénu a pokryvností, i historickým vývojem.

Záměry navržené Změnou ÚP budou realizovány tak, aby zásah nebo ovlivnění přírodních hodnot území bylo minimalizováno.

Realizací nákladní lanové dráhy a pěších cest zasahujících do regionálního biocentra RC1257,

EVL Ralsko a přírodní rezervace Ralsko nedojde k významnému zásahu, který by zhoršil jejich ekologickou stabilitu, ztížil nebo znemožnil jejich funkčnost. Výsledky provedeného biologického průzkumu prokázaly, že záměr opravy a zpřístupnění hradu Ralsko není v kolizi s žádným významným druhem rostlin a živočichů vyskytujícím se v předmětném území Změny ÚP.

Průzkumy také ukázaly na absenci některých významných druhů, které jsou dnes předmětem ochrany v přírodní rezervaci Ralsko. Záměr bude mít naopak kladné dopady na místní ekosystémy, kdy opravené cesty usměrní pohyb turistů, který v některých úsecích kopce negativně podporuje půdní erozi a způsobuje devastaci některých částí biotopů (např. v okolí hradu Ralsko).

Již v průběhu prováděných průzkumů byla dle doporučení upravena trasa nákladní lanové dráhy tak, aby byla co nejméně kolizní s předměty ochrany na vrcholu Ralska. Trasa lanové dráhy byla proto naprojektována tak, aby se maximálně držela hranice porostních skupin, na kterých bývají vlivem lesního hospodaření větší rozestupy mezi stromy, a tím bude minimalizován zásah do lesního celku.

Změna ÚP se dotýká registrované ložisko nerostných surovin Stráž pod Ralskem (uran) včetně stanoveného CHLÚ a DP. V kontaktu s nákladní lanovou dráhou se nachází vyluhovací pole VP16, kde se postupně realizuje rekultivace na les. V kontaktu s navrženými trasami pro nákladní automobily a pro pěší jsou ochranné hydrobariéry Stráž pod Ralskem a Svěbořice. Předmět Změny č.1 neomezí sanační práce ani neznemožní potenciální budoucí využití ložiska nerostných surovin Stráž pod Ralskem.

Změna ÚP negativně neovlivní území CHOPAV Severočeská křída, ani vodní zdroje chráněné ochranným pásmem II. stupně. Změna hydrogeologických charakteristik území se v souvislosti s realizací Změny č.1 nepředpokládá. Pro další projektový stupeň bude zpracován hydrogeologický průzkum zajišťující umístění studně a geologický průzkum specifikující základové poměry pro lanovku.

Změnou č.1 není navržen zábor ZPF, zábor lesní půdy je minimalizován.

Tabulka č. 8: Vyhodnocení vyváženosti územních podmínek dle ÚAP ORP Česká Lípa

obec	pilíř			kategorie	označení
	environmentální	hospodářský	sociální		
Ralsko	+	-	-	3A	H, S

Z hodnocení vyplynula nevyváženost územních podmínek špatným stavem ekonomického a sociálního pilíře.

Změna ÚP vytváří územní podmínky pro posílení a rozvoj pilířů hospodářského, tak i sociálního při akceptování přírodních hodnot území.

Změna ÚP Ralsko zohledňuje relevantní požadavky vyplývající z ÚAP ORP Česká Lípa (2014) ve vztahu k území obce.

ČÁST D

**PŘÍPADNÉ VYHDNOCENÍ VLIVŮ NA JINÉ SKUTEČNOSTI
OVLIVNĚNÉ NAVRŽENÝM ŘEŠENÍM, AVŠAK
NEPODCHYCENÉ V ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH
PODKLADECH, NAPŘ. SKUTEČNOSTI ZJIŠTĚNÉ
V DOPLŇUJÍCÍCH PRŮZKUMECH A ROZBORECH**

Pro územní plán Ralsko byla zpracována podrobná SWOT analýza, která vycházela z doplňujících průzkumů a rozborů zpracovaných firmou SAUL s.r.o. v roce 2011 ve vyšší míře podrobnosti než ÚAP ORP Česká Lípa. Tyto DPR zohlednily všechny jevy v území, které jsou důležité pro tvorbu územního plánu. Ve Změně ÚP se však jedná o zcela specifickou jednoúčelovou změnu funkčního využití mimo kontinuální oblast zastavěného území a již vymezených zastavitelných ploch, a proto nebylo nutné znovu tuto SWOT analýzu provést v takovém rozsahu jako byla zpracována pro ÚP Ralsko.

Cílem Změny ÚP je vytvořit územní podmínky pro zlepšení dopravní dostupnosti zříceniny hradu Ralsko jak pro návštěvníky, tak pro možnost její obnovy a zlepšení služeb cestovního ruchu. Tato změna se týká pouze malého území v k. ú. Svěbořice.

Ve Změně ÚP je nově vymezena zastavitelná plocha dopravní infrastruktury – vybavení (Z105) pro umístění parkoviště pro návštěvníky hradu, koridor nákladní lanové dráhy (s vyloučením dopravy osob) pro obnovu a následnou obsluhu hradu Ralsko (koridor LD1) a nové pěší zpřístupnění hradu Ralsko od záchytného parkoviště u skládky Svěbořice (po stávajících účelových komunikacích a pěších stezkách). Koridor lanové dráhy dále pokračuje na vrchol Ralska, který se nachází již na území obce Noviny pod Ralskem, pro kterého je současně řešena Změna č. 1 ÚP Noviny pod Ralskem. Tyto změny jsou navrženy z důvodu již konkrétně navrženého záměru „Obnovy a zpřístupnění hradu Ralsko“.

Vybudování resp. opravy přístupových cest k hradu, včetně trasy lanové dráhy bylo vybíráno a prověřováno, tak aby byl minimalizován vliv z hlediska ochrany přírody a krajiny. Trasa lanové dráhy byla vybrána tak, aby zohlednila terénní konfiguraci a minimalizující zásah do lesního porostu. Její další upřesnění bude součástí dokumentace ke stavebnímu povolení. Vliv na krajinný ráz bude minimální, protože lanová dráha nebude převyšovat stávající les a nebudou tak narušeny dálkové pohledy.

Před zpracováním návrhu Změny ÚP bylo provedeno biologické hodnocení vlivu záměru na zdejší rostliny a živočichy (Pravec, 2015), kde výsledky neprokázaly negativní vlivy. Bylo konstatováno, že nebudou významně dotčeny zájmy ochrany přírody v tomto území, tzn., že nebudou nad únosnou míru dotčeny populace rostlin, živočichů a ekosystémy.

Rovněž bylo před zpracováním Změny ÚP provedeno autorizovanými osobami (Volf, Volfová, 2015) hodnocení vlivů záměru „Obnova a zpřístupnění hradu Ralsko“ na přírodní prostředí a soustavu NATURA (EVL Ralsko, Ptáčí oblasti) a bylo konstatováno, že záměr nemá významně negativní vliv na EVL Ralsko.

Součástí kapitoly B URÚ je posouzení vlivů Změny ÚP na předměty ochrany a celistvost lokalit soustavy Natura 2000 (Háková, Losík, 2016). Ze závěrů vyplývá, že hodnocená změna ÚP Ralsko nemá významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000.

Velká část území plochy vrchu Ralsko směrem ke Stráži pod Ralskem je využívána firmou Diamo s.p. (bývalá vyluhovací pole, dnes technologie asanace po těžbě, účelové komunikace aj.) a je běžným turistům nepřístupná. Bylo prověřeno pro umístění nákladní lanové dráhy i potenciální využití bývalého průseku pro elektrické vedení (na k.ú. Noviny pod Ralskem, k. ú. Stráž pod Ralskem), kdy s ohledem na problémovost střetů s provozem Diamo s.p. a dopravní nedostupnost byla tato varianta vyloučena jako nevhodná. V dalších stupních

projektové dokumentace budou konkretizovaná technická řešení chránící tyto prvky (např. přejezd / přechod hydrobariéry, zajištění přístupu k vrtům aj).

Zábor půdního fondu byl minimalizován pouze na zastavitelnou plochu Z105, kdy je navržen zábor lesní půdy pro parkoviště návštěvníků hradu. Pro koridor nákladní lanové dráhy se zábor půd na úrovni ÚP nestanovuje, protože liniová stavba lanové dráhy bude realizována v průseku lesního porostu šířky cca 8,5 m, přičemž uvedená plocha zůstane bez trvalé změny druhu dotčených pozemků v evidenci Katastru nemovitostí. Jedná se o zanedbatelný zábor půdy plochami patek podpěr lanové dráhy a souvisejících staveb (kotevní bloky dolní stanice, menší manipulační sklad u dolní stanice lanovky).

ČÁST E

VYHODNOCENÍ PŘÍNOSU ÚZEMNÍHO PLÁNU K NAPLNĚNÍ PRIORIT ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Krajské priority územního plánování ZÚR LK se stanovují k dosažení harmonického vztahu územních podmínek pro hospodářský rozvoj, pro soudržnost společenství obyvatel území (udržitelný rozvoj území) a pro příznivé životní prostředí.

Krajské priority územního plánování ZÚR LK zohledňují v souladu s charakterem území Libereckého kraje a strukturou jeho osídlení požadavky na udržitelný rozvoj území, vyjádřené v PÚR ČR (2015), ve znění aktualizace č. 1.

Krajské priority územního plánování jsou určeny ke konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů územního plánování a požadavků na udržitelný rozvoj v územně plánovací činnosti obcí, kterou budou stanovovány podmínky pro změny v konkrétním území.

Změna ÚP zahrnuje vyhodnocení souladu s oběma nadřazenými dokumenty. Tato část Vyhodnocení vlivů Změny ÚP na ÚRU se zaměřuje na podrobné vyhodnocení naplnění priorit ZÚR LK.

Zajištění příznivého životního prostředí

(P1) *Prostředky a nástroje územního plánování ve veřejném zájmu chránit přírodní hodnoty území kraje, zvyšovat funkční účinnost zvláště a obecně chráněných území přírody a zajistit jejich organické doplnění a propojení s prvky ÚSES a NATURA 2000.*

Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci upřednostňovat komplexní řešení před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Nepřipouštět takové zásahy a aktivity, které by samy o sobě nebo ve svých důsledcích poškozovaly stav zvláště chráněných území.

Ve Změně ÚP jsou stanoveny hlavní principy koncepce rozvoje území obce, ochrany a rozvoje hodnot území. Ochrana přírodních hodnot území je provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje území. Ve veřejném zájmu jsou chráněny prvky obecné i zvláštní ochrany přírody.

Do zvláště chráněných území přírody není nevhodně zasahováno a nejsou připouštěny takové aktivity, které by poškozovaly stav ZCHÚ, lokalit soustavy Natura 2000 nebo prvků ÚSES.

Před zpracováním návrhu Změny č.1 bylo provedeno autorizovanými osobami (Volf, Volfová, 2015) hodnocení vlivů záměru „Obnova a zpřístupnění hradu Ralsko“ na přírodní prostředí a soustavu NATURA (EVL Ralsko, Ptačí oblasti) a bylo konstatováno, že záměr nemá významně negativní vliv na EVL Ralsko. Mírně negativní vlivy budou řešeny zmírňujícími opatřeními v následných stupních projektové dokumentace a při realizaci (např. minimalizovat rozsah kácení stromů, zajistit ochranu půd před znečištěním betonem, usměrňovat pohyb turistů na stabilizované cesty).

Dále bylo provedeno biologické hodnocení vlivu záměru na zdejší rostliny a živočichy (Pravec, 2015), kde výsledky neprokázaly negativní vlivy. Lze konstatovat, že realizací záměrů „oprava přístupových cest k hradu Ralsko, výstavba nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu“, nebudou významně dotčeny zájmy ochrany přírody v tomto území, tzn., že nebudou nad únosnou míru dotčeny populace rostlin, živočichů a ekosystémy.

(P4) *Vhodným přístupem k ochraně půdního fondu, upřednostňováním ekologických forem*

hospodaření a účinným rozvíjením prvků ÚSES zajistit ochranu zemědělské a lesní půdy před vodní a větrnou erozí, před svahovými deformacemi a neodůvodněnými zábury pro jiné účely ve smyslu ochrany půdy jako prakticky neobnovitelné složky životního prostředí a ve smyslu uchování produkční hodnoty území.

V ÚP Ralsko byl upřesněn systém ÚSES. Koridor nákladní lanové dráhy (LD1) se dotýká regionálního biocentra RC1257. Zásah do přírodního prostředí bude minimalizován. Lanová dráha bude vedena v průseku lesního porostu širokém cca 8,5 m. Byla vybrána trasa zohledňující terénní konfiguraci a minimalizující zásah do lesního porostu.

Zajištění hospodářského rozvoje území

(P8) *Podporovat únosný rozvoj hospodářských a sociálních funkcí ve specifických oblastech kraje a řešit specifické problémy, které jsou příčinou jejich vymezení.*

Změna ÚP respektuje zařazení města do specifické oblasti nadmístního významu Mimoňsko.

Tato změna ÚP řeší zcela specifickou jednoúčelovou změnu funkčního využití jedné plochy mimo kontinuální oblast již vymezených zastavitelných a zastavěných ploch. Záměrem je umožnit a ulehčit záchranu unikátního komplexu zříceniny hradu Ralsko a její komfortnější zpřístupnění pro turistický ruch. Obnova hradu není předmětem Změny ÚP, protože hrad je vymezen na stabilizované ploše občanského vybavení, pro kterou stanovené podmínky využití ploch (regulativy) obnovu umožňují.

Změnou ÚP se vymezuje zastavitelná plocha dopravní infrastruktury – vybavení (Z105) v nově navrženém nástupním místě pro pěší turisty u skládky Svěbořice. V rámci této plochy bude realizována stavba infocentra se zázemím pro obsluhu parkoviště a návštěvníky.

Pro specifickou formu dopravy je vymezen koridor nákladní lanové dráhy jako překryvná vrstva nad plochami s rozdílným způsobem využití, kdy umístění stavby tohoto zařízení včetně staveb souvisejících (strojovna, překládací sklad aj) je podmíněně přípustné v rámci příslušných ploch s rozdílným způsobem využití.

Zajištění sociální soudržnosti obyvatel území

(P28) *Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro odpovídající formy cestovního ruchu, obzvláště ve specifických oblastech - vždy při zachování přírodních a kulturních hodnot území:*

- *vymezit a podporovat rozvoj hierarchie struktury nástupních a obslužných center a středisek cestovního ruchu včetně zajištěnosti a odpovídající kvality služeb,*
- *podporovat rozvoj cestovního ruchu v dosud málo využívaných vhodných lokalitách za účelem zajištění nabídky nových pracovních příležitostí a odlehčení urbanizační zátěže tradičních středisek,*
- *upřednostňovat šetrné formy cestovního ruchu (cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika aj.),*
- *podporovat propojení atraktivních míst turistickými cestami, které umožňují celoroční využití pro různé formy turistiky (pěší, cyklo, lyžařská, hipo aj.),*

- *hledat a přijmout opatření ke koordinovanému usměrňování a řízení rekreace a cestovního ruchu jako zdroje přetížení území v nejvíce exponovaných prostorech Jizerských hor, Krkonoš a Českého ráje a naopak navrhnout a realizovat územně plánovací a jiná rozvojová opatření na podporu využití existujících územních rezerv hodnotných území v prostoru Frýdlantska, Ralska, Lužických hor a Jihozápadního Českolipska a tím přispět k vytváření nových pracovních příležitostí.*

Součástí Změny ÚP je koridor nákladní lanové dráhy (s vyloučením dopravy osob) pro obnovu a následnou obsluhu hradu Ralsko (koridor LD1), kapacitní odstavná plocha pro návštěvníky hradu Ralsko, včetně plochy pro stavbu infocentra a zázemí, umístěná na jižním úpatí hory Ralsko u skládky Svěbořice (plocha změn: Z105). Dále tato změna řeší pěší zpřístupnění hradu Ralsko od záchytného parkoviště u skládky Svěbořice (po stávajících účelových komunikacích a pěších stezkách).

Cílem bude zatraktivnění hradu, včetně zvýšení atraktivity z hlediska cestovního ruchu za respektování ochrany přírody. Mimo jiné dojde i k vytvoření územních podmínek pro tvorbu atraktivní nabídky služeb prostřednictvím rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch, zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení jejich pobytu v obci, vytvoření nových pracovních příležitostí a zvýšení příjmů z cestovního ruchu.

Území obce Ralsko je zahrnuto do specifické oblasti Mimoňsko. V tomto území se dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje a akutní potřeba řešení nerovnováhy a střetů ve využívání území.

Změnou č.1 je zejména naplňován úkol pro územní plánování:

- g) Územní rozvoj zaměřit na rozvoj příležitostí, které poskytuje cestovní ruch s upřednostněním forem šetrných k životnímu prostředí (udržitelný cestovní ruch), obnovit rekreační funkce původních letovisek Stráž pod Ralskem - Hamr na Jezeře.*

Změnou ÚP je rozvíjen šetrný cestovní ruch (pěší turistika) a jsou vytvářeny územní podmínky pro rozvoj návazných služeb (infocentrum, občerstvení a odstavení vozidel turistů).

Vazby jednotlivých druhů dopravy jsou koordinovány při preferenci segregace jejich tras dle jednotlivých aktivit pro zmenšení kumulace negativních vlivů na chráněná území. Vedení dílčích tras je koordinováno s okolními obcemi (Noviny pod Ralskem, Stráž pod Ralskem).

Koncepční řešení Změny ÚP je v souladu se schváleným Programem rozvoje města Ralsko a vytváří územní podmínky pro naplnění stanovené vize a cílů v oblasti Cestovního ruchu.

Území obce Ralsko je dotčeno rozvojovou osou IV. řádu – nadmístního významu ROS10 Dubá – Doksy – Mimoň – Jablonné v Podještědí, která propojuje specifickou oblast SOB3 Mimoňsko s rozvojovými osami republikového významu. Změnou ÚP je naplňován zejména úkol:

- e) Připravit územní podmínky pro optimální využití přírodního potenciálu území pro cestovní ruch. Respektovat a posuzovat únosnost území aktivitami cestovního ruchu s ohledem na EVL Jestřebsko Dokesko a PO Českolipsko - Dokeské pískovce.*

Požadavky na upřesnění a územní zajištění podmínek pro vymezené záměry nadmístního významu vyplývající ze ZÚR LK byly zohledněny již ve vydaném ÚP Ralsko. Změnou ÚP

není zasahováno do vymezených plocha a koridorů dopravní a technické infrastruktury nadmístního významu.

V ÚP Ralsko byl upřesněn systém ÚSES. Koridor nákladní lanové dráhy (LD1) se dotýká regionálního biocentra RC1257. Zásah do přírodního prostředí bude minimalizován. Lanová dráha bude vedena v průseku lesního porostu širokém cca 8,5 m. Byla vybrána trasa zohledňující terénní konfiguraci a minimalizující zásah do lesního porostu. Vliv na krajinný ráz bude minimální, protože lanová dráha nebude převyšovat stávající les.

ZÚR LK vymezují VPS a VPO, stavby a opatření k zajištění obrany a bezpečnosti státu a asanační území nadmístního významu, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit. Tyto byly v ÚP Ralsko upřesněny a vymezeny. Ve Změně ÚP nejsou navrhovány žádné nové VPS ani VPO.

Mimo výše uvedeného jsou ve Změně ÚP zohledněny další zásady územního rozvoje vymezené pro celé území Libereckého kraje zabývající se zejména upřesněním podmínek ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území a vymezením cílových charakteristik krajiny a z nich vyplývající úkoly pro územní plánování.

Koncepce Změny ÚP je v souladu se ZÚR LK. Soulad s ÚPD Libereckého kraje bude nadále sledován.

ČÁST F

VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ - SHRNUTÍ

F.I. Vyhodnocení vlivů územního plánu na vyváženost vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, jak byla zjištěna v rozboru udržitelného rozvoje.

Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí bylo vyhodnoceno v hodnocení SEA (část A).

Cílem Změny ÚP je především vytvoření územních podmínek pro rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení jejich pobytu v obci, vytvoření nových pracovních příležitostí a zvýšení příjmů z cestovního ruchu.

Je tedy nově vymezena plocha dopravní infrastruktury – vybavení Z105, kde bude realizováno záchytné parkoviště s informačním centrem a zázemím v kontaktu se skládkou Svěbořice. Dále bude realizováno nové pěší zpřístupnění hradu Ralsko od záchytného parkoviště u skládky Svěbořice po stávajících účelových komunikacích a pěších stezkách. Pro obnovu a následnou obsluhu hradu Ralsko je navržen koridor pro nákladní lanovou dráhu (s vyloučením dopravy osob) LD1 (výstupní stanice je řešena na katastru Noviny pod Ralskem).

Pro příznivý udržitelný rozvoj území, kde budou vyvážené vztahy mezi ochranou přírody a krajiny a hospodářským rozvojem, je nutné nalézt v těchto vztazích kompromis včetně zohlednění podmínek a doporučení navržených v SEA dokumentu (část A).

F.II. Shrnutí přínosu územního plánu k vytvoření podmínek pro předcházení

▪ zjištěným rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace obyvatel řešeného území

Přínos změny územního plánu k vytváření podmínek pro předcházení rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace obyvatel řešeného území spočívá především v jasném vymezení jednotlivých pozemků dle ploch s rozdílným způsobem využití a stanovení regulativů jejich využití, dále v jasné koncepci ochrany životního prostředí.

Změna ÚP, včetně podmínek a doporučení SEA dokumentu, svým řešením pozitivně přispívá k vytvoření územních podmínek pro předcházení možným rizikům, která by mohla negativně ovlivňovat potřeby života současné generace (zhoršení kvality životního prostředí, devastace přírody, záplavy, sesuvy, vodní eroze, nezaměstnanost, sociální segregace).

▪ předpokládaných ohrožení podmínek života generací budoucích

Možná ohrožení podmínek života budoucích generací se příliš neliší od rizik, která by mohla negativně ovlivňovat potřeby života současné generace.

Udržitelný rozvoj je možný za podmínek vyplývajících se Stanoviska k posuzování vlivu na životní prostředí.

Navržená koncepce Změny ÚP navazuje na stanovené zásady v původním ÚP a usiluje o vyváženost a optimální využití vnitřních zdrojů zastavěného území za účelem zachování a rozvíjení území s přiměřenou hustotou zástavby.

Přínos Změny ÚP spočívá k vytváření podmínek pro předcházení předpokládaných ohrožení podmínek života generací budoucích. Jsou vytvářeny územní předpoklady pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu při respektování hodnot území.

Použitá literatura

Culek, M.: Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha 1995.

ČSN ISO 1996-1-3 „Popis a měření hluku prostředí“.

Demek J. a kol.: Zeměpisný lexikon ČR - Hory a nížiny, AOPK Brno 2006, II. vydání.

Dostál, J.: Atlas ČSSR. 1966.

Kubina, J., Havel, B. (2007): Autorizační návod AN 15/04 verze 2. Státní zdravotní ústav, Praha, 2007.

Městský úřad Šumperk: Územně analytické podklady ORP Česká Lípa - 3. úplná aktualizace 2014.

Metodický návod pro měření hluku v mimopracovním prostředí HEM-300-11.12.2001.

Míchal, I. (1994): Ekologická stabilita. Veronica, ekologické středisko ČSOP, Ministerstvo životního prostředí České republiky. Print, Brno.

Míchal, I. a kol. (1999): Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě, Metodické doporučení Agentury pro ochranu přírody a krajiny ČR, Praha.

Národní lesnický program II, Ministerstvo zemědělství, 2008.

Národní program snižování emisí ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, 2007.

Národní rozvojový plán ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006.

Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR a Program rozvoje venkova ČR, Ministerstvo zemědělství, 2006.

Nařízení vlády č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Operační program ŽP, Ministerstvo životního prostředí, 2007.

Plán hlavních povodí ČR, Ministerstvo zemědělství ČR, 2005.

Politika územního rozvoje České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015.

Pravec, M: Opravy přístupových cest k hradu Ralsko, výstavby nákladní lanové dráhy a objektů souvisejících s provozem lanovky a hradu - Biologické hodnocení záměru. Academia. Listopad 2015.

Provazník, K. a kol. (2000): Manuál prevence v lékařské praxi, VII Základy hodnocení zdravotních rizik. SZÚ, Praha, 2000.

Quitt, E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Studia Geographica 16. Geografický ústav ČSAV. Brno.

SAUL s. r. o. (2014): Územní plán Ralsko – Změna č. 1.

Státní politika životního prostředí, Ministerstvo životního prostředí ČR, 2004.

Státní program ochrany přírody a krajiny ČR, Ministerstvo životního prostředí, 2003.

Strategie hospodářského růstu ČR, Úřad vlády České republiky, 2005.

Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR, Ministerstvo životního prostředí, 2005.

Strategie regionálního rozvoje ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor regionálního rozvoje, 2014- 2020.

Strategie udržitelného rozvoje ČR, Integra Consulting Services, s.r.o.

Věstník MŽP: Metodika posuzování vlivů na životní prostředí, srpen 2004, ročník XIV, částka 8.

Vlček, V. a kol: Zeměpisný lexikon ČSR - Vodní toky a nádrže. Academia. Praha, 1984.

WHO (1999b): Guidelines for Community Noise, Geneva, 1999.

WHO (2007): Night noise guidelines (NNGL) for Europe, Final implementation report, WHO, 2007.

WHO (2009): Night noise guidelines for Europe. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2009.

Zpracovatel se dále opíral o legislativu ČR v platném znění.

Internetové stránky

www.cenia.cz

www.env.cz

www.geoportal.gov.cz

www.google.com

www.heis.vuv.cz

www.chmi.cz

www.kontaminace.cenia.cz

www.kraj-lbc.cz

www.mapy.cz

www.mapy.nature.cz

www.mvcr.cz

www.mzp.cz

www.natura2000.cz

www.nature.cz